

ความเข้มแข็งในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของหมู่บ้าน
หนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

สาธิต กฤตาคม

รายงานการค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์ของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารองค์การภาครัฐและเอกชน
สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

พ.ศ. 2554

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้

ใบรับรองรายงานการค้นคว้าอิสระ
สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ มหาวิทยาลัยแม่โจ้
ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารองค์การภาครัฐและเอกชน

ชื่อเรื่อง

ความเข้มแข็งในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในหมู่บ้าน
หนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

โดย

สาธิต กฤตาคม

พิจารณาเห็นชอบโดย

ประธานกรรมการที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ ไตรแสง)

วันที่ ๒1 เดือน ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

กรรมการที่ปรึกษา

(อาจารย์ ดร.สินธุ์ สโรบล)

วันที่ ๒1 เดือน ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

กรรมการที่ปรึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมชัย ปัญญาดี)

วันที่ 22 เดือน ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

ประธานกรรมการประจำหลักสูตร

(อาจารย์ ดร.สินธุ์ สโรบล)

วันที่ ๒1 เดือน ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการรับรองแล้ว

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จำเนียร ยศราช)

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

วันที่ 2๔ เดือน ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

ชื่อเรื่อง	ความเข้มแข็งในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ของหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
ชื่อผู้เขียน	นายสาธิต กฤดาคม
ชื่อปริญญา	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารองค์การ ภาครัฐและเอกชน
ประธานกรรมการที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ ไตรแสง

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ 2) ศึกษาความเข้มแข็งในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ สมาชิกกองทุนหมู่บ้านจำนวน 107 คน คณะกรรมการบริหารกองทุนหมู่บ้าน และประธานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองบ้านหนองหลวงพัฒนา จำนวน 11 คน รวมทั้งหมด 118 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น คือ แบบสอบถาม ซึ่งได้รับการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยการหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency : IOC) อยู่ระหว่าง 0.66 – 1.00 และค่าความเชื่อมั่น (reliability) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.90 แล้วนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมไว้มาทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Sciences) SPSS/Pc+ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ลักษณะการดำเนินการทั่วไปของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก โดยส่วนใหญ่การดำเนินการคณะกรรมการมีความชัดเจนในบทบาทหน้าที่ ได้รับการยอมรับจากสมาชิก และมีความซื่อสัตย์สุจริตในระดับปานกลางถึงมาก รองลงมา คือ การดำเนินการคณะกรรมการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนมีความสามารถในการบริหารจัดการ และมีความเสียสละเพื่อส่วนรวม โดยลักษณะการดำเนินการทั่วไปของสมาชิกกองทุน

หมู่บ้านในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก สมาชิกกองทุนมีความซื่อสัตย์สุจริต รองลงมาคือ สมาชิกกองทุนคืนหนี้เงินกู้ตามกำหนด สมาชิกกองทุนมีความพึงพอใจการบริหารงานกองทุน และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุน

2. ความเข้มแข็งในการบริหารและจัดการกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ พิจารณาตามความเห็นของคณะกรรมการและสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา จากองค์ประกอบ 5 ประการ คือ การมีส่วนร่วมของผู้นำทางความคิดในชุมชน ระเบียบกฎเกณฑ์ โครงสร้างการบริหารงาน การเรียนรู้และเชื่อมโยงเครือข่ายและผลของกองทุนที่มีต่อสมาชิกซึ่งผลการศึกษาในแต่ละองค์ประกอบมีดังนี้

2.1 การมีส่วนร่วมของผู้นำทางความคิดในชุมชนของกองทุนหมู่บ้านในภาพรวมอยู่ในระดับน้อยถึงปานกลาง โดยส่วนใหญ่ผู้นำทางความคิดหรือผู้นำทางชุมชนได้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุน ประกอบกับผู้นำทางความคิดหรือผู้นำทางชุมชนมีส่วนในการคัดเลือกระบบการบริหารกองทุน และผู้นำทางความคิดมีความถนัดในการเข้าประชุมกองทุน

2.2 ระเบียบกฎเกณฑ์ของกองทุนหมู่บ้านในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก โดยส่วนใหญ่การอนุมัติเงินกู้เป็นไปตามระเบียบกฎเกณฑ์ของกองทุนอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก รองลงมาคือ การจัดทำบัญชีของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นไปด้วยความถูกต้อง และระเบียบกฎเกณฑ์ที่คณะกรรมการกองทุนออกได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมสมาชิกกองทุน

2.3 โครงสร้างการบริหารงานของกองทุนหมู่บ้านในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก โดยส่วนใหญ่ความชัดเจนในโครงสร้างการบริหารงานของกองทุน และคณะกรรมการกองทุนได้ทำการตรวจสอบกำกับและดูแลผลประโยชน์ของกองทุนร่วมกัน รองลงมาคือ กองทุนมีหลักฐานในการรับจ่ายเงินที่สามารถตรวจสอบได้ และกองทุนของท่านมีความชัดเจนในการแบ่งงานของคณะกรรมการกองทุน

2.4 การเรียนรู้และเชื่อมโยงเครือข่ายของกองทุนหมู่บ้านในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก โดยส่วนใหญ่การพัฒนาความรู้และประสบการณ์ในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง รองลงมาคือ การพัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการและผู้นำกองทุนอย่างต่อเนื่อง และกองทุนมีการเชื่อมโยงเครือข่ายระหว่างกองทุน

2.5 ผลของกองทุนที่มีต่อสมาชิก ผลของกองทุนที่มีต่อสมาชิกของกองทุนหมู่บ้านในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก โดยส่วนใหญ่การนำเงินที่ได้รับอนุมัติจากกองทุนไปใช้ในการพัฒนาอาชีพของสมาชิก และระเบียบวินัยในการชำระเงินกู้ของสมาชิก รองลงมาคือ มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการนำเงินที่ได้รับอนุมัติไปใช้ในการลงทุน และมีการสร้างงานขึ้นในชุมชน

เมื่อพิจารณาความเข้มแข็งในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวมตามความเห็นของคณะกรรมการและสมาชิกกองทุนแล้วพบว่า กองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนามีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการอยู่ในระดับปานกลางถึงระดับมาก เนื่องจากการบริหารจัดการหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนาก็ยังมีการพัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการกองทุนและผู้นำกองทุนน้อย การเรียนรู้และเชื่อมโยงเครือข่ายของสมาชิก การเชื่อมโยงระหว่างกองทุน การรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาอาชีพของสมาชิกกองทุน ตลอดจนการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และศึกษาดูงานระหว่างกองทุนของคณะกรรมการต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง แต่การบริหารจัดการหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนามีเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนเป็นผู้ดูแล สนับสนุนให้การฝึกอบรมและแนะนำแนวทางในการดำเนินงาน รวมทั้งมีการสร้างเครือข่ายระหว่างกองทุน จากผลการวิจัยพบว่าสมาชิกมีความเป็นอยู่ดีขึ้น เศรษฐกิจในชุมชนดีขึ้นและสมาชิกมีการรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาอาชีพ ภายหลังจากดำเนินงานกองทุนซึ่งสะท้อนให้เห็นว่ากองทุนให้ผลในทางที่ดีต่อสมาชิกอยู่ในระดับปานกลาง

Title: Strengthening of the Village and Urban Community Fund Management in Nongluang Pattana Village, Paphai Sub-district, Sansai District, Chiang Mai Province

Author: Mr. Sathit Krittakhom

Degree of : Master of Public Administration in Public and Private Organization Administration

Advisory Committee Chairperson Assistant Professor Dr. Apichart Traisaeng

ABSTRACT

The objectives of this study were to investigate: 1) the operational condition of the Nongluang Pattana village fund, Paphai sub-district, Sansai district, Chiang Mai province and 2) the strengthening of the fund management. Sample in this study consisted of 107 members of the village fund and 11 village fund committee members. A set of closed and open-ended questionnaires was used for data collection. It passed the content validity value referent of 0.66 - 1.00 and reliability tests with the alpha value of 0.90. Obtained data were analyzed by using the Statistical Package for the Social Sciences program. Percentage, frequency, mean, and standard deviation were used for the statistical treatment. Results of the study revealed the following:

1. As a whole the operational condition of the village fund ranged from a moderate to high level. Mostly, the operation of the village fund committee members was clear and accepted by the village fund members. The honesty of the village fund committee members was found at a moderate up to high level. This was followed by knowledge, understanding and the management of the village fund. General operation of the village fund members was found at a moderate up to high level. The village fund members were honest. This was followed by repayment of the loans, satisfaction of village fund members with the village fund management, and knowledge and understanding in the village fund.

2. With regards to the strength of the village fund management based on the five components: 1) participation of communication thinking leaders; 2) rules and regulations;

3) management structure; 4) learning and networking; 5) effects of the village fund on its members, the following were found:

There was a low up to moderate level of participation of community thinking leaders. Mostly, they participated in the village fund management, selection of village fund committee members, and village fund meeting.

As a whole, rules and regulations of the village fund was found at a moderate up to high level. Mostly, the loan approval was in accordance with the rules and regulations of the village fund. The village fund account was correct and the rules and regulations of the village fund were approved by members of the village fund.

There was a moderate up to high level of the management structure of the village fund. Mostly, it was clear and the village fund committee members mutually monitored the village fund management. The village fund had evidence on debit and credit which could be audited.

As a whole, there was a moderate up to high level of learning and networking of the village fund. Mostly, it was the development of knowledge and experience in the village fund management. This was followed by the continual potential development of the village fund committee members and leaders. Besides, there was connection of village fund networks.

As a whole, there was a moderate up to high level of an effect of the village fund on its members. Mostly, they spent the village fund loans on the development of their occupation. Besides, they used the loans for investment.

The village fund committee members viewed that the Nongluang Pattana village fund management was strong at a moderate up to high level. This was because the managerial administration of the Nongluang Pattana village fund still needed to be improved in terms of: learning and networking; occupation development grouping; knowledge exchange; and educational tour. However, it was found that community development officials took care of the managerial administration of the village fund. They also supported training and networking among village funds. Results of the study showed that the village fund members had a better livelihood after the village fund was established. However, it was found that the village fund had a positive affection its members at a moderate level.

กิตติกรรมประกาศ

ขอกราบขอบพระคุณ ผศ.ดร.อภิชาติ ไตรแสง ประธานกรรมการที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.สินธุ์ สโรบล กรรมการที่ปรึกษา และรศ.ดร.เฉลิมชัย ปัญญาธิการกรรมการที่ปรึกษา ที่ได้ให้ความความรู้ คำปรึกษาและคำแนะนำตลอดจนแก้ไขงานวิจัยฉบับนี้จนสำเร็จลุล่วงได้เป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ ความเข้าใจ ประสบการณ์ในแขนงวิชาการด้านต่างๆ พร้อมทั้งให้คำแนะนำตลอดการเรียนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยบริหารศาสตรทุกท่าน

ขอกราบขอบพระคุณมารดาผู้ให้กำเนิด และสนับสนุน ส่งเสริม ให้กำลังใจสอนให้ลูกอดทนอดกลั้นและวางเฉยกับอุปสรรคที่ต้องฝ่าฟัน จนทำให้การเรียนสำเร็จลุล่วงได้ตามความมุ่งมั่นและตั้งใจ

ขอขอบพระคุณสำนักงานที่ดินจังหวัดเชียงใหม่ สาขาสันทราย ที่ให้โอกาสในการศึกษาต่อในระดับมหาบัณฑิต ณ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จนประสบความสำเร็จ

ขอขอบพระคุณประธาน คณะกรรมการ และสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ที่กรุณาให้ข้อมูลในการศึกษาวิจัยจนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอขอบคุณพี่ๆ น้องๆ และเพื่อนพ้องรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต รุ่นที่ 1 ที่เป็ กาลังใจให้ตลอดมา และช่วยดูแลให้คำแนะนำการศึกษางานวิจัยฉบับนี้เป็นอย่างดี

สาธิต กฤดาคม

ตุลาคม 2554

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(3)
ABSTRACT	(5)
กิตติกรรมประกาศ	(8)
สารบัญ	(9)
สารบัญตาราง	(11)
สารบัญภาพ	(13)
บทที่ 1 บทนำ	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ	3
บทที่ 2 แนวความคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
ทฤษฎีการจัดการ	5
แนวคิดเรื่องกลุ่ม	8
แนวคิดเรื่ององค์การชุมชน	10
แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพและประสิทธิผล	12
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน	17
แนวคิดความเข้มแข็งของชุมชน	29
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	31
ภาคสรุป	33
กรอบแนวคิดในการวิจัย	35
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	36
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	36
การเก็บรวบรวมข้อมูล	36
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	37
การทดสอบเครื่องมือ	39
การวิเคราะห์ข้อมูล	41

	(10)
	หน้า
บทที่ 4 ผลการศึกษา	42
ส่วนที่ 1 สภาพการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา	
ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่	42
ส่วนที่ 2 ความเข้มแข็งในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านหนอง	
หลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่	57
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	77
สรุปผลการวิจัย	77
อภิปรายผลการวิจัย	82
ข้อเสนอแนะ	88
บรรณานุกรม	90
ภาคผนวก	97
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม	98
ภาคผนวก ข ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	107
แห่งชาติ	
ภาคผนวก ค ระเบียบข้อบังคับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหนองหลวง	128
พัฒนา	
ภาคผนวก ง ประวัติผู้วิจัย	151

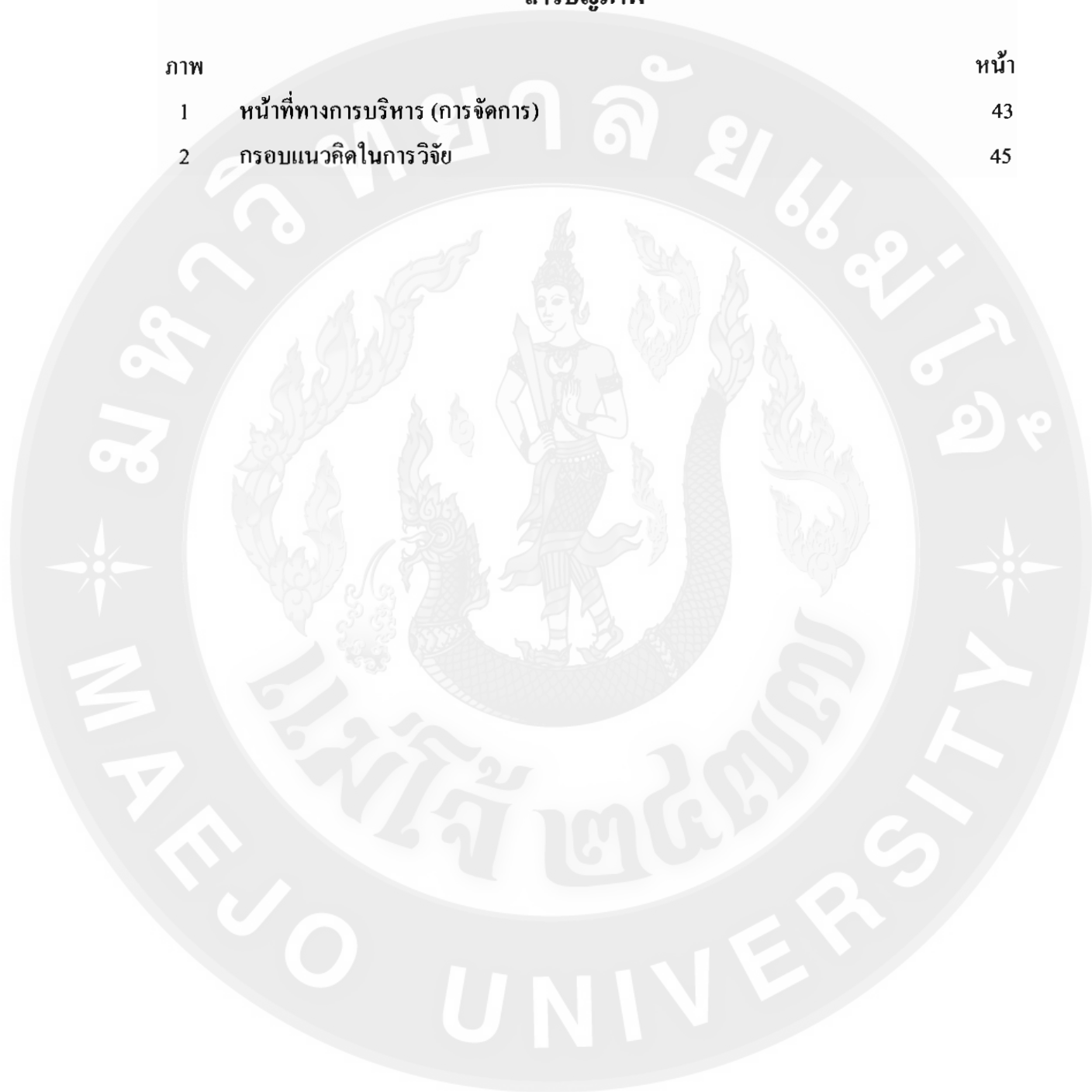
สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 สภาพทั่วไปของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอ สันทราย จังหวัดเชียงใหม่	43
2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับกองทุนและการเข้าร่วมประชุมกรรมการ หรือสมาชิกกองทุนในเขตหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่	45
3 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับกู้เงินจากกองทุนและหนี้สินกับกองทุนหมู่บ้านในเขต หมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่	46
4 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับเงินออมหรือหุ้นในกองทุนหมู่บ้านในเขตหมู่บ้านหนอง หลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่	47
5 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการกู้เงินและความพึงพอใจกับวงเงินกู้ใน กองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่	48
6 จำนวนและร้อยละของสมาชิกกองทุนที่มีต่อการดำเนินการทั่วไปของ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่	50
7 จำนวนและร้อยละของสมาชิกกองทุนที่มีต่อการดำเนินการทั่วไปของสมาชิก กองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่	52
8 ประเมินลักษณะการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหนองหลวง พัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่	54
9 ประเมินลักษณะการปฏิบัติของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบล ป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่	56
10 จำนวนและร้อยละของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีต่อการมีส่วนร่วมของผู้นำทางความคิดใน ชุมชน	58
11 จำนวนและร้อยละของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีต่อระเบียบกฎเกณฑ์	60

12	จำนวนและร้อยละของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีต่อโครงสร้างการบริหารงาน	62
13	จำนวนและร้อยละของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีต่อการเรียนรู้และเชื่อมโยงเครือข่าย	64
14	จำนวนและร้อยละของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีต่อผลของกองทุนที่มีต่อสมาชิก	66
15	ประเมินกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัด เชียงใหม่ ของสมาชิกกองทุนที่มีต่อการมีส่วนร่วมของผู้นำในชุมชน	67
16	ประเมินกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัด เชียงใหม่ ของสมาชิกกองทุนที่มีต่อระเบียบกฎเกณฑ์	69
17	ประเมินกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัด เชียงใหม่ ของสมาชิกกองทุนที่มีต่อโครงสร้างการบริหารงาน	71
18	ประเมินกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัด เชียงใหม่ ของสมาชิกกองทุนที่มีต่อการเรียนรู้และเชื่อมโยงเครือข่าย	73
19	ประเมินกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัด เชียงใหม่ ของสมาชิกกองทุนที่มีต่อผลของกองทุนที่มีต่อสมาชิก	75
20	ประเมินกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัด เชียงใหม่ ของสมาชิกกองทุนที่มีต่อความเข้มแข็งในการบริหารจัดการ	76

สารบัญภาพ

ภาพ		หน้า
1	หน้าที่ทางการบริหาร (การจัดการ)	43
2	กรอบแนวคิดในการวิจัย	45

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

บริบทของการพัฒนาประเทศไทยด้านเศรษฐกิจและสังคมนับตั้งแต่เริ่มใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 เมื่อปี พ.ศ.2504 โดยเริ่มจากการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางสังคม บริการสาธารณะและการพัฒนาระบบเศรษฐกิจของประเทศ เพื่อให้เกิดความมั่นคงและเป็นที่ยอมรับของประชาคมโลก แต่ในขณะเดียวกันก็ทำให้สภาพของสังคมไทยตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของวัฒนธรรมทุนนิยมตะวันตกที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาประเทศในด้านเศรษฐกิจ และเน้นวัฒนธรรมการบริโภคนิยมเป็นหลัก การแสวงหาผลกำไรและความร่ำรวย จากการลงทุนและบริโภคทำให้เกิดสภาวะการแข่งขันรุนแรงมาก ประชาชนถูกกระตุ้นให้เกิดการบริโภคอยู่ตลอดเวลา

เมื่อปี พ.ศ. 2540 เกิดภาวะวิกฤตเศรษฐกิจโลกประเทศต่างๆ เกิดผลกระทบด้านเศรษฐกิจประเทศไทยก็เป็นอีกประเทศหนึ่งที่ได้รับผลกระทบดังกล่าว ภาคธุรกิจและภาคเอกชนต่างก็ต้องประสบปัญหาล้มเลิกกิจการ สถาบันการเงินเกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) อย่างมากมาย ประชาชนตกงานหนี้สินภาคครัวเรือนเพิ่มขึ้น ซึ่งผลกระทบดังกล่าวมีผลสืบเนื่องมาจากการที่ระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยอาศัยการพึ่งพาจากภายนอกมากเกินไป

จากวิกฤตเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นนั้น ภาครัฐได้ตระหนักถึงปัญหาดังกล่าว จึงมีแนวคิดในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นและพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน โดยเริ่มจากการสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจในระดับชุมชน เพื่อให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้และมีการสร้างเครือข่ายกับชุมชนอื่นในการพัฒนาเศรษฐกิจระดับชุมชนอย่างเข้มแข็ง ซึ่งจะเป็นภูมิคุ้มกันให้กับชุมชนเมื่อต้องประสบกับภาวะวิกฤตเศรษฐกิจในอนาคตได้ ดังนั้น ในปี พ.ศ. 2544 รัฐบาล พันตำรวจโททักษิณ ชินวัตรจึงได้กำหนดนโยบายให้มีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยมีวัตถุประสงค์ให้เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง เพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ และเป็นกองทุนให้แก่ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนสามารถสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเอง มีการเรียนรู้และพัฒนาความคิดริเริ่มเพื่อแก้ไขปัญหา เสริมสร้างศักยภาพและส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในหมู่บ้านและชุมชนเมืองโดยรัฐบาลมีเป้าหมายจัดตั้งกองทุนกองทุนละ 1,000,000 บาทให้กับทุกหมู่บ้านทั่วประเทศ

หมู่บ้านหนองหลวงพัฒนาดังอยู่หมู่ 14 ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ปัจจุบันมีผู้อยู่อาศัยประมาณ 250 ครัวเรือน ประชากร 750 คน สภาพความเป็นอยู่ของชุมชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการเกษตร เช่น ทำนา ทำสวน และเลี้ยงสัตว์ เป็นต้นและสภาพพื้นที่บางส่วนเป็นหมู่บ้านจัดสรร มีผู้อยู่อาศัยส่วนหนึ่งย้ายจากที่อื่นมาซื้อบ้านจัดสรรและมีได้ประกอบอาชีพภายในชุมชนทำให้ชุมชนมีความหลากหลายด้านลักษณะวิถีชีวิตของคนในชุมชนเมื่อปี พ.ศ. 2544 ได้มีการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนาขึ้นโดยได้รับเงินกองทุนฯ จำนวน 1 ล้านบาท และได้มีการบริหารจัดการกองทุนจนถึงปัจจุบัน (พ.ศ. 2554) โดยปัจจุบัน กองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนามีจำนวนสมาชิก 118 คน มีเงินกองทุนจำนวน 1,185,000 บาทโดยแยกจำนวนวงเงินทั้งหมดได้ดังนี้ 1) วงเงินทุนในการกู้ยืม จำนวน 1,000,000 บาท 2) วงเงินทุนจากการออมหุ้น จำนวน 82,500 บาท 3) วงเงินจากผลกำไรจากอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 15 ต่อปี จำนวน 102,500 บาท และสมาชิกมีการกู้เงินจากกองทุนรวมทั้งสิ้น 650,000บาทโดยมีประธานกองทุนและคณะกรรมการกองทุนจำนวน 11 คนร่วมกันบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้ศึกษามีความสนใจที่จะศึกษาถึงสภาพการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและความเข้มแข็งของชุมชนในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในพื้นที่หมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาความเข้มแข็งในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับเจ้าหน้าที่ของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองไปปรับใช้ในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนาให้เกิดความเข้มแข็งต่อไป
2. เป็นแนวทางในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง หมายถึง กองทุนที่เกิดขึ้นตามนโยบายของรัฐบาลได้จัดสรรเงินอุดหนุนให้แก่หมู่บ้านแต่ละหมู่บ้านและชุมชนเมืองแต่ละชุมชนทั่วประเทศเพื่อทำหน้าที่เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนภายในหมู่บ้านหรือที่เรียกกันว่ากองทุนหนึ่งล้านบาท

ความเข้มแข็งในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง หมายถึง การเป็นกองทุนของประชาชนที่เป็นแหล่งเงินทุนที่มีศักยภาพในการบริหารจัดการเป็นที่พึ่งทางด้านเงินทุนของประชาชนทั่วไป โดยมีการมีส่วนร่วมของผู้นำทางความคิดในชุมชนมีระเบียบกฎเกณฑ์มีโครงสร้างการบริหารงานที่ชัดเจนมีการเรียนรู้และเชื่อมโยงเครือข่ายตลอดจนผลของกองทุนที่มีต่อสมาชิก

สมาชิกกองทุน หมายถึง สมาชิกของกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนาจำนวน 107 คน ทั้งที่เป็นกลุ่มองค์กรชุมชน หรือปัจเจกบุคคลในหมู่บ้านซึ่งมีสิทธิ์ที่จะขอกู้ยืมเงินจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองตามระเบียบข้อบังคับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา (รายละเอียดดังภาคผนวก ก)

การบริหารกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา หมายถึง การดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่กำหนดขึ้นเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา โดยใช้กระบวนการอย่างมีระบบ ใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับสภาพของกองทุนฯ

การจัดการกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา หมายถึง การจัดสรรทรัพยากรของกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนาให้แก่ คน เงิน วัสดุสิ่งของซึ่งเป็นเครื่องมือในการจัดการของกองทุนฯ ให้มีความเหมาะสมโดยเน้นเป้าประสงค์ของกองทุนฯ เป็นหลัก

คณะกรรมการกองทุน หมายถึง คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 11 คน (รายชื่อดังภาคผนวก ค)

การมีส่วนร่วมของผู้นำในชุมชน หมายถึง การเข้าไปร่วมในการบริหารจัดการกองทุน การคัดเลือกกรรมการบริหารกองทุน และการเข้าประชุมกองทุน เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อบต. ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้นำกลุ่มต่างๆ ในชุมชนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

ระเบียบกฎเกณฑ์ หมายถึง ข้อบังคับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ จัดทำร่วมกันในชุมชน โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ ใช้ในการอนุมัติเงินกู้ จัดทำบัญชี และรายงานผลการดำเนินงานตามข้อบังคับกองทุนของคณะกรรมการ

โครงสร้างการบริหารงาน หมายถึง ขอบเขตหน้าที่รับผิดชอบที่มีความชัดเจนในการแบ่งงานของคณะกรรมการกองทุน มีหลักฐานในการรับจ่ายเงินที่สามารถตรวจสอบได้ การตรวจสอบกำกับและดูแลผลประโยชน์ของกองทุนร่วมกันของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

การเรียนรู้และเชื่อมโยงเครือข่าย หมายถึง กองทุนมีการเชื่อมโยงเครือข่ายระหว่างกองทุน มีการพัฒนาศักยภาพ การเชื่อมโยงเครือข่าย การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของคณะกรรมการอย่างต่อเนื่อง มีการสร้างเครือข่ายและมีการค้าขายระหว่างหมู่บ้าน และการรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาอาชีพของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

ผลของกองทุนที่มีต่อสมาชิก หมายถึง การนำเงินไปใช้ในการพัฒนาอาชีพ สร้างงานขึ้นในชุมชน มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการนำเงินออมมาลงทุน มีระเบียบวินัยในการชำระเงินกู้ ฐานะทางเศรษฐกิจของสมาชิกดีขึ้น เศรษฐกิจภายในหมู่บ้านดีขึ้น และผลผลิตทางการเกษตรมีปริมาณและคุณภาพเพิ่มขึ้นของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

บทที่ 2

แนวความคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษางานวิจัยเรื่อง ความเข้มแข็งในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าแนวความคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. ทฤษฎีการจัดการ
2. แนวคิดเรื่องกลุ่ม
3. แนวคิดเรื่ององค์กรชุมชน
4. แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพ
5. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน
6. แนวคิดความเข้มแข็งของชุมชน
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีการจัดการ

แนวความคิดของ Gulick and Urwick (1936: 159-165 อ้างใน วิรัช วิรัชนิภาวรรณ, 2550: 41-48) ได้เขียน หนังสือชื่อ Papers on The Science of Administration ขึ้น โดยได้รวมเอาแนวความคิดของนักรัฐประศาสนศาสตร์ซึ่งสนับสนุนและเชื่อในหลักการบริหารไว้มากมายจึงถือได้ว่าหนังสือเล่มนี้เป็นเอกสารทางประวัติศาสตร์ของการบริหารชิ้นหนึ่งก็ว่าได้

หลักการที่สำคัญของกูลิค และเออร์วิค อีกประการหนึ่งก็คือหลักเกี่ยวกับภาระหน้าที่ของหัวหน้าฝ่ายบริหาร (Chief Executive) ซึ่งเขาเชื่อว่าการบริหารงานควรให้ความสำคัญกับนักบริหารในระดับสูงขององค์กรและเพื่อช่วยให้นักบริหารระดับสูงสามารถบริหารงานให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด เขาได้เสนอทฤษฎี POSDCORB ขึ้นมาไว้บริหารและจัดการ ซึ่งถือว่าภาระหน้าที่ที่ผู้บริหารจะต้องกระทำและเทคนิคการบริหาร อันนี้สามารถนำไปใช้เป็นหลักในการบริหารงานได้โดยทั่วไปไม่ว่าจะเป็นการบริหารงานในองค์กรประเภทใดระดับใดก็ตาม เหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะการที่คนเราจะสามารถบริหารงานได้จะต้องรู้เทคนิคหรือหลักเกณฑ์ทางการบริหารเสียก่อน ซึ่งเทคนิคหรือหลักเกณฑ์ดังกล่าวนี้มีอยู่แล้วเพียงแต่เราจะต้องใช้เวลาในการศึกษาเรียนรู้และฝึกฝน ปฏิบัติจนเกิดความรู้ ความชำนาญเสียก่อนเมื่อมีความรู้แล้วก็สามารถนำเอาเทคนิคการบริหารนั้นไปใช้ในการบริหารงานในองค์กรต่าง ๆ ได้ทุกองค์กรโดยไม่จำกัดซึ่ง

ชุมชนและองค์การบริหารส่วนตำบลจะได้นำมาใช้ในการบริหารกิจกรรมในโครงการเศรษฐกิจพอเพียง

หลัก POSDCORB ประกอบไปด้วยอักษรนำหน้าของคำ 7 คำ ซึ่งถือเป็นกระบวนการบริหาร 7 ประการ (สิริพงษ์ ตาวาสย์ ณ อยุธยา, 2542: 87-92) นั่นคือ

P = Planning หมายถึง การวางแผนซึ่งได้แก่การจัดวางโครงการและแผนการปฏิบัติงานไว้ล่วงหน้าว่าจะต้องทำงานอะไรบ้าง และทำอย่างไรเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายที่วางไว้

O = Organizing หมายถึง การจัดหน่วยงานกำหนดโครงสร้างของหน่วยงานการแบ่งส่วนงานการจัดสายการบังคับบัญชา การกำหนดระเบียบการทำงานต่างๆ ไว้ให้ชัดเจนเพื่อใช้เป็นศูนย์กลางการปฏิบัติงานต่อไป

S = Staffing หมายถึง การจัดการเกี่ยวกับตัวบุคคลเข้าปฏิบัติงานเป็นการบริหารในด้านบุคคลอื่นได้แก่การจัดอัตราค่าจ้างการสรรหา การคัดเลือก การพัฒนาบุคคล การสร้างบรรยากาศการทำงานที่ดีการประเมินผลการทำงาน และการให้บุคคลพ้นจากงาน

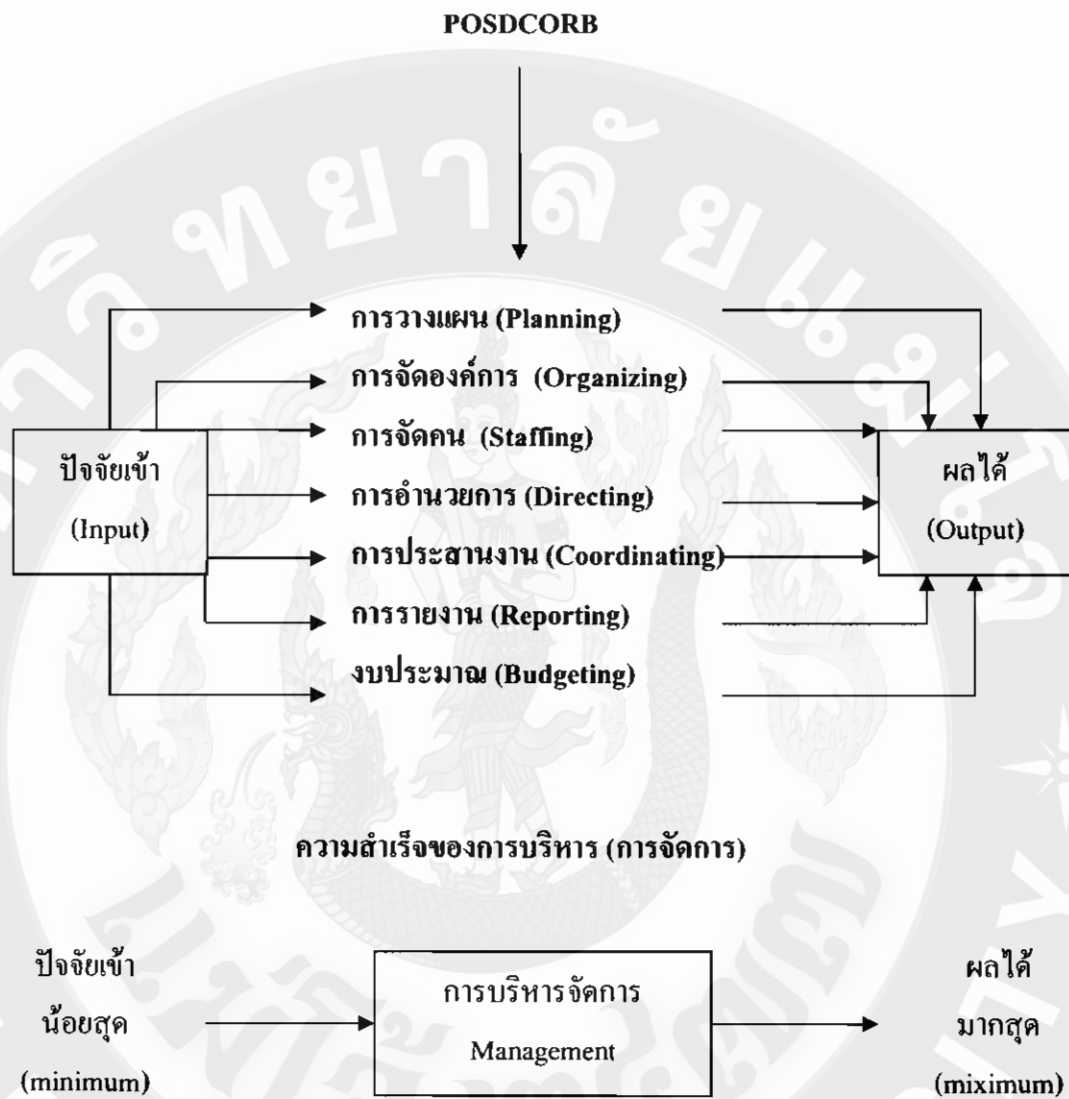
D = Directing หมายถึง การอำนวยการซึ่งได้แก่ การตัดสินใจ การวินิจฉัยสั่งการ การสั่งการบังคับบัญชาและการจูงใจคน

CO = Coordinating หมายถึง การประสานงาน การประสานกิจการด้านต่างๆ ของหน่วยงานเพื่อให้เกิดการร่วมมือดำเนินงานไปสู่เป้าหมายเดียวกัน

R = Reporting หมายถึง การรายงานผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานให้แก่ผู้บริหารและสมาชิกของหน่วยงานได้ทราบความเคลื่อนไหวของการดำเนินงานว่ามีความก้าวหน้าแค่ไหนเพียงใด

B = Budgeting หมายถึง การงบประมาณอันได้แก่หน้าที่เกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณ การจัดทำบัญชีการใช้จ่ายเงินและการควบคุมตรวจสอบด้านการเงินการบัญชีของหน่วยงาน

จากการศึกษา ทฤษฎีการจัดการสามารถกำหนดเป็นกรอบความคิดได้จากภาพ 1 ดังต่อไปนี้

ภาพ 1 แนวทางการบริหาร (การจัดการ)

ที่มา: ศิริพงษ์ ลดาวัลย์ ณ อุทยา (2542: 20)

แนวคิดเรื่องกลุ่ม

Bales (1950 อ้างใน สุรพล กาญจนะจิตราและประภาส ศิลปรัศมี, 2529: 59-78) ให้ทัศนะว่า “กลุ่ม” หมายถึง จำนวนบุคคลจำนวนหนึ่งที่ผูกพันร่วมกันในกระบวนการปฏิสัมพันธ์และมีการพบปะพูดคุยกันอย่างสม่ำเสมอ บุคคลที่เป็นสมาชิกกลุ่มแต่ละคนจะรับรู้และทราบถึงสถานภาพของตนที่สังกัดอยู่ในกลุ่มอย่างชัดเจน ซึ่งนั่นคือ แต่ละบุคคลสามารถรับรู้และตระหนักว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มดังกล่าว

คณิศร ชุมนิโชติ (2542: 132) ได้สรุปความหมายกลุ่มไว้ว่า

1. กลุ่มจะต้องเกิดจากบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป
2. กลุ่มจะต้องมีปฏิสัมพันธ์กันโดยต่อเนื่อง
3. กลุ่มจะต้องมีการติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น ๆ ภายในช่วงเวลาหนึ่ง
4. สมาชิกกลุ่มแต่ละคนรับรู้และตระหนักว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม
5. มีเป้าหมายร่วมกันมีกิจกรรมตอบสนองความต้องการของสมาชิก

นอกจากนั้น คณิศรยังได้สรุปแนวคิดการจัดตั้งกลุ่มต้องประกอบด้วยบุคคลที่มีลักษณะต่าง ๆ ที่เหมือนกันหรือคล้ายคลึงกัน เช่น แนวความคิด ทัศนคติ แรงจูงใจการปฏิบัติงานหรือค่านิยม เพื่อรวมกลุ่มกันทำกิจกรรม เป็นการตอบสนองความต้องการของตนเองทั้งในด้านสังคมและจิตวิทยา ซึ่งบุคคลจัดตั้งกลุ่มและเข้าร่วมกลุ่มเพราะเหตุผลในเรื่องผลประโยชน์ซึ่งผลประโยชน์เชิงเศรษฐกิจกำลังได้รับความนิยมนำเป็นความหวังในภาวะวิกฤตสังคมปัจจุบัน

พัฒน์ บุญรัตน์ (2517: 67-87) ได้กล่าวถึงหลักการรวมกลุ่มของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ควรจะเป็นการรวมกลุ่มแบบ 3 ขั้น 8 ตอน ดังนี้ ขั้นที่หนึ่ง การจัดตั้งกลุ่ม ขั้นที่สอง การเคลื่อนไหวของกลุ่ม และขั้นที่สาม ความเจริญเติบโตของกลุ่ม

จิรพรรณ กาญจนะจิตรา (2538: 45) ได้กล่าวถึงความสำเร็จของกลุ่มว่า กลุ่มไม่ว่าจะตั้งขึ้นโดยวัตถุประสงค์ใดก็ตาม ประสิทธิภาพในการทำงานของกลุ่มขึ้นอยู่กับความร่วมมือร่วมใจของบรรดาสมาชิกที่อยู่ในกลุ่มการที่สมาชิกกลุ่มมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันก็จะช่วยดึงดูดใจของสมาชิกไม่ยอมทิ้งกลุ่มหรือไม่ทำให้กลุ่มสลายตัว นอกจากนี้จิรพรรณยังได้กล่าวถึงลักษณะของกลุ่มที่เหนียวแน่นว่า ประกอบด้วย

1. กลุ่มสามารถช่วยให้ความต้องการของบุคคล บรรลุถึงวัตถุประสงค์
2. การมีทัศนคติที่ดีต่อสภาวะการทำงานของกลุ่ม
3. สมาชิกกลุ่มมีความสามารถในการทำงานให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

4. สมาชิกกลุ่มมีความพึงพอใจในการทำงานในกลุ่มจะมีผลทำให้การทำงานในกลุ่มมีบรรยากาศที่ดีบุคคลในกลุ่มมีความสบายใจ

5. กลุ่มมีบรรยากาศของการร่วมมือมากกว่าการแข่งขัน

6. ความเข้าใจในบทบาทและภาระหน้าที่ของแต่ละบุคคลในกลุ่ม

7. สมาชิกกลุ่มมีการประชุมพบปะสังสรรค์กันอยู่เป็นประจำ

8. กลุ่มขนาดเล็กมีความเหนียวแน่นสูงกว่ากลุ่มขนาดใหญ่

9. ความคล้ายคลึงบางประการของสมาชิกจะมีส่วนช่วยให้กลุ่มมีความเหนียวแน่นดี

ขึ้น

10. ความเหนียวแน่นของกลุ่มเพิ่มขึ้น ถ้าหากเกิดข้อยกเว้นของกลุ่มได้รับการยก

ย่องมากขึ้น

นอกจากนั้นแล้วได้กล่าวว่า พลังความเหนียวแน่นของกลุ่มจะเพิ่มขึ้นถ้า

1. กลุ่มสามารถสนองความต้องการของสมาชิกได้มาก

2. กลุ่มมีการร่วมมือระหว่างสมาชิก

3. สมาชิกมีการยอมรับนับถือกัน

4. การเป็นสมาชิกมีความมั่นคงและปลอดภัย

องค์ประกอบที่สำคัญของกลุ่ม ได้แก่ 1) ผู้นำหรือคณะกรรมการที่มีความเสียสละ ซื่อสัตย์เป็นที่ยอมรับของสมาชิก รับฟังความคิดเห็นของสมาชิก เน้นการมีส่วนร่วมยึดผลประโยชน์ของกลุ่ม 2) สมาชิกกลุ่ม ต้องมีความสามัคคีและให้ความร่วมมือในการร่วมคิดร่วมทำในกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย มีจิตสำนึกที่ดี เอื้อเฟื้อ ผูกพันกัน 3) การมีทรัพยากรในท้องถิ่นที่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินงานของกลุ่ม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2544: 256)

สรุป ขบวนการกลุ่มการเกิดกลุ่มและพัฒนากลุ่มจะเกิดขึ้นและประสบความสำเร็จได้ ต้องมีองค์ประกอบหลัก คือ ผู้นำหรือคณะกรรมการ และสมาชิกวัตถุประสงค์ของการรวมกลุ่ม บทบาทและหน้าที่ในการดำเนินกิจกรรมของกลุ่มการได้รับประโยชน์จากการรวมกลุ่มและการมีสิทธิและเสรีภาพในการเข้าร่วมและแสดงความคิดเห็น

แนวคิดเรื่ององค์กรชุมชน

องค์กรชุมชน หมายถึง กลุ่มหรือชมรมหรือสหกรณ์หรือในชื่ออื่นใด โดยจะมีการจดทะเบียนตามกฎหมายหรือไม่ก็ตามเป็นองค์กรที่เกิดจากการรวมตัวด้วยความสมัครใจของประชาชนจำนวนหนึ่งที่มีวัตถุประสงค์และอุดมคติร่วมกัน มีมิตรภาพและความเอื้ออาทรต่อกันมีการเรียนรู้กันอย่างต่อเนื่องในการทำงานเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาเศรษฐกิจ จิตใจ สังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมมีผู้นำตามธรรมชาติเกิดขึ้นโดยผ่านกระบวนการการทำงานร่วมกัน

นอกจากนั้นองค์กรชุมชน ยังหมายถึง การจัดระบบรูปแบบความสัมพันธ์ของคนในชุมชนเพื่อดำเนินการภารกิจต่าง ๆ ให้ลุล่วง องค์กรชุมชนนี้มีลักษณะเป็นสถาบันที่บรรพบุรุษไทยได้สร้างสรรค์ขึ้นมา เพื่อทำหน้าที่สืบทอดชีวิตของชุมชนทั้งด้านกายภาพ ด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและวัฒนธรรมให้ยืนยาวตลอดมาในประวัติศาสตร์(สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2540: 56-72)

การพัฒนาความเข้มแข็งแก่องค์กรชุมชน หมายถึง องค์กรชุมชนสามารถบริหารจัดการได้อย่างต่อเนื่อง และสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน เมื่อองค์กรชุมชนเข้มแข็ง บ่มส่งผลให้ชุมชนเข้มแข็งด้วย การส่งเสริมองค์กรชุมชนให้เข้มแข็ง โดยอาศัยเศรษฐกิจเป็นตัวนำ จะส่งผลให้สามารถพัฒนารายได้ และมีความเป็นอยู่ดีขึ้น

วิเชียร แสงโชติ (2539 อ้างในสัมพันธ์ เตชะธก, 2540: 34-46) อธิบายบทสรุปขององค์กรชาวบ้านในการพัฒนาความเข้มแข็ง คือต้องทำงานแนวคิดและกิจกรรมทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรมและการบริหารจัดการให้ควบคู่กันไปทั้ง 4 ด้านดังนี้

1. ด้านการเมือง องค์กรชุมชนต้องสามารถสร้างอำนาจต่อรองในการใช้ทรัพยากรจากภาครัฐและภายนอกได้ ต้องศึกษาเรียนรู้กลไกตลาดและต่อรองกันภาครัฐกิจได้ รวมทั้งต้องผลักดันให้มีกฎหมายคุ้มครองการรวมตัวกันเป็นองค์กรชุมชนแบบไม่ต้องอยู่ภายใต้กฎระเบียบของรัฐ แต่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณทรัพยากรบุคคล วิชาการ ข้อมูลและเทคโนโลยีต่างๆ

2. ด้านเศรษฐกิจ ต้องเสริมสร้างกิจกรรมที่ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ มีการแปรรูปผลผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่า และการทำกิจกรรมชุมชนที่ชุมชนมีอำนาจ เช่น ปิมน้ำมัน ร้านค้า การค้าขายผ้าพื้นเมืองแปรรูปข้าว แปรรูปวุ้น-ควาย เป็นต้น

3. ด้านสังคมวัฒนธรรม ต้องสร้างการรวมกลุ่มที่นำเอาวัฒนธรรมประเพณีการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน มาเกาะเกี่ยวการรวมตัวให้เหนียวแน่นขึ้น

4. ด้านการบริหารจัดการ ต้องมีการเรียนรู้และกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ การจัดการองค์การ การแบ่งบทบาทหน้าที่ และการจัดทำแผนปฏิบัติงานร่วมกัน

การที่องค์กรชุมชนจะเข้มแข็งจนสามารถพึ่งตนเองได้นั้นเกิดจากปัจจัยหลายอย่างแต่ปัจจัยที่สำคัญและขาดไม่ได้ ได้แก่

1. มีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม การมีส่วนร่วมนับเป็นหัวใจสำคัญขององค์กรชุมชนและเป็นตัวแปรสำคัญประการหนึ่งที่น่าไปสู่ความสำคัญของกลุ่ม “องค์กรเพื่อการช่วยเหลือตนเองของชาวบ้าน (กาญจนา แก้วเทพ, 2530: 46-48) เพราะการมีส่วนร่วมจะเป็นหลักประกันได้ว่าความต้องการที่แท้จริงของตนได้รับการสนองตอบและที่สำคัญสามารถสร้างความมั่นใจได้ว่าผู้เข้าร่วมทุกคนจะได้รับผลประโยชน์จากกลุ่มอย่างยุติธรรมและเสมอภาคกัน (วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน, 2531: 32-39) การมีส่วนร่วมในที่นี้ หมายถึงการเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เช่น ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติการและร่วมรับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นซึ่งในกระบวนการดังกล่าวนี้จะก่อให้เกิดการเรียนรู้ในการแก้ปัญหาาร่วมกัน

2. มีการดำเนินกิจกรรมผ่านองค์กรและองค์กรเครือข่ายคำว่า “กิจกรรม” หมายถึงกิจกรรมที่เป็นธุรกิจและกิจกรรมที่มีใช้ธุรกิจในกรณีองค์กรชุมชนที่ดำเนินธุรกิจผ่านองค์กรและองค์กรเครือข่ายแทนการดำเนินธุรกิจเป็นรายบุคคล ย่อมเป็นหลักประกันการพึ่งตนเองได้ประการหนึ่ง เพราะองค์กร คือที่มาของอำนาจ เช่น อำนาจทางความรู้ซึ่งเกิดจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในทุกๆ ด้าน อำนาจทางเศรษฐกิจและการเมือง เกิดจากการที่องค์กรสนับสนุนให้มีการระดมทุนภายในให้มีการรวมกันซื้อรวมกันขายย่อมมีอำนาจต่อรองกับภายนอกได้มากขึ้นเมื่อองค์กรได้มีการร่วมมือกับองค์กรอื่นๆ ในรูปเครือข่ายไม่ว่าจะเป็นเครือข่ายผู้นำเครือข่ายกิจกรรมหรือเครือข่ายการเรียนรู้ก็จะทำให้องค์กรมีอำนาจต่อรองเพิ่มมากขึ้นซึ่งจะนำไปสู่การพึ่งตนเองได้ในที่สุด (ชอบ เข้มกลัด, 2539: 159-168)

3. องค์กรมีการดำเนินกิจกรรมหรือธุรกิจแบบครบวงจรในอดีตนั้นการประกอบอาชีพขององค์กรชุมชนหลายองค์กรไม่ประสบความสำเร็จและไม่สามารถพึ่งตนเองได้ เพราะเป็นการดำเนินธุรกิจแบบไม่ครบวงจร เช่น ขาดแคลนเงินทุนต้องอาศัยเงินทุนจากภายนอกซึ่งนอกจากจะทำให้เกิดความยุ่งยากในการกู้ยืมแล้วยังมีการคดโกงเบียดเบียนเงินกู้ที่สูงอีกด้วยการผลิตก็เช่นเดียวกันบุคคลภายนอกเข้าไปส่งเสริมให้เกิดการผลิตแต่ไม่สามารถหาตลาดจำหน่ายได้ ผลผลิตบางอย่างควรมีการดำเนินการแปรรูปแต่ก็ไม่สามารถแปรรูปได้ เนื่องจากขาดอุปกรณ์ อันได้แก่ โรงงาน เครื่องมือ เครื่องจักร เป็นต้น จึงจะเห็นได้ว่าเมื่อการประกอบกิจกรรมหรือธุรกิจไม่ครบวงจรก็เป็นเหตุให้ไม่สามารถพึ่งตนเองได้ (ชอบ เข้มกลัด, 2539: 159-168)

โดยสรุป องค์กรชุมชนก็คือ กลุ่มที่ได้รับการพัฒนา มีวัตถุประสงค์และอุดมการณ์ที่ชัดเจน มีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องในการแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการให้กิจกรรมต่างๆ ลุล่วงไปด้วย และแนวคิดเกี่ยวกับองค์กรชุมชนเข้มแข็งก็คือการที่องค์กรชุมชนสามารถดำเนินกิจกรรมได้อย่าง

ต่อเนื่องพัฒนาศักยภาพของตนเองสามารถบริหารจัดการได้ด้วยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ทรัพยากรธรรมชาติและปัจจัยภายในท้องถิ่นในการเอื้ออำนวยให้องค์กรชุมชนขับเคลื่อนไปได้ และใช้ปัจจัยภายนอกเข้ามาหนุนให้มีประสิทธิภาพมาก และจากการที่องค์กรชุมชนเข้มแข็งจะช่วยนำไปสู่การมีชุมชนเข้มแข็ง ซึ่งมีแนวทางพัฒนาดังต่อไปนี้

1. การสนับสนุนในการปรับบทบาทของฝ่ายต่างๆ ให้เป็นภาคีขององค์กรชุมชน เช่น นักวิชาการโดยการให้ชุมชนเป็นฐานในการวิจัย การสอน บริการวิชาการ หน่วยงานภาครัฐ โดยการเน้นการส่งเสริมสนับสนุนองค์กรชุมชนสนับสนุนด้านการตลาดและทักษะการบริหารจัดการที่จำเป็นในท้องถิ่น

2. การสนับสนุนการบริหารจัดการในรูปของเครือข่ายระหว่างสมาชิกในองค์กรชุมชนและเครือข่าย โดยการสร้างรูปแบบการติดต่อสื่อสารให้เกิดขึ้นทั้งระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม หรือระหว่างผู้นำกับสมาชิกภายในกลุ่ม รวมทั้งการติดต่อสื่อสารระหว่างกลุ่มที่มีความสนใจในประเด็นร่วมกัน และการติดต่อสื่อสารระหว่างกลุ่ม/เครือข่ายที่มีความสนใจในประเด็นที่ต่างกัน เป็นการติดต่อสื่อสารในแนวนอนและแนวตั้ง

การสนับสนุนการพัฒนาผู้นำองค์กรโดยการเพิ่มพูนประสบการณ์แนวคิด ด้วยขบวนการถ่ายทอดความคิดสู่กรรมการและสมาชิก การประชุม การศึกษาดูงาน และการจัดฝึกอบรม (สุวิดา ธรรมณีวงศ์และคณะ, 2541: 69-82)

แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพและประสิทธิผล

พิทยา บวรวัฒนา (2541: 56) ความแตกต่างระหว่างประสิทธิภาพและประสิทธิผลว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง องค์การที่ดำเนินการบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ขณะที่ประสิทธิผลเป็นเรื่องของความสำเร็จขององค์การในการกระทำความต่าง ๆ ตามที่ได้ตั้งเป้าหมายเอาไว้

การที่องค์กรมีประสิทธิผลสูงจึงเป็นองค์กรที่ประสบความสำเร็จอย่างสูงในการทำงานตามเป้าหมาย ไม่ประสบความสำเร็จในการกระทำให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้แสดงว่ามีประสิทธิผลต่ำ

ประสิทธิภาพขององค์การเป็นการพิจารณาค่าใช้จ่ายเพื่อใช้ดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายหากองค์การมีปัจจัยนำเข้าอยู่อย่างจำกัดใช้อย่างประหยัด

ทั้งนี้หากองค์กรนั้นสามารถทำการผลิตปัจจัยนำเข้าให้ได้รับผลมากถือว่าองค์กรนั้นมีประสิทธิภาพ

ดังนั้นประสิทธิภาพจึงพิจารณาตามอัตราส่วนระหว่างปัจจัยนำเข้าและปัจจัยนำออก ประสิทธิภาพสูงคือ ความสามารถที่ผลิตหรือมีปัจจัยนำออกได้มากจากการใช้ปัจจัยนำเข้าน้อย

อย่างไรก็ตาม หากมีการแยกการให้ความหมาย พบว่าแนวคิดทางทฤษฎีต่าง ๆ มักจะพูดถึงผลการปฏิบัติงาน (Performance) ซึ่งถือได้ว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน (Efficiency) คือเมื่อมีผลการปฏิบัติงานที่ถือว่ามีประสิทธิภาพในการทำงานสูงและถ้าผลการปฏิบัติงานไม่ดี ถือว่ามีประสิทธิภาพในการทำงานต่ำ

ขณะที่ Herbert (1961: 180-181) ได้ให้ทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิภาพไว้ว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง ผลการปฏิบัติงานที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจแก่มนุษย์ และได้รับผลกำไรจากการปฏิบัติงานนั้นด้วย (Human Satisfaction and Benefit Produced) งานใดมีประสิทธิภาพสูงสุด สามารถดูได้จากความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยนำเข้า (input) กับผลผลิต (output) ที่ได้รับ

แนวคิดเกี่ยวกับการวัดประสิทธิภาพแสดงถึงอัตราส่วนระหว่างค่าใช้จ่ายและผลประโยชน์ (Cost/Benefit ration) ซึ่งเกิดขึ้นในการทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ

ทั้งนี้ ต้องคำนึงว่า จำเป็นจะต้องใช้ปัจจัยนำเข้า (Input) จึงจะสามารถบรรลุถึงเป้าหมายหรือระดับของผลิตผล (Output) ที่ต้องการ

อย่างไรก็ตาม Likert (1961: 237) พบว่าการวัดประสิทธิภาพด้วยการวัดเปรียบเทียบอัตราส่วนระหว่างปัจจัย ซึ่งเป็นตัวป้อนที่ใช้ในการผลิตที่ได้รับนั้นกระทำด้วยสมมติฐานว่า จำนวนผลิตผลนั้นคงที่

หากผลผลิตไม่คงที่ ความแตกต่างของประสิทธิภาพจะต้องวัดด้วยวิธีตรงกันข้ามกับในกรณีที่ผลิตผลคงที่คือจะต้องวัดที่ความแตกต่างด้านคุณภาพของผลิตผลที่ได้จากปัจจัยจำนวนต่าง ๆ กัน ขณะเดียวกัน การวัดประสิทธิภาพแทนที่จะวัดจากค่าใช้จ่ายเป็นตัวเงินอย่างเดียวควรให้มีการนำเอารูปแบบอื่นเข้ามาประกอบการวัดอีกด้วยเพื่อให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นทำให้เกิดการประเมินเอาประสบการณ์ ความรู้สึกผูกพันและลักษณะอื่น ๆ ขององค์การมนุษย์เข้าไปด้วย เรียกว่า Human Asset Accounting

ขณะที่การวัดประสิทธิผลองค์การ Stephen (1990 อ้างในพิทยา บวรวัฒนา, 2541: 136-142) ได้ทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์ว่ามีแนวทางในการดำเนินการ 4 แนวทางด้วยกันคือ

1. การวัดประสิทธิผลองค์การจากความสามารถในการบรรลุเป้าหมาย (The goal attainment approach)
2. การวัดประสิทธิผลองค์การโดยอาศัยความคิดระบบ (The system approach)
3. การวัดประสิทธิผลองค์การโดยวัดจากความสามารถในการเอาชนะใจผู้มีอิทธิพลในองค์การ (The strategic-constituencies approach)

4. การวัดประสิทธิผลองค์การจากค่านิยมที่แตกต่างกันของสมาชิกองค์การ (The competing-value approach)

การวัดประสิทธิผลองค์การทั้ง 4 แนวทาง มีสมมติฐานหลัก วิธีดำเนินงาน จุดอ่อน และจุดแข็งของการดำเนินการ แต่ในการศึกษาครั้งนี้จะเน้นในการวัดประสิทธิผลองค์การจากความสามารถในการบรรลุเป้าหมาย ซึ่งเป็นแนวทางที่เป็นที่นิยมกันมาเป็นเวลาช้านานในการวัดประสิทธิผลขององค์การ เนื่องจากตามปกติแล้วทุกองค์การย่อมจะต้องมีเป้าหมายที่ต้องการบรรลุถึงการวัดประสิทธิผลขององค์การจากการบรรลุเป้าหมายมีสมมติฐาน วิธีดำเนินงาน จุดอ่อนและจุดแข็งของการดำเนินงานดังนี้

1. สมมติฐาน

- 1.1 องค์การต้องมีเป้าหมายสุดท้ายที่กำหนดไว้และต้องการทำให้เสร็จ
- 1.2 เป้าหมายขององค์การจะต้องสามารถระบุออกมาได้อย่างชัดเจนและเข้าใจได้ง่าย
- 1.3 เป้าหมายขององค์การควรมีจำนวนไม่มากนัก ควรเป็นเป้าหมายที่สำคัญจริง ๆ และสะดวกที่จะนำมาใช้ในการบริหารงาน
- 1.4 เป้าหมายขององค์การจะต้องเป็นที่ยอมรับและเห็นชอบของทุกฝ่าย
- 1.5 เป้าหมายต้องเป็นสิ่งที่สามารถวัดความก้าวหน้าของผลงานที่จะมุ่งสู่เป้าหมายได้

2. วิธีการดำเนินงาน

- 2.1 การระบุหรือสร้างความเป็นรูปธรรมของเป้าหมายขององค์การ
- 2.2 การกำหนดเครื่องชี้วัดและเครื่องมือวัดผลการดำเนินงานและวัดผลการดำเนินงาน
- 2.3 การประเมินผลสำเร็จของการดำเนินงาน

3. จุดอ่อน

การระบุเป้าหมายที่แท้จริงขององค์การเป็นสิ่งที่สามารถดำเนินการได้หรือไม่ เป้าหมายที่ระบุอาจเป็นเพียงเป้าหมายของกลุ่มบุคคลโดยบุคคลหนึ่งเท่านั้น

ความไม่สอดคล้องและไม่ตรงกันของเป้าหมายที่ได้ระบุหรือเขียนไว้อย่างเป็นทางการกับเป้าหมายที่แท้จริงขององค์การ เนื่องจากปัญหาในเรื่องทัศนคติทางสังคมหรือจริยธรรม

ความขัดแย้งกันเองระหว่างเป้าหมายระยะสั้นและเป้าหมายระยะยาวขององค์การ และการที่เป้าหมายขององค์การมักมีความหลากหลายเป็นแนวทางที่ให้ความสำคัญกับปัจจัยนำออกขององค์การค่อนข้างมาก

4. จุดแข็ง

4.1 กระตุ้นให้สมาชิกองค์กรให้ความสำคัญและมีความสนใจในประเด็นเรื่อง การมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายขององค์กร

4.2 ทำให้เป้าหมายขององค์กรมีความเป็นรูปธรรม มีคุณภาพ ตรงกับความเป็นจริงมากขึ้น

4.3 ช่วยให้องค์กรทราบถึงความก้าวหน้าของการดำเนินการทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

วัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์ และสุริยา วีรวงศ์ (2543 : 83) ได้จัดทำดัชนีชี้วัดประสิทธิภาพขององค์กรที่ไม่ใช่เฉพาะสิ่งที่แสดงออกเป็นตัวเลขที่ใช้ในการวัดผล/บอกความสำเร็จของการดำเนินกิจกรรมทางสังคมซึ่งเป็นนามธรรมให้เป็นตัวแปรที่เป็นรูปธรรมที่สามารถวัดได้ภายใต้ระบบสารสนเทศที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

ตัวชี้วัดผลงานจึงมีลักษณะเป็นตัวแทนของสิ่งที่ป็นนามธรรมที่เกิดขึ้นจากการให้นิยามเชิงปฏิบัติการ เพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์และการติดตามผลในเชิงปริมาณ เป็นมาตรวัดที่ให้ค่าประเมินในรูปผลการคำนวณ ซึ่งได้จากข้อมูล/ตัวแปรเฉพาะที่ได้รับการพิจารณาว่าเป็นข้อมูล/ตัวแปรสำคัญที่เกี่ยวข้องกับตัวชี้วัดผลงาน โดยที่แต่ละตัวแปรอาจจะมีมาตรวัดที่ต่างกัน ในกรณีที่ตัวชี้วัดผลงานตัวหนึ่งมีชุดของข้อมูล/ตัวแปรมากกว่าหนึ่งตัว ก็อาจจะต้องมีการกำหนดค่าน้ำหนักของแต่ละตัวแปรเพื่อจัดทำค่าดัชนีของตัวชี้วัด

ทั้งนี้ตัวชี้วัดผลงานสำคัญมีดังนี้คือ

1. ตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้า (Input indicators) ได้แก่ ปริมาณหรือจำนวนทรัพยากรโดยรวมที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรมหรือบริการ เพื่อก่อให้เกิดผลผลิต ผลลัพธ์

2. ตัวชี้วัดผลผลิต (Output indicators) เป็นตัวชี้วัดที่แสดงถึงปริมาณจำนวนสิ่งของที่เป็นผลผลิตที่เกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรม และ/หรือจำนวนผู้ได้รับบริการ

3. ตัวชี้วัดผลลัพธ์ (Outcome indicators) หมายถึง ตัวชี้วัดที่แสดงถึงผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานในระดับเหนือกิจกรรม อันหมายถึง โครงการ/แผนงาน โดยการเทียบเคียงผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้เป็นผลงานที่เป็นผลสืบเนื่องจากการได้มาซึ่งผลผลิตที่มีความสัมพันธ์โดยตรงกับกิจกรรมที่ดำเนินการ

4. ตัวชี้วัดประสิทธิภาพ (Efficiency indicators) ตัวชี้วัดผลงานที่บ่งชี้ประสิทธิภาพของกระบวนการดำเนินงาน เป็นตัวชี้วัดในเชิงเปรียบเทียบที่ระหว่างหน่วยข้อมูล 2 หน่วย (Outputs/Inputs) โดยทั่วไปจะแสดงในรูปของค่าใช้จ่ายต่อหน่วยของผลผลิต หรือระยะเวลาในการให้บริการต่อรายการ

5. ตัวชี้วัดความคุ้มค่า (Cost-effectiveness) เป็นตัวชี้วัดที่แสดงค่าใช้จ่ายต่อหน่วยของผลลัพธ์ที่จะช่วยแสดงถึงความคุ้มค่า (Value for money) ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรม

6. ตัวชี้วัดปริมาณงาน (Workload indicators) เป็นข้อมูลที่แสดงถึงปริมาณความต้องการในการใช้/ได้รับบริการ หรือปริมาณของภาระงานในหน้าที่ของบุคลากร ตัวชี้วัดนี้ไม่ได้เป็นผลงานจริงที่เกิดในการดำเนินกิจกรรมหลักขององค์กร แต่มีผลประโยชน์ในเชิงเปรียบเทียบสำหรับใช้ประกอบการตัดสินใจทางการบริหาร

7. ข้อเสนอแนะเชิงอธิบาย (Explanatory information) เกี่ยวกับผลงานที่เกิดขึ้นเป็นข้อมูลที่บอกหรืออธิบายถึงสาเหตุ เงื่อนไข/องค์ประกอบที่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานขององค์กรส่วนใหญ่เป็นข้อมูล/คำอธิบายให้ทราบถึงสาเหตุ เงื่อนไข/องค์ประกอบที่มีผลทำให้ผลการปฏิบัติงานเบี่ยงเบนไปจากวัตถุประสงค์/เป้าหมายที่กำหนด เงื่อนไข/องค์ประกอบเหล่านี้อาจจะอยู่ภายใน หรืออยู่นอกเหนือการควบคุมขององค์กรและผู้ดำเนินกิจกรรมก็ได้

อย่างไรก็ตาม การวิจัยประเมินผลประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกองทุนหมู่บ้าน แม้ว่าจะเป็นการศึกษาวิจัยว่า ผลที่ได้รับ (Output) คุ้มกับทรัพยากรที่ลงทุน (Input) หรือไม่ และการบริหารทรัพยากร (Process) เหมาะสมแล้วหรือไม่มีปัญหาอุปสรรคอย่างไรแล้วกองทุนหมู่บ้านมีสภาพเป็นกองทุนการเงินที่มีผลเกี่ยวเนื่องกับผู้ให้บริการซึ่งเป็นรัฐและประชาชนในฐานะผู้ใช้บริการ นอกจากจะวัดกันที่ตัวเลข ค่าใช้จ่าย หรือการตอบสนองซึ่งเป้าหมายแล้วยังต้องคำนึงถึงทุนสังคม

มิงส์เวิร์ท ชาวสะอาด (2547: 238-243) กล่าวถึง ทุนสังคม (Social capital) ว่าเป็นพลังหรือศักยภาพของสังคมที่สามารถร่วมกันสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มขึ้น เมื่อเทียบกับกรณีที่ประชาชนไม่มีกิจกรรมร่วมกัน ทุนสังคมจำเป็นต้องอยู่ในรูปตัวเงิน แต่เป็นประโยชน์ที่ชุมชนได้รับจากการทำกิจกรรมร่วมกัน เกิดความสามัคคี มีศักยภาพในการแก้ปัญหา เกิดความสงบร่มเย็นของชุมชนที่เกิดจากการรักษาสีธรรมของชาวบ้าน ความรู้สึกรู้ว่ามีความมั่นคงในชีวิต เพราะอยู่ในสังคมที่เกื้อกูลซึ่งกันและกันศักยภาพของทุนสังคมอยู่ที่ความต่อเนื่องของกิจกรรมและพลวัตร ที่เป็นแรงขับเคลื่อนในการสร้างผลประโยชน์เชิงสังคมของชุมชน และวัดโดยย้อนจากผลผลิตและกิจกรรมต่อเนื่อง

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน

ความหมาย

Reeder (1973: 39) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การร่วมกันในการปะทะสังสรรค์ทางสังคม ซึ่งรวมทั้งการมีส่วนร่วมของปัจเจกบุคคลและการมีส่วนร่วมเป็นกลุ่ม

WHO / UNICEF (1978: 4-8) ให้ความหมายว่า การมีส่วนร่วมคือการที่กลุ่มของประชาชนก่อให้เกิดการรวมตัวที่สามารถจะกระทำการตัดสินใจใช้ทรัพยากร และมีความรับผิดชอบในกิจกรรมที่กระทำในกลุ่ม

Oakley and Marsden (1991 อ้างใน นรินทร์ชัย พัฒนพงศา, 2533: 315-328) กล่าวถึงความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนไปสัมพันธ์กับเรื่องการสร้างประชาธิปไตยทางการเมือง หรือมิฉะนั้นก็เอาไปเกี่ยวข้องกับกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางสังคม หรือการเติบโตตามคำว่า “พัฒนา” ขึ้นมา หรือที่ใช้กันบ่อยๆ คือ ในแง่ที่รัฐบาลจะเข้าไปกับสภาพของการ “มีส่วนร่วม” ที่รัฐบาลใช้

ความหมายของการมีส่วนร่วมอย่างกว้างๆ เช่น การมีส่วนช่วยเหลือโดยสมัครใจ การให้ประชาชนเข้าร่วมกับกระบวนการตัดสินใจและกระบวนการดำเนินการของโครงการ ตลอดจนร่วมรับผลประโยชน์จากโครงการเหล่านี้ ล้วนเป็นข้อความที่ดูจะมีความคล่องตัว ดูเป็นการปฏิบัติงานที่จริงจัง ซึ่งบ่งบอกว่าโครงการหรือแผนงานนั้น การมีส่วนร่วมจะมีการกำหนดวัตถุประสงค์และขั้นตอนการดำเนินงานอย่างไร สำหรับความหมายของการมีส่วนร่วมที่ระบุค่อนข้างเฉพาะเจาะจง เช่น การที่จะให้ประชาชนมีทั้งสิทธิและหน้าที่ที่จะเข้าร่วมแก้ปัญหาของเขาให้เขาเป็นผู้มีความริเริ่มและมุ่งใช้ความพยายามและความเป็นตัวของตัวเองเข้าดำเนินการและความคุ้มครองทรัพยากรและระเบียบในสถาบันต่างๆ เพื่อแก้ปัญหาเหล่านี้ ก็เป็นการแสดงถึงความหมายที่บอกถึงสภาพการมีส่วนร่วมที่เน้นให้กลุ่มร่วมดำเนินการ และมีจุดสำคัญที่จะให้การมีส่วนร่วมนั้นเป็นการปฏิบัติอย่างแท้จริง มิใช่เป็นไปอย่างเฉยเมยหรือมีส่วนร่วมพอเป็นพิธีเท่านั้น

Goodman (1980 อ้างใน พงษ์ธร ธัญญศิริ, 2543: 37) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง

1. กระบวนการซึ่งมวลชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในขั้นตอนต่างๆ ของกิจกรรมของส่วนรวม

2. มวลชนที่เข้าร่วมได้ใช้ความพยายามส่วนตัว เช่น ความคิด ความรู้ ความสามารถ แรงงาน ตลอดจนทรัพยากรของตนต่อกิจกรรมนั้นๆ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า การเกี่ยวข้องของกิจกรรมต่างๆ ของมวลชน ในกิจกรรมต่างๆ จะมี 2 ด้าน คือ

2.1 ด้านความคิดหรือกำหนดนโยบาย ซึ่งแบ่งได้อีก 3 ระดับคือ

2.1.1 มวลชนเป็นเพียงผู้ให้ข้อมูลข่าวสาร ข้อคิดเห็น (Information Input)

2.1.2 มวลชนมีส่วนแบ่งในอำนาจตัดสินใจ (Share Decision Making)

2.1.3 มวลชนเป็นผู้กำหนดนโยบาย (Policy Formulation)

2.2 ด้านทำหรือดำเนินการตามนโยบาย ซึ่งแบ่งได้อีก 3 ระดับ คือ

2.2.1 ร่วมกำหนดเป้าหมายแผนงาน (Participation on Formulating Objective and Plan)

2.2.2 ร่วมดำเนินการในกระบวนการจัดการ (Participating on Manageme Resourecs)

2.2.3 ร่วมหนุนช่วยทรัพยากรการบริหาร (Supporting on Management Resources)

ยูวัฒน์ วุฒิเมธี (2526: 20) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชน ได้มีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม การพิจารณาตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติและร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่างๆ อันมีผลกระทบถึงตัวประชาชน

นรินทร์ จงวุฒิเวศย์ (2527:183) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การเกี่ยวข้องทางด้าน จิตใจและอารมณ์ (Mental and Emotional involvement) ของบุคคลหนึ่งในสถานการณ์กลุ่ม (Group situation) ซึ่งผลของการเกี่ยวข้องดังกล่าวเป็นเหตุเร้าใจให้กระทำการให้ (Contribution) บรรลุ จุดมุ่งหมายของกลุ่มนั้น กับทั้งทำให้เกิดความรู้สึกร่วมรับผิดชอบกับกลุ่มดังกล่าวด้วย

ทวีทอง หงษ์วิวัฒน์ (2527: 2) ให้คำจำกัดความของการมีส่วนร่วมของประชาชนว่า หมายถึง การที่ประชาชนหรือชุมชนพัฒนาขีดความสามารถของตนเองในการจัดการและควบคุม การใช้และกระจายทรัพยากร และปัจจัยการผลิตที่มีอยู่ในสังคม เพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีพทาง เศรษฐกิจและสังคมตามความจำเป็นอย่างสมศักดิ์ศรีในฐานะสมาชิกสังคม

ไพรัตน์ เตชะรินทร์ (2527: 6) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง กระบวนการที่รัฐบาลทำการส่งเสริม ชักนำ สนับสนุน การสร้างโอกาสให้ประชาชนในชุมชนทั้ง รูปแบบส่วนบุคคล กลุ่มชนสมาคม มูลนิธิ และองค์การอาสาสมัครรูปแบบต่างๆ ให้เข้ามามีส่วน ร่วมในการดำเนินงานเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหลายเรื่องรวมกัน

ปรัชญา เวสารัชช์ (2528: 5) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนว่าหมายถึง การที่ประชาชนเข้ามาเกี่ยวข้องกับ การใช้ความพยายามหรือใช้ทรัพยากรบางอย่างส่วนตน ใน กิจกรรมซึ่งมุ่งสู่การพัฒนาของชุมชน

ปาริชาติ วลัยเสถียร (2546: 138) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา ในลักษณะการร่วมกันค้นหาปัญหา การวางแผน การตัดสินใจ การระดมทรัพยากรและเทคโนโลยีในท้องถิ่น การบริหารจัดการ การติดตามประเมินผล รวมทั้ง การรับผลประโยชน์ เพื่อให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต และวัฒนธรรมชุมชน

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2541: 288) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนว่า หมายถึง พฤติกรรมอันก่อรูปด้วยการร่วมและสมยอมตามพฤติกรรมที่คาดหวังของกลุ่มทางการเมือง และไม่ใช้ทางการ หรือในความหมายก็คือ การที่ประชาชนก่อให้เกิดสิ่งต่างๆ ร่วมกันนั่นเอง

กล่าวโดยสรุปแล้ว “การมีส่วนร่วม” ของประชาชนมีความหมายเป็น 2 นัยด้วยกัน คือ (พรชัย รัชมีแพทย์, 2541: 225-226)

1. ความหมายอย่างกว้าง การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การที่ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของประเทศ และการบริหารประเทศ โดยผ่านกระบวนการทางการเมือง เช่น การเป็นผู้บริหารพรรคการเมือง การเป็นสมาชิกพรรคการเมือง การเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การเป็นรัฐมนตรี การเป็นคณะรัฐมนตรี เป็นต้นรวมถึงการเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นและการเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นด้วย

2. ความหมายอย่างแคบ การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การที่ประชาชนเข้าไปช่วยสนับสนุนงานซึ่งเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยกระทำการภายในกรอบของกฎหมายหรือนโยบายของรัฐ

เงื่อนไขและปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม

การที่ชุมชนจะตัดสินใจเข้ามามีส่วนร่วมกันในงานยุติธรรมชุมชนและร่วมรับผิดชอบ ในโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งระบบนั้น ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขและปัจจัยหลายประการทั้งปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมซึ่งเป็นคุณลักษณะภายในของบุคคลซึ่งเป็นการรับรู้ ข้อมูลที่เกิดขึ้นจากภายนอก ดังมีผู้ให้ความเห็นไว้ ดังต่อไปนี้

Cohen and Uphoff (1977: 17-19) เสนอว่าบุคคล 4 ฝ่ายมีส่วนสำคัญในการมีส่วนร่วม ในโครงการพัฒนาสิ่งแวดล้อมชุมชน ประกอบด้วย ประชาชนในท้องถิ่น ผู้นำท้องถิ่น เจ้าหน้าที่

ของรัฐและบุคคลภายนอก สำหรับการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้นยังมีปัจจัยหลายปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่

1. อายุและเพศ
2. สถานภาพในครอบครัว
3. ระดับการศึกษา
4. สถานภาพทางสังคม เช่น ชั้นทางสังคม ศาสนา
5. อาชีพ
6. รายได้และทรัพย์สิน
7. ระยะเวลาในท้องถิ่น และระยะเวลาที่อยู่ในโครงการ
8. ที่ดินถือครองและสถานภาพแรงงาน

ทศดาว บุญปาล (2531: 27) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมทางสังคมของชุมชนของบุคคลนั้น มีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง คือ สถานภาพทางสังคม สถานภาพทางเศรษฐกิจ สถานภาพทางอาชีพ และที่อยู่อาศัย โดยบุคคลที่มีสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจตกต่ำจะเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของชุมชนน้อยกว่าบุคคลที่มีสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจสูง นอกจากนั้นแล้วได้มีการแหล่งอำนาจและการตัดสินใจในการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน 13 ตัวแปรซึ่งจากการศึกษาแสดงให้เห็นว่า ความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน คือ ด้านการศึกษา และการเงินเป็นสิ่งที่แสดงถึงสถานภาพทางสังคม แหล่งอำนาจทั้งสองชนิดนี้ ถ้าผู้ใดได้ครอบครองหรือมีไว้ ก็จะเป็นผู้ที่มีบทบาทสูงในชุมชน โดยเฉพาะในการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน

นอกจากฐานะทางเศรษฐกิจและระดับการศึกษาแล้วคุณลักษณะทางสังคมไม่ว่าจะเป็นความเชื่อ ค่านิยม ตลอดจนนิสัย ประเพณีในชุมชน ก็อาจมีผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนเช่นเดียวกัน

ขั้นตอนของการมีส่วนร่วมของประชาชน

Cohen and Uphoff (1977: 19-20) กล่าวถึงขั้นตอนของการมีส่วนร่วมของประชาชนว่ามีดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหา (Analysis)
2. การมีส่วนร่วมในการเลือกวิธีการแก้ไขปัญหา (Decision Making)
3. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการแก้ไขปัญหา (Implementation)
4. การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์จากโครงการ (Benefits)

5. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation)

ทัศนีย์ ไทยาภิรมย์ (2526: 56-58) ได้แบ่งขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. ร่วมคิด: สภาพปัญหาที่มีอยู่ และสาเหตุปัญหา
2. ร่วมวางแผน: วิเคราะห์สาเหตุ จัดลำดับความสำคัญของปัญหาพิจารณาทางเลือก
3. ร่วมดำเนินการ: ดำเนินงานตามโครงการและแผนกำหนดโครงการและแผนงาน
4. ร่วมติดตามประเมินผล: ประเมินผลความสำเร็จหรือล้มเหลวเป็นระยะๆ และแก้ไข

ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการศึกษาค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา ตลอดจนจัดลำดับความสำคัญของปัญหา
2. การมีส่วนร่วมในการวางแผน โดยจะมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นเพื่อกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ วิธีการ แนวทางการดำเนินงานและทรัพยากรที่จะต้องใช้
3. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ โดยประชาชนเข้าร่วมในการสนับสนุนด้านวัสดุ อุปกรณ์ แรงงาน เงินทุน หรือเข้าร่วมบริหารงาน การใช้ทรัพยากร การประสานงานและดำเนินการขอความช่วยเหลือจากภายนอก
4. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ เป็นการมีส่วนร่วมในการนำเอากิจกรรมมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ทั้งด้านวัตถุและจิตใจ โดยอยู่บนพื้นฐานของความเท่าเทียมกันของบุคคล และสังคม
5. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล เพื่อที่จะร่วมกันแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น

เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง (2527: 27-28) กล่าวถึงขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา
2. การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม
3. การมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติงาน
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลงาน

ไพรัตน์ เตชะรินทร์ (2527: 212-213) กล่าวถึงขั้นตอนของการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเรื่องให้บรรลู่วัตถุประสงค์ และนโยบายการพัฒนาที่กำหนดไว้ 8 ประการ คือ

1. ร่วมทำการศึกษาค้นคว้าปัญหาและสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในองค์การ

2. ร่วมคิดหรือสร้างรูปแบบวิธีการพัฒนาเพื่อแก้ไขและลดปัญหาขององค์กรหรือเพื่อสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อองค์กร หรือสนองความต้องการขององค์กร

3. ร่วมวางแผนนโยบายหรือแผนงานหรือโครงการ หรือกิจกรรมเพื่อจัดหรือแก้ไขและสนองความต้องการขององค์กร

4. ร่วมตัดสินใจการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

5. ร่วมจัดหรือปรับปรุงระบบบริหารงานพัฒนาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

6. ร่วมการลงทุนโครงการของชุมชน ตามขีดความสามารถของตนเองและของ

หน่วยงาน

7. ร่วมปฏิบัติตามนโยบาย แผนงาน โครงการและกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ร่วมควบคุม ติดตาม ประเมินผล และร่วมบำรุงรักษาโครงการและกิจกรรมที่ทำไว้ ทั้งภาครัฐและเอกชน ให้เกิดประโยชน์ได้ตลอดไป

ม.ร.ว.อติณ ะพีพัฒน์ (2527: 340) ได้แบ่งการมีส่วนร่วมของชุมชนออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ

1. การค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหา ตลอดจนแนวทางแก้ไข

2. การตัดสินใจเลือกแนวทางและวางแผนพัฒนาแก้ไขปัญหา

3. การปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนา

4. การประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา

นอกจากนี้ ก็ยังมีผู้ที่ต้องการมีส่วนร่วมในแง่ของมิติตามลักษณะทั้งในเชิงกว้างและในที่เฉพาะว่า (สถาบันพระปกเกล้า, 2545: 12)

1. การมีส่วนร่วม คือ การพิจารณาถึงการมีส่วนร่วมช่วยเหลือโดยสมัครใจโดยประชาชน ต่อโครงการใดโครงการหนึ่งของโครงการสาธารณะต่างๆ ที่คาดว่าจะส่งผลต่อการพัฒนาชาติแต่ไม่ได้หวังว่าจะให้ประชาชนเปลี่ยนแปลงโครงการ หรือวิจารณ์เนื้อหาของโครงการ

2. การมีส่วนร่วมในความหมายที่กว้าง หมายถึง การให้ประชาชนในชนบทรู้สึกตื่นตัวเพื่อที่จะทราบถึงการได้รับความช่วยเหลือและตอบสนองต่อโครงการพัฒนา ขณะเดียวกันก็สนับสนุนความคิดริเริ่มของคนในท้องถิ่น

3. ในเรื่องของการพัฒนาชนบท การมีส่วนร่วม คือ การให้ประชาชนเข้ามาเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจ กระบวนการดำเนินการ และร่วมรับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนา นอกจากนี้ยังเกี่ยวข้องกับความพยายามที่จะประเมินผลโครงการนั้นๆ ด้วย

4. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนานั้นอาจเข้าใจอย่างกว้างๆ ได้ว่า คือ การที่ประชาชนได้เข้าร่วมอย่างแข็งขันในกระบวนการตัดสินใจต่างๆ ในเรื่องที่จะมีผลกระทบต่อประชาชน

5. การมีส่วนร่วมในชุมชน หมายถึง การที่ประชาชนจะมีทั้ง สิทธิ และหน้าที่ ที่จะเข้าร่วมในการแก้ปัญหาของประชาชน มีความรับผิดชอบมากขึ้นที่จะสำรวจตรวจสอบความจำเป็นในเรื่องต่างๆ การระดมทรัพยากรท้องถิ่น และเสนอแนวทางแก้ไขใหม่ๆ เช่นเดียวกับการก่อตั้งและดำรงรักษาองค์กรต่างๆ ในท้องถิ่น

6. การมีส่วนร่วมนั้นจะต้องเป็นกระบวนการดำเนินการอย่างแข็งขัน ซึ่งหมายถึงว่า บุคคลหรือกลุ่มที่มีส่วนร่วมนั้นได้เป็นผู้มีความริเริ่มและได้มุ่งใช้ความพยายามตลอดจน ความเป็นตัวของตัวเองที่จะดำเนินการตามความริเริ่มนั้น

7. การมีส่วนร่วม คือ การที่ได้มีการจัดการที่จะใช้ความพยายามที่จะเพิ่มความสามารถที่จะควบคุมทรัพยากรและระเบียบในสถาบันต่างๆ ในสภาพสังคมนั้นๆ ทั้งนี้โดย กลุ่มที่ดำเนินการและความเคลื่อนไหวที่จะดำเนินการนี้ไม่ถูกควบคุมโดยทรัพยากรและระเบียบต่างๆ

รูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชน

United Nations (1981: 35-40) ได้รวบรวมรูปแบบของการมีส่วนร่วมไว้ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมแบบเป็นไปเอง ซึ่งเป็นไปโดยการอาสาสมัครหรือการรวมตัวกันขึ้นเองเพื่อแก้ไขปัญหากลุ่มของตนเองโดยเน้นการกระทำที่มีได้รับการช่วยเหลือจากภายนอกซึ่งมีรูปแบบที่เป็นเป้าหมาย

2. การมีส่วนร่วมแบบชักนำซึ่งเป็นการเข้าร่วมโดยต้องการความเห็นชอบหรือสนับสนุนโดยรัฐบาล เป็นรูปแบบโดยทั่วไปของประเทศที่กำลังพัฒนา

3. การมีส่วนร่วมแบบบังคับ ซึ่งเป็นผู้มีส่วนร่วมภายใต้การดำเนินนโยบายของรัฐบาลภายใต้การจัดการโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือโดยการบังคับโดยตรง รูปแบบนี้เป็นรูปแบบที่ผู้กระทำได้รับผลทันที แต่จะไม่ได้รับผลกระทบระยะยาว และจะมีผลเสียคือไม่ได้รับการสนับสนุนจากประชาชนในที่สุด

แนวทางการจัดการการมีส่วนร่วมของประชาชน

สมลักษณ์ ไชยเสรีฐ (2549: 142-149) ได้แบ่งแนวทางการจัดการการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็น 3 ด้านหลัก คือ ด้านประชาชน (Public) ด้านการมีส่วนร่วม (Participation) และด้านภาครัฐ โดยการมีส่วนร่วม (Participation) มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้ประชาชนที่เป็นบุคคลหรือคณะบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในขั้นตอนต่างๆ ในการดำเนินการพัฒนา ช่วยเหลือสนับสนุนทำประโยชน์ในเรื่องต่างๆ หรือกิจกรรมต่างๆ ตั้งแต่ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินการ ร่วมรับผลประโยชน์และร่วมประเมินผล เพื่อให้เกิดการยอมรับ และก่อให้เกิดผลประโยชน์สูงสุดกันทุกฝ่าย ดังนี้

1. การรับรู้ (Perception)

ต้องสร้างสำนึกให้ทั้งภาครัฐและประชาชน มีความตระหนัก การรับรู้ การยอมรับในสิทธิหน้าที่และส่วนร่วมของทุกกลุ่มทุกฝ่าย โดยภาครัฐนั้น เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องสร้างสำนึกใหม่ ว่ากิจการที่ตนรับผิดชอบไม่ใช่ “รัฐกิจ” หรือ “กิจการของรัฐ” ที่คนเท่านั้น มีสิทธิตัดสินใจ แต่เป็นสาธารณกิจที่สาธารณชนชอบที่จะมีส่วนร่วมในการคิด ร่วมกระทำหรือตรวจสอบ หากเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ปรับทัศนคติให้ได้เช่นนี้ ก็จะต้องเผชิญกับสถานะที่อาจเกิดข้อขัดแย้งกับประชาชนกลุ่มที่ต้องการมีส่วนร่วมได้ ส่วนภาคประชาชน การตระหนัก การรับรู้และยอมรับในสิทธิและหน้าที่ ตลอดจนการมีส่วนร่วมนั้น ต้องเข้าใจว่าตนและผู้อื่น ต่างก็มีสิทธิหน้าที่และส่วนร่วมเสมอกันตามหลักการเท่าเทียมกัน ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องยอมรับการ “รวมขอม” และ “ประสานประโยชน์” มิฉะนั้นความแตกต่างในผลประโยชน์และจุดยืน จะนำไปสู่ความขัดแย้งและความรุนแรงในที่สุด

2. ทัศนคติ (Attitude)

ต้องสร้างความเข้าใจและปรับทัศนคติของบุคลากรภาครัฐและภาคประชาชนทั้งสองฝ่าย ให้มีทัศนคติที่ดีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน กล่าวคือ ภาครัฐจะต้องเห็นการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นเรื่องที่ต้องส่งเสริมเพื่อประโยชน์หลายประการ อาทิ เพื่อการได้ข้อมูลข้อเท็จจริงและความคิดที่หลากหลาย รวมทั้งบุคลากรภาครัฐผู้รับผิดชอบด้านการมีส่วนร่วม จะต้อง มีทัศนคติที่ดีต่อประชาชนและต่อกระบวนการมีส่วนร่วม มีการปรับปรุงบทบาทและค่านิยม ตลอดจนต้องมีความอดทนในการทำงานกับประชาชน เพราะการมีส่วนร่วมต้องใช้ระยะเวลา ยาวนาน ต้องทำอย่างต่อเนื่อง และมีความจริงใจต่อประชาชน ในขณะเดียวกันภาคประชาชนเองก็ควรมีท่าทีที่เข้าใจความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชน และจะต้องมีทัศนคติที่ดีต่อกระบวนการมีส่วนร่วมและต่อเจ้าหน้าที่เช่นเดียวกัน ก่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่าง

ประชาชนและเจ้าหน้าที่ ทำให้เกิดความไว้วางใจซึ่งกันและกันมากขึ้น ส่งผลให้กิจกรรมการมีส่วนร่วมบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น หากทั้งสองฝ่ายต่างมีทัศนคติที่ดีต่อการมีส่วนร่วมและต่อกันแล้ว ความร่วมมือ “ประชารัฐ” ก็จะพัฒนาได้ดียิ่งขึ้น

3. การเป็นตัวแทน (Representation)

การสรรหาและคัดเลือกตัวแทน จะต้องคำนึงถึงประชาชนทุกกลุ่ม ทุกฝ่าย เพื่อให้ประชาชนกลุ่มต่าง ๆ ที่หลากหลายทุกกลุ่มนั้นมีตัวแทนเข้าไปร่วมด้วย จะได้ ประสานผลประโยชน์กันจนลงตัวและเกิดความเป็นธรรมขึ้น รวมทั้งควรคำนึงถึงคุณสมบัติของตัวแทนที่ต้องการด้วย โดยพิจารณาจากคุณสมบัติในด้านต่าง ๆ เช่น ทักษะและความสามารถที่เกื้อหนุนกัน ความสอดคล้องของเทคโนโลยี วัตถุประสงค์ ค่านิยม และวัฒนธรรมองค์กร การตอบสนองซึ่งกันและกัน ความรับผิดชอบ ความมั่นคงด้านการเงิน ความสามารถในการสร้างความเชื่อมั่น เป็นต้น นอกจากนี้ กลุ่มที่เป็นตัวแทนจะต้องมีความน่าเชื่อถือจากกลุ่มทั้งหลายหรือผู้มีส่วนได้เสีย และมีปัจจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่ต้องตระหนักถึง คือสมาชิกที่เป็นตัวแทนต้องมีความรู้สึกที่จะต้องอาศัยซึ่งกันและกัน

4. ความเชื่อมั่นและไว้วางใจ (Trust)

การมีส่วนร่วมนั้น ต้องสร้างให้สมาชิกมีความเข้าใจและมีความจริงใจในการเข้าร่วม สิ่งที่จะได้ตามมาคือความเชื่อมั่นและไว้วางใจ (Trust) ในองค์กร โดยการสร้างความเชื่อมั่นและไว้วางใจกันนั้น ต้องแสดงให้เห็นอย่างชัดเจน กำหนดให้เป็นรูปธรรมและเป็นวัฒนธรรมขององค์กร ซึ่งการสร้างความเชื่อถือ สรทหา ความไว้วางใจกันและกัน เป็นเงื่อนไขสำคัญที่จะทำให้กระบวนการมีส่วนร่วมประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว การสร้างความเชื่อถือไว้วางใจอาจทำได้คือการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร การดำเนินกิจกรรมการมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง และนำเสนอข้อมูลข้อเท็จจริงอย่างตรงไปตรงมาครบถ้วน รวมทั้งต้องมีการติดต่อระหว่างสมาชิกอย่างสม่ำเสมอ บ่อยครั้ง และทำอย่างตั้งใจทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการภายในองค์กร ซึ่งเป็นสิ่งที่จะทำให้เกิดความสำเร็จในการสร้าง และดำรงไว้ซึ่งความเชื่อมั่นและความไว้วางใจการร่วมมือซึ่งกันและกัน

5. การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร (Information-sharing)

สร้างกลไกเพื่อการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร เนื่องจากการมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการที่ทำให้ข้อมูลข่าวสาร ทั้งด้านที่เป็นข้อเท็จจริงและด้านที่เป็นความคิด ความรู้สึก ความคาดหวัง ได้ถูกแสดงออกอย่างหลากหลายกลุ่มลึกและสมบูรณ์ครบถ้วนมากขึ้น ซึ่งจะทำให้การวินิจฉัยปัญหาและการเสนอทางเลือกในการแก้ไขปัญหาที่หลากหลาย และตรงกับความต้องการมากขึ้น ผลที่ตามมาคือทำให้การตัดสินใจในการกำหนดนโยบาย และการวางแผนดำเนินไปได้

อย่างรอบรู้ รอบคอบและรอบด้านยิ่งขึ้น โดยการที่ประชาชนจะมีส่วนร่วมได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นที่จะต้องมีความรู้ และมีข้อมูลข่าวสารเพียงพอ ในนโยบายที่ตนต้องการมีส่วนร่วม ข้อมูลข่าวสารเหล่านี้ส่วนใหญ่แล้วมักจะเป็นของหน่วยงานที่เป็นผู้ริเริ่มนโยบาย บางส่วนเกิดจากการศึกษาของนักวิชาการและองค์กรพัฒนาเอกชน ดังนั้นประชาชนที่สนใจการมีส่วนร่วมกับนโยบายใดอาจไปขอความร่วมมือและข้อมูลจากบุคคลและองค์กรเหล่านั้น

6. ฉันทามติ (Consensus)

การมีส่วนร่วมเป็นการสร้างฉันทามติ โดยการให้ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนเข้าร่วม ในการหาวิธีแก้ไขปัญหาย่อยๆ ชักชวนกัน หาทางออกสำหรับการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ในทางสันติ เป็นที่ยอมรับหรือเป็นฉันทามติของประชาสังคม ซึ่งทุกคนยินยอมเห็นพ้องต้องกันในทุกๆ ขั้นตอนของกระบวนการมีส่วนร่วม โดยเสาหลักของการมีส่วนร่วมที่ดีก็คือ การที่ประชาชนสามารถที่จะร่วมมือกัน ลดความขัดแย้ง สร้างข้อตกลงที่มั่นคงยืนยาว การยอมรับระหว่างกลุ่ม และหาข้อสรุปร่วมกันได้ทุกฝ่าย แม้ว่าอาจจะมีความเห็นที่แตกต่างกันก็ตาม ก็ยังสามารถที่จะปรับความเห็นที่ต่างกัน โดยการเจรจาหาข้อยุติที่ทุกฝ่ายยอมรับกันได้อย่างสันติวิธี เพื่อนำไปสู่ข้อสรุปที่เห็นพ้องหรือฉันทามติร่วมกันได้ทุกฝ่าย

7. การมีปฏิสัมพันธ์ (Interaction)

องค์กรการมีส่วนร่วมต้องสร้างให้เกิดการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันในองค์กร จะต้องจัด กิจกรรมที่ทำให้มีการพบปะ พูดคุย แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ความคิดเห็นของกันและกันเป็นการสื่อสารแบบ 2 ทาง (Two Ways Communication) ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกัน ซึ่งจะนำไปสู่การลดอคติที่มีต่อกันและเกิดความเข้าใจที่ดีขึ้นระหว่างผู้ที่เข้าร่วม สิ่งเหล่านี้นับว่าเป็นกลไกที่จะช่วยป้องกันความขัดแย้ง ที่อาจจะเกิดขึ้นหรือกรณีที่มีความขัดแย้งเกิดขึ้นแล้วก็จะ เป็นกลไก ที่ช่วยบรรเทาความขัดแย้งให้ลดระดับความรุนแรงลงได้ ซึ่งการมีปฏิสัมพันธ์ในกระบวนการการมีส่วนร่วมของประชาชนก็ เพื่อที่จะให้เกิดการตัดสินใจที่ดีขึ้นและรับการสนับสนุนจากสาธารณชน ซึ่งเป้าหมายของกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนก็คือ การให้ข้อมูลต่อสาธารณชน และให้สาธารณชนแสดงความคิดเห็นต่อโครงการที่นำเสนอหรือนโยบายรัฐ รวมทั้งมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาเพื่อหาทางออกที่ดีที่สุด ตลอดจนสร้างความสัมพันธ์ที่ดีสำหรับทุกๆ คน

8. ความประสงค์หรือความมุ่งหมาย (Purpose)

ต้องกำหนดความประสงค์หรือความมุ่งหมายในการมีส่วนร่วมไว้อย่างชัดเจนว่า เป็นไปเพื่ออะไร ผู้เข้าร่วมจะได้ตัดสินใจถูกว่า ควรเข้าร่วมหรือไม่ การมีความมุ่งหมายที่ต้องการบรรลุชัดเจน จะนำทางให้สมาชิกผู้เข้าร่วมได้เข้าใจตรงกันและเดินไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งจะ

สะท้อนให้เห็นความเป็นเอกภาพทางความคิดเห็น เอกภาพในการดำเนินกิจกรรม และความเข้มแข็งขององค์กร นอกจากนี้ การมีส่วนร่วมต้องมีกิจกรรมเป้าหมาย ในการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ต้องระบุลักษณะของกิจกรรมว่า มีรูปแบบและลักษณะอย่างไร เพื่อที่ประชาชนจะได้ตัดสินใจว่าควรเข้าร่วมหรือไม่ รวมทั้งขั้นตอนของกิจกรรมจะต้องระบุว่าในกิจกรรมแต่ละอย่างมีกี่ขั้นตอน และประชาชนสามารถเข้าร่วมในขั้นตอนใดบ้าง

9. การประเมินผล (Appraisal)

ต้องมีระบบการประเมินผล เนื่องจากการประเมินผลเป็นขั้นตอนหนึ่งในกระบวนการมีส่วนร่วม และถือเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งของผู้บริหารในการบริหารทรัพยากรบุคคลให้เกิดประโยชน์สูงสุด องค์กรใดที่มีการประเมินผลการปฏิบัติงานที่เป็นธรรม โปร่งใส และจัดทัศนคติส่วนตัวออกได้มากที่สุด ถือว่าองค์กรนั้นใช้เครื่องมือนี้ได้อย่างได้ผลและเกิดประโยชน์ในทำนองเดียวกันการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์กร บ่มส่งผลถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์กรได้เช่นเดียวกัน ซึ่งผลของกระบวนการประเมินผลก็จะกลายเป็นปัจจัยนำเข้าในกระบวนการมีส่วนร่วมในขั้นตอนการวางแผน เพื่อนำปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นในทางปฏิบัติมาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาผลการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังนั้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการประเมินผลงาน (Performance Appraisal) จึงต้องเริ่มตั้งแต่การเข้าร่วมควบคุมร่วมติดตาม ร่วมประเมินผล ร่วมบำรุงรักษาโครงการและกิจกรรมที่จัดทำไว้ทั้งโดยเอกชนและรัฐบาลให้ใช้ประโยชน์ได้ตลอดไป

10. ความโปร่งใส (Transparency)

ปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรการมีส่วนร่วมให้มีความโปร่งใส เนื่องจากการมีส่วนร่วมนั้น เป็นกระบวนการที่ทำให้ประชาชนมีโอกาสตรวจสอบการใช้ดุลยพินิจ สำหรับการตัดสินใจของรัฐบาลและหน่วยงานของรัฐ ซึ่งจะก่อให้เกิดความโปร่งใสในการดำเนินการ ลดการทุจริตและข้อผิดพลาดของนโยบาย แผน โครงการลงได้ โดยการสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในองค์กร ซึ่งความโปร่งใสเป็นองค์ประกอบหนึ่งของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ประกอบด้วย ความไว้วางใจ การเปิดเผยข้อมูล การเข้าถึงข้อมูล และกระบวนการตรวจสอบ

11. ความเป็นอิสระ (Independence)

องค์กรการมีส่วนร่วมจะต้องมีความเป็นประชาธิปไตย โดยการให้เกียรติ ยอมรับความคิดเห็นของกันและกัน สมาชิกทุกคนในองค์กรมีอิสระทางความคิด การที่สมาชิกมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นและตัดสินใจ จะเป็นปัจจัยให้เกิดความรู้สึกรับผิดชอบร่วมกัน ซึ่งหลักการและเงื่อนไขสำคัญของการมีส่วนร่วมประการหนึ่งคือ ความเป็นอิสระ หรือความสมัครใจ

ที่จะเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วม การบังคับไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบของการคุกคาม การระดม และการว่าจ้าง ไม่ถือว่าเป็นการมีส่วนร่วม

12. ก้าวไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่อง (Onward-doing)

องค์กรการมีส่วนร่วม ต้องเปิดโอกาสประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ เนื่องจากการมีส่วนร่วมของประชาชน ทำให้เกิดประสบการณ์ การเรียนรู้ใหม่ ความคิดใหม่ที่ท้าทายอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนที่ก้าวไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่อง ภาครัฐจะต้องเตรียมประชาชนให้มีความพร้อมและเห็นประโยชน์ของการมีส่วนร่วม ด้วยการให้ความรู้ และการสร้างความเข้าใจในบทบาทของการมีส่วนร่วมภาคประชาชน รวมทั้งมีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันอย่างต่อเนื่อง โดยความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกจะเป็นตัวกำหนดที่สำคัญ ที่จะทำให้การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นไปอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ และการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างต่อเนื่อง จะเป็นปัจจัยสำคัญที่จะบ่งบอกถึงความเข้มแข็งของการมีส่วนร่วม รวมทั้งจะทำให้เกิดความมั่นใจได้ว่า การเปลี่ยนแปลงจะเป็นไปในทิศทางที่พึงปรารถนา ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อชุมชนและสังคม

13. เครือข่าย (Network)

ส่งเสริมให้มีการผนึกกำลังร่วมกันของทั้งภาครัฐ และภาคประชาชนในลักษณะเครือข่ายคือ การที่จะต้องมาทำความเข้าใจกัน มาผนึกกำลังกันเป็นหนึ่งเดียวที่สำคัญต้องเป็นไปเพื่อสร้างผลประโยชน์ในเชิงการทำงานร่วมในรูปกิจกรรม โครงการ แผนงาน ที่จะต้องอาศัยความร่วมมือกัน ต้องผนึกกำลังขอความร่วมมือ หรืออาศัยการทำกิจกรรมร่วมมือกันหลายองค์กร ซึ่งเครือข่ายความร่วมมือจะต้องเกิดขึ้นจากวิถีคิดของสมาชิก ผู้บริหาร และบุคคลในชุมชนเป็นหลัก โดยเครือข่ายความร่วมมือนั้น จำเป็นต้องมีตัวแทนของประชาชนมาพบปะพูดคุยเพื่อก่อตัวและกล่าวถึงวัตถุประสงค์ร่วมกัน ดังนั้น เครือข่ายการมีส่วนร่วมจึงเป็นกระบวนการเชื่อมโยงสมาชิกในกลุ่มหรือเชื่อมโยงองค์กรการมีส่วนร่วมกับสมาชิก ประชาชน และกลุ่ม/องค์กรต่างๆ ในชุมชนเข้าด้วยกัน โดยมีรูปแบบความสัมพันธ์การมีส่วนร่วมในแนวราบขององค์กรการมีส่วนร่วมและชุมชน รวมทั้งเป็นกระบวนการส่งเสริมสนับสนุนประชาชนให้สามารถพัฒนาชุมชนของตนเอง โดยอาศัยเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการทำงานของคนในชุมชน เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาของชุมชน และปัญหาส่วนรวมในชุมชนซึ่งการดำเนินงานของเครือข่ายจะนำไปสู่การพัฒนาการมีส่วนร่วมที่ยั่งยืนได้ในที่สุด

แนวคิดความเข้มแข็งของชุมชน

การมีส่วนร่วมของผู้นำทางความคิดในชุมชน

สีลาภรณ์ นาคทรพรพ (2539: 247) ได้กล่าวว่า ผู้นำทางความคิด มิได้หมายถึงผู้นำที่เป็นทางการ มีอำนาจด้านการบริหารจัดการหมู่บ้าน แต่หมายถึง ผู้นำด้านความคิดของสมาชิกในชุมชนเป็นผู้เชื่อมโยง สืบทอดภูมิปัญญามาสู่พิธีกรรมและกิจกรรมต่างๆ ที่เชื่อมโยงมาถึงพฤติกรรมทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและการเมืองของสมาชิกในชุมชน ชุมชนที่มีความเข้มแข็งจะต้องคำนึงถึงจำนวนผู้นำ ความรู้และทักษะของผู้นำ การมีผู้นำที่หลากหลาย ทั้งหลายหน้าและหลายด้าน เป็นเครื่องประกันความมั่นคงและการพึ่งตนเองได้ของชุมชน อเนก นาครบุตร (2536 อ้างใน สีลาภรณ์ นาคทรพรพ, 2539: 254) ได้กล่าวว่า การแสวงหาหรือพัฒนาระบบคุณค่าใหม่ของปัจเจกบุคคลหรือผู้นำชุมชนโดยการกระบวนการเสวนา ศึกษาดูงาน เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลใหม่ แล้วนำมาทดลองปฏิบัติจนเห็นผลและได้รับบทเรียนที่เป็นรูปธรรม จนสรุปเป็นระบบคุณค่าใหม่ โดยการเปิดเวทีแลกเปลี่ยน ตลอดจนการเชื่อมโยงองค์กรชุมชนและผู้นำแต่ละชุมชนนั้น เป็นหนึ่งในกระบวนการการเรียนรู้ที่เป็นหัวใจสำคัญของชุมชนเข้มแข็ง ดังนั้น การมีส่วนร่วมของผู้นำทางความคิดในชุมชนจึงเป็นตัวชี้วัดความเข้มแข็งในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ระเบียบกฎเกณฑ์

สีลาภรณ์ นาคทรพรพ (2539: 251) ได้กล่าวว่า กลุ่มที่เข้มแข็งจะมีการกำหนดระเบียบและกติกาเพื่อควบคุมพฤติกรรมสมาชิก การวัดความเข้มแข็งของการจัดการกลุ่มจากประเด็นกติกาอาจวัดได้จาก ชุมชนมีการออกกฎระเบียบและกติกาเพื่อใช้บังคับสมาชิกในชุมชน กระบวนการออกกฎระเบียบและกติกา เป็นการลงมติดร่วมกันของสมาชิก การปฏิบัติตามกฎระเบียบและกติกาของสมาชิก ดังนั้น ระเบียบกฎเกณฑ์จึงเป็น ตัวชี้วัดความเข้มแข็งในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

โครงสร้างการบริหารงาน

โครงสร้างการบริหารงานของกองทุนเป็นสิ่งกำหนดหน้าที่รับผิดชอบของ คณะกรรมการ การมีโครงสร้างการบริหารงานที่ชัดเจนจะทำให้การบริหารจัดการเป็นไปด้วยความ ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลต่อความเข้มแข็ง ดังนั้น โครงสร้างการบริหารงานจึงเป็น ตัวชี้วัดความเข้มแข็งในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

การเรียนรู้และเชื่อมโยงเครือข่าย

สีลาภรณ์ นาครทรรพ (2539: 253-254) ได้กล่าวว่า กระบวนการเรียนรู้ของชุมชน นับเป็นหัวใจสำคัญที่ทำให้ชุมชนเข้มแข็ง กระบวนการเรียนรู้ที่ช่วยยกระดับสติปัญญาของปัจเจก บุคคลและชุมชนมีขั้นตอนหลัก 3 ขั้นตอน คือ การศึกษาดูงานเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลใหม่ อันจะ นำมาซึ่งการสร้างภูมิปัญญา การเปิดเวทีแลกเปลี่ยนความรู้อันเป็นเครื่องมือในการระดมสมองของ ชาวบ้าน ในการวิเคราะห์ข้อมูลใหม่ร่วมกันและในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพิ่มเติมจากกันและกันทั้ง ในระดับชุมชนและระหว่างชุมชน ตลอดจนการเชื่อมโยงองค์กรชุมชนและผู้นำแต่ละชุมชน แต่ละ ท้องถิ่นที่มีปัญหาร่วมกันโดยการเปิดเวทีชาวบ้านให้มีการและเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลซึ่งกันและกัน พัฒนาขีดความสามารถในการจัดการตนเองของชุมชนและพัฒนาเป็นเครือข่ายการเรียนรู้และ ความร่วมมือระหว่างองค์กรที่มีความสนใจหรือมีปัญหาร่วมกัน ขณัญญา กาญจนรังสีนนท์ (2545: 42) ได้ให้ความหมายของเครือข่ายว่า เครือข่าย คือ กลุ่มของคนหรือองค์กรที่สมัครใจแลกเปลี่ยน ข่าวสาร ข้อมูลระหว่างกัน หรือทำกิจกรรมร่วมกัน โดยมีการจัดรูปหรือจัดระเบียบ โครงสร้างที่คน หรือองค์กรสมาชิกยังคงมีความเป็นอิสระ กิจกรรมที่ทำในเครือข่ายต้องมีลักษณะเท่าเทียมกันหรือ แลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน และการเป็นสมาชิกเครือข่ายไม่มีผลกระทบต่อความเป็นอิสระ หรือความ เป็นตัวของตัวเองของคน หรือองค์กรนั้นๆ ในขณะที่กรมพัฒนาชุมชน (2541: 44) ได้กล่าวว่า การ เสริมสร้างกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยเชื่อมโยงกับเครือข่ายองค์กร หน่วยงานต่างๆ ตลอดจนการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงกันเป็นสิ่งที่ทำให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็ง ดังนั้น การ เรียนรู้และเชื่อมโยงเครือข่ายจึงเป็นตัวชี้วัดความเข้มแข็งในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและ ชุมชนเมือง

ผลของกองทุนที่มีต่อสมาชิก

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติจัดตั้งขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองสำหรับการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้หรือเพิ่มรายได้ การลดรายจ่าย การบรรเทาเหตุฉุกเฉินและจำเป็นเร่งด่วน ส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีขีดความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการเงินทุนของตนเอง เสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของคนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในด้านการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่ม เพื่อการแก้ไขปัญหาและเสริมสร้างศักยภาพ ตลอดจนส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในหมู่บ้านและชุมชนเมือง กระตุ้นเศรษฐกิจในระดับฐานรากของประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคตและส่งเสริมศักยภาพและความเข้มแข็งทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง (ประจักร เข้มคัมภัก และคณะ, 2545: 76-84) กองทุนที่ให้ผลในทางบวกแก่สมาชิกจึงเป็นกองทุนที่มีความเข้มแข็ง ดังนั้น ผลของกองทุนที่มีต่อสมาชิกจึงเป็นตัววัดความเข้มแข็งในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความเข้มแข็งในการบริหารจัดการ

วรารักษ์ ดวงแสง (2546: 3-5) ได้ศึกษาถึงสภาพการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองและความเข้มแข็งในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ตลอดจนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความเข้มแข็งในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ซึ่งผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการกองทุนส่วนใหญ่ขาดความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในส่วนระเบียบของกองทุนในการบริหารจัดการกองทุน และในประเด็นที่ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความเข้มแข็งในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองพบว่า จำนวนสมาชิกถ้ามีจำนวนมากทำให้กองทุนมีความเข้มแข็งมาก การจัดทำบัญชีที่ชัดเจนและถูกต้องก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ที่มีความสัมพันธ์กับความเข้มแข็งในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

อโนชา วิบุลการ (2544: ไม่ระบุเลขหน้า) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่นในการจัดการมูลฝอยภายใต้แนวคิดประชาสังคม: กรณีศึกษาชุมชนกำแพงเมือง เทศบาล

นครลำปาง จังหวัดลำปาง ผลการศึกษาพบว่า องค์ประกอบของการเป็นประชาสังคม ได้แก่ ความหลากหลายของกลุ่มคนที่มาร่วมตัวกัน ความเป็นชุมชนที่ผู้คนได้แสดงความรู้สึกร่วมกัน จิตสำนึกสาธารณะโดยการเข้าร่วมเป็นสมาชิกในการจัดการมูลฝอยชุมชน ความรับผิดชอบต่อทรัพย์สินสาธารณะร่วมกันรวมทั้งมีความห่วงใยต่อสวัสดิภาพของสาธารณะร่วมกัน เกิดเป็นกิจกรรมการจัดการมูลฝอยที่มีความต่อเนื่อง ตลอดจนมีเครือข่ายความร่วมมือและการติดต่อสื่อสารระหว่างกัน และกัน ปัจจัยที่ทำให้เกิดความเป็นประชาสังคมในการจัดการมูลฝอย คือ ความสัมพันธ์ของผู้คนในชุมชน รวมถึงความจากเทศบาลนครลำปาง โครงการความช่วยเหลือจากสำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติที่ร่วมกันสนับสนุนชุมชนในด้านงบประมาณ วัสดุและอุปกรณ์ที่จำเป็นต่างๆ การยกเว้นค่าธรรมเนียมในการจัดการมูลฝอย ตลอดจนการอบรมให้ความรู้และพัฒนาทักษะของชุมชนในการจัดการมูลฝอย ตลอดจนการอบรมให้ความรู้และพัฒนาทักษะของชุมชนในการจัดการมูลฝอยล้วนเป็นมูลเหตุสำคัญที่ทำให้ชุมชนสามารถพัฒนาตนเองไปสู่ความเข้มแข็งในการจัดการมูลฝอยได้

ณัฐชัย ชีวะศิริ (2544: ไม่ระบุเลขหน้า) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความเข้มแข็งในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน: กรณีศึกษาบ้านท่าโป่ง ตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า องค์ประกอบของความเข้มแข็งในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ กรณีศึกษาชุมชนบ้านท่าโป่งคือ การพึ่งตนเองของชุมชนในเรื่องการดำเนินการแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติที่เกิดขึ้นในชุมชน และศักยภาพในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน สะท้อนให้เห็นถึงความสามารถในการจัดการกับปัญหาที่เกิดกับทรัพยากรธรรมชาติโดยคนในชุมชน โดยปัจจัยที่มีผลต่อความเข้มแข็งในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน เกิดจากการรวมตัวกันของชุมชนในการแก้ไขปัญหา บทบาทผู้นำในชุมชน และจิตสำนึกของชุมชน

ประสิทธิภาพของกองทุนหมู่บ้าน

ฉัตรสุมณ ทัสนา (2549: 30) ได้ศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านในประเด็นของประสิทธิภาพ และผลกระทบของกองทุนหมู่บ้านเกษตรใหม่ ที่มีต่อสมาชิกและชุมชน จากการศึกษาพบว่า กองทุนแม้มีรูปแบบการบริหารที่ชัดเจน แต่ในการบริหารจัดการกองทุนที่มีบริบทของชุมชนที่แตกต่างทั้งในด้านของพื้นที่เขตปกครอง สภาพสังคมความเป็นอยู่ วิถีชีวิตชุมชน ทำให้ไม่สามารถบรรลุประสิทธิภาพในการตอบสนองความต้องการตามวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน ส่วนการศึกษาด้านผลกระทบของกองทุนหมู่บ้านต่อสมาชิกและชุมชนพบว่า ส่วนใหญ่ไม่มีการเปลี่ยนแปลง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของภาวะรายได้หนี้สิน เงินออม

หรือ อาชีพ ขณะที่การเปลี่ยนแปลงในเชิงสังคมพบว่า มีกิจกรรมเกิดขึ้นในชุมชน เกิดการเรียนรู้ในการอยู่ร่วมกัน

ภาคสรุป

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นกองทุนระดับชุมชนที่รัฐบาลจัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นแหล่งเงินทุนในการลงทุนสร้างอาชีพและสร้างรายได้ให้แก่ประชาชนในชุมชนและวิสาหกิจขนาดเล็กในครัวเรือน เพื่อเสริมสร้างความเป็นชุมชนและท้องถิ่นให้ชุมชนเป็นผู้กำหนดอนาคต และบริหารจัดการหมู่บ้านและชุมชนด้วยคุณค่าและภูมิปัญญาของตนเอง เกื้อกูลประโยชน์ต่อผู้ย่อยโอกาสในหมู่บ้าน และชุมชนตลอดจนเชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างชุมชน ราชการ เอกชน ประชาสังคมและกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นและพัฒนาประชาธิปไตยพื้นฐาน กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองจะสามารถเป็นกองทุนของประชาชนในการบรรลุวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งมาน้อยเพียงใดนั้น ไม่ใช่เรื่องที่สามารถทำได้ง่ายนัก แต่หากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแต่ละกองทุนมีการบริหารจัดการที่มีความเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองนั้นก็สามารเป็นกองทุนที่เป็นที่พึ่งของประชาชนได้เป็นอย่างดี กองทุนที่เข้มแข็งนั้นจะต้องเป็นกองทุนที่มีการรวมตัวกันของสมาชิก มีการบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความต่อเนื่อง มีความสามารถในการพัฒนาศักยภาพของตนเองเพิ่มขึ้นตลอดเวลา มีการเล็งเห็นความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่นและมีการนำภูมิปัญญามาใช้ในการดำเนินชีวิตมีความรู้และเจตคติที่ดีต่อกองทุน มีระบบคิดที่ดี ตลอดจนการเรียนรู้และเชื่อมโยงเครือข่าย ระเบียบกฎเกณฑ์ และโครงสร้างการบริหารงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ลักษณะการเป็นกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่มีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการได้มีเครื่องชี้วัดดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของผู้นำทางความคิดในชุมชนผู้นำทางความคิดในชุมชนเป็นผู้หนึ่งที่มีอิทธิพลต่อความคิดพฤติกรรม การกระทำตลอดจนชักจูงสมาชิกในชุมชนให้มีความเห็นเป็นไปในทิศทางเดียวกันการมีส่วนร่วมของผู้นำทางความคิดจึงเป็นตัวชี้วัดตัวหนึ่งในการวัดความเข้มแข็งในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
2. ระเบียบกฎเกณฑ์ ระเบียบกฎเกณฑ์ของกองทุนเป็นตัวกำหนดทิศทางการดำเนินงานของกองทุน ระเบียบกฎเกณฑ์จึงเป็นตัวชี้วัดตัวหนึ่งในการวัดความเข้มแข็งในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

3. โครงสร้างการบริหาร โครงสร้างการบริหารงานของกองทุนเป็นส่วนสำคัญในการบริหารจัดการกองทุน กองทุนที่เข้มแข็งต้องมีโครงสร้างการบริหารงานที่ชัดเจน โครงสร้างการบริหารงานจึงเป็นตัวชี้วัดตัวหนึ่งในการวัดความเข้มแข็งในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

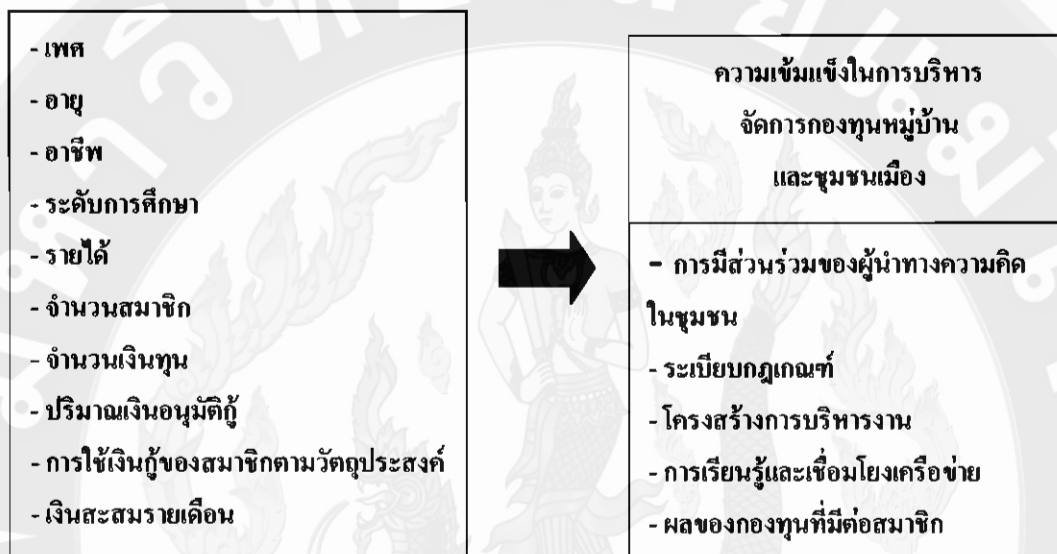
4. การเรียนรู้และเชื่อมโยงเครือข่าย เมื่อกองทุนเกิดขึ้นและดำเนินงานไปในระยะหนึ่งแล้ว คณะกรรมการและสมาชิกกองทุนย่อมทราบถึงปัญหา อุปสรรค แนวทางแก้ไขปัญหาคงจนจุดอ่อน จุดแข็ง ของสิ่งที่เกิดขึ้นในกองทุนสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นประสบการณ์ของแต่ละกองทุน การเชื่อมโยงเครือข่ายระหว่างกองทุนเพื่อการเรียนรู้ในประสบการณ์ของแต่ละกองทุนทำให้คณะกรรมการและสมาชิกสามารถนำสิ่งที่ได้เรียนรู้มาปรับใช้และแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในกองทุน การเรียนรู้และเชื่อมโยงเครือข่ายจึงเป็นตัวชี้วัดตัวหนึ่งในการวัดความเข้มแข็งในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

5. ผลของกองทุนที่มีต่อสมาชิก กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองจัดตั้งขึ้นมาเพื่อเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียน สำหรับการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้หรือเพิ่มรายได้ผลของกองทุนที่มีต่อสมาชิกจึงเป็นตัวชี้วัดตัวหนึ่งในการวัดความเข้มแข็งในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะศึกษาถึงความเข้มแข็งในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในมิติที่ครอบคลุมด้านการเป็นกองทุนของประชาชน และมิติด้านการเป็นกองทุนหมู่บ้านที่มีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการ โครงสร้างการบริหารงาน ระเบียบกฎเกณฑ์ ตลอดจนการเรียนรู้และเชื่อมโยงเครือข่าย

จากมิติที่ครอบคลุมทั้งสองด้านนี้ ผู้วิจัยมีความประสงค์จะทราบว่ากองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ว่าสามารถเป็นกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่มีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการอยู่ในระดับใด ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ในการปรับใช้เป็นแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้เกิดความเข้มแข็ง ตลอดจนนำผลการวิจัยมาใช้ในการพัฒนากองทุนให้เป็นแหล่งทุนสำหรับคนในชุมชนในการประกอบอาชีพซึ่งจะส่งผลให้เกิดรายได้และพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านอื่นต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ทำการศึกษาในเขตหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์การศึกษา ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาความเข้มแข็งในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้แก่ สมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง จำนวน 107 คน ประธานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองบ้านหนองหลวงพัฒนา จำนวน 11 คน รวมทั้งหมด 118 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูล 2 ประเภท คือ

ข้อมูลปฐมภูมิ ได้แก่ การเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะคำถามแบบปลายปิด (Close-ended questions) และแบบปลายเปิด (Open-ended questions) จากประธานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

ข้อมูลทุติยภูมิ ได้แก่ การศึกษาจากหนังสือ วารสาร จุลสาร เอกสารทางวิชาการ งานวิจัย หรือวิทยานิพนธ์ ที่เกี่ยวข้องจากห้องสมุดต่างๆ ข้อมูลรายงานสรุปผลการดำเนินงานประจำปีของกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ประจำปีพ.ศ. 2553

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ได้แก่ แบบสอบถามแบบปลายปิด ซึ่งแบ่งออก 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเป็นข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ความเกี่ยวข้องกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง การเข้าร่วมประชุม การกู้เงินจากกองทุน หนี้สินที่มีอยู่กับกองทุน เงินออมหรือหุ้นในกองทุนหมู่บ้าน วัตถุประสงค์ในการกู้เงิน และความพึงพอใจกับวงเงินที่กู้ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินการทั่วไปของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับ สภาพการดำเนินการทั่วไปของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และสภาพการดำเนินการทั่วไปของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านโดยแบบสอบถามนั้นเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ได้แบ่งระดับความเห็นออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

หลักเกณฑ์การให้คะแนน

มากที่สุด	ให้คะแนนเท่ากับ	5 คะแนน
มาก	ให้คะแนนเท่ากับ	4 คะแนน
ปานกลาง	ให้คะแนนเท่ากับ	3 คะแนน
น้อย	ให้คะแนนเท่ากับ	2 คะแนน
น้อยที่สุด	ให้คะแนนเท่ากับ	1 คะแนน

นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 มาหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านจำนวน 118 คน ในการแปลความหมายของคะแนนใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างเป็นเกณฑ์ ผู้วิจัยใช้หลักเกณฑ์ในการแปลผล โดยใช้สูตรคำนวณค่าพิสัยตามช่วงชั้นดังนี้ (สุวิมล ติรภานนท์, 2548:56)

$$\frac{\text{จำนวนคะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนช่วงชั้น}} = \frac{5 - 1}{5} = 0.80$$

คะแนนเฉลี่ย 4.21-5.00 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.41-4.20 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.61-3.40 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.81-2.60 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.80 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการวัดความเข้มแข็งในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมเกี่ยวกับผู้นำในชุมชน ระเบียบกฎเกณฑ์ โครงสร้างการบริหารงาน การเรียนรู้และเชื่อมโยงเครือข่ายและผลของกองทุนที่มีต่อสมาชิก โดยแบบสอบถามนั้นเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ได้แบ่งระดับความเห็นออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

หลักเกณฑ์การให้คะแนน

มากที่สุด	ให้คะแนนเท่ากับ	5 คะแนน
มาก	ให้คะแนนเท่ากับ	4 คะแนน
ปานกลาง	ให้คะแนนเท่ากับ	3 คะแนน
น้อย	ให้คะแนนเท่ากับ	2 คะแนน
น้อยที่สุด	ให้คะแนนเท่ากับ	1 คะแนน

นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 3 มาหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Diviation) เพื่อวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านจำนวน 118 คน ในการแปลความหมายของคะแนนใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างเป็นเกณฑ์ ผู้วิจัยใช้หลักเกณฑ์ในการแปลผล โดยใช้สูตรคำนวณค่าพิสัยตามช่วงชั้นดังนี้ (สุวิมล ติรภานนท์, 2548:56)

$$\frac{\text{จำนวนคะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนช่วงชั้น}} = \frac{5 - 1}{5} = 0.80$$

คะแนนเฉลี่ย 4.21-5.00 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.41-4.20 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.61-3.40 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.81-2.60 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.80 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะต่อการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองหมู่บ้าน
หนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

การทดสอบเครื่องมือ

1. การทดสอบหาความเที่ยงตรง (Validity) โดยนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปให้
อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา หลังจากนั้นนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง
(IOC) โดยใช้สูตร

การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยนำแบบสอบถามไปให้
อาจารย์ที่ปรึกษาจำนวน 3 คนซึ่งมีเกณฑ์ดังนี้

ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถามกำหนดให้เลือกตอบ 3 ช่อง คือ
สอดคล้อง (+1) หมายถึง เห็นว่าข้อคำถามสอดคล้องกับประเด็นที่ต้องการถาม
ไม่แน่ใจ (0) หมายถึง ไม่สามารถสรุปได้ว่าข้อคำถามสอดคล้อง
หรือไม่กับประเด็นที่ต้องการถาม
ไม่สอดคล้อง (-1) หมายถึง เห็นว่าข้อคำถามไม่สอดคล้องกับประเด็นคำถามที่
ต้องการถาม

การคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Concurrence: IOC) ข้อคำถามที่ใช้ได้ต้องมี
ค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป (สุวิมล ติรกานันท์, 2549: 140)

$$\text{สูตรการคำนวณ IOC} = \frac{\sum R}{n}$$

IOC คือ ค่าดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ คือ ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา

n คือ จำนวนอาจารย์ที่ปรึกษา

ผลการทดสอบแบบสอบถามได้ค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.75 – 1.00 จากนั้น
นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้ความเห็นและดำเนินการแก้ไขที่เหมาะสมต่อไป

2. การทดสอบความเชื่อมั่น (reliability) ผู้วิจัยหาความเชื่อมั่นโดยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองเครื่องมือ (Try-Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มที่จะศึกษา ได้แก่ ประชาชนกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองบ้านหนองหาร หมู่ที่ 4 ตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 30 ราย และนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อหาความเชื่อมั่น โดยวิธีการหาความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency Method) โดยใช้วิธีการของ Cronbach (cronbach's alpha coefficient) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540: 125-126) ดังนี้

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s^2} \right]$$

โดยที่ α = ความเชื่อมั่น

n = จำนวนข้อความหรือข้อคำถามทั้งหมด

s_i^2 = คะแนนความแปรปรวนแต่ละข้อ

s^2 = คะแนนความแปรปรวนทั้งหมด

ผลการทดสอบปรากฏว่า ได้ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถาม เท่ากับ 0.90 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานคือ 0.70 แสดงว่าแบบสอบถามเพื่อนำไปสัมภาษณ์สำหรับการวิจัยแบบสอบถามมีความเชื่อมั่น อยู่ในเกณฑ์ที่สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลได้โดยผลจะมีความแม่นยำ มีความน่าเชื่อถือหรือน่าเชื่อถือได้สูงจึงนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป (สุวิมล ศิริภานนท์, 2548: 153-156)

การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากทำการเก็บรวบรวมข้อมูลสมบูรณ์แล้ว ได้ทำการตรวจสอบความเรียบร้อยของแบบสอบถามอีกครั้งหนึ่งแล้วนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดไปบันทึกหรือลงรหัสข้อมูลและทำการวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Sciences) SPSS/Pc⁺ โดยใช้สถิติที่เกี่ยวข้องในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อพรรณนาข้อค้นพบจากการวิจัย สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้อธิบายข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม สภาพการดำเนินการทั่วไปของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และแบบวัดความเข้มแข็งในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage)

บทที่ 4

ผลการวิจัยและวิจารณ์

การศึกษา “ความเข้มแข็งในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่” มีวัตถุประสงค์การศึกษา ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาความเข้มแข็งในการบริหารและจัดการกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

การศึกษาผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ประธานกองทุนหมู่บ้าน คณะกรรมการบริหารกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา จำนวน 118 คนการนำเสนอผลการวิจัยวิเคราะห์นำเสนอออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 สภาพการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

ส่วนที่ 2 ความเข้มแข็งในการบริหารและจัดการกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

ส่วนที่ 1 สภาพการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

ตอนที่ 1 สภาพการทั่วไปของสมาชิกกองทุนฯ

จากการศึกษาพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ที่ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงจำนวน 61 ราย คิดเป็นร้อยละ 51.7 เป็นเพศชาย จำนวน 57 ราย คิดเป็นร้อยละ 48.3 มีอายุเฉลี่ย 49 ปีส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วงอายุ 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 35.6 รองลงมาอยู่ในช่วงอายุมากกว่า 51-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.1 ตามลำดับ ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 63.6 รองลงมา มีสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 18.6 และมีสถานภาพหม้าย 17.8 ตามลำดับ โดยส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาหรือต่ำกว่า คิดเป็นร้อยละ 80.5 รองลงมาอยู่ในระดับอนุปริญญา (ปวช,ปวส) คิดเป็นร้อยละ 11.9 และอยู่ในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 7.6 ตามลำดับ ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 51.7 รองลงมาประกอบอาชีพนักธุรกิจ/ค้าขาย คิดเป็น

ร้อยละ 20.3 ตามลำดับ มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 7,254 บาท ซึ่งส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยอยู่ในช่วงรายได้ 5,001 - 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 58.5 รองลงมามีรายได้เฉลี่ยอยู่ในช่วงไม่เกิน 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 29.7 รายได้เฉลี่ยอยู่ในช่วงรายได้ 10,001 - 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 8.5 ตามลำดับ รายละเอียดดังตาราง 1

ตาราง 1 สภาพทั่วไปของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ (n= 118)

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
หญิง	61	51.7
ชาย	57	48.3
รวม	118	100.0
อายุ		
31-40 ปี	27	22.9
41-50 ปี	42	35.6
51-60 ปี	39	33.1
มากกว่า 61 ปีขึ้นไป	10	8.5
$\bar{x} = 49$ ปี SD = 8.891 Min = 33 ปี Max = 69 ปี		
รวม	118	100.0
สถานภาพ		
สมรส	75	63.6
โสด	22	18.6
หม้าย	21	17.8
รวม	118	100.0
ระดับการศึกษา		
มัธยมศึกษาหรือต่ำกว่า	95	80.5
อนุปริญญา (ปวช,ปวส)	14	11.9
ปริญญาตรี	9	7.6
รวม	118	100.0

ตาราง 1 (ต่อ)

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
รับจ้างทั่วไป	61	51.7
นักธุรกิจ/ค้าขาย	24	20.3
อื่นๆ	13	11.0
ทำนา/ทำสวน	10	8.5
รับราชการ	6	5.1
เลี้ยงสัตว์	3	2.5
ว่างงาน	1	0.8
รวม	118	100.0
รายได้*		
ไม่เกิน 5,000 บาท	35	29.7
5,001-10,000 บาท	69	58.5
10,001-20,000 บาท	10	8.5
20,001-30,000 บาท	4	3.3
รวม	118	100.0

หมายเหตุ: * $\bar{x} = 7,254$ บาท SD = 4,187.75 Min = 2,000 Max = 30,000

ความสัมพันธ์กับกองทุนและการเข้าร่วมประชุมกรรมการหรือสมาชิกกองทุน

จากการศึกษาพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับกองทุนและชุมชนเมืองโดยการเป็นสมาชิก คิดเป็นร้อยละ 94.1 และเป็นคณะกรรมการกองทุนและชุมชนเมือง คิดเป็นร้อยละ 5.9 ส่วนใหญ่แล้วประชาชนจะได้เข้าร่วมประชุมกรรมการหรือการประชุมสมาชิกกองทุนหมู่บ้านเป็นบางครั้ง คิดเป็นร้อยละ 83.9 และได้เข้าร่วมประชุมกรรมการหรือการประชุมสมาชิกกองทุนหมู่บ้านทุกครั้ง คิดเป็นร้อยละ 16.1 รายละเอียดดังตาราง 2

ตาราง 2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับกองทุนและการเข้าร่วมประชุมกรรมการหรือสมาชิกกองทุนในเขตหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ (n= 118)

ความสัมพันธ์กับกองทุน	จำนวน	ร้อยละ
สมาชิกกองทุน	107	90.7
กรรมการกองทุน	11	9.3
รวม	118	100.0
การเข้าร่วมประชุมกรรมการหรือสมาชิกกองทุน		
บางครั้ง	99	83.9
ทุกครั้ง	19	16.1
รวม	118	100.0

กู้เงินจากกองทุนและหนี้สินกับกองทุนหมู่บ้าน

จากการศึกษาพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ไม่กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 50.8 รองลงมากู้เงินจากกองทุน คิดเป็นร้อยละ 49.2 โดยส่วนใหญ่มีหนี้สินกับกองทุนหมู่บ้านจำนวน 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 62.1 รองลงมาคือ มีหนี้สินกับกองทุนหมู่บ้านจำนวน 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 17.2 มีหนี้สินกับกองทุนหมู่บ้านจำนวน 15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 13.8 มีหนี้สินกับกองทุนหมู่บ้านจำนวน 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 5.2 และมีหนี้สินกับกองทุนหมู่บ้านจำนวน 18,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 1.7 ตามลำดับ โดยเฉลี่ยประชาชนมีหนี้สินอยู่กับกองทุนหมู่บ้าน 16,775 บาทต่อราย ซึ่งหนี้สินที่มีอยู่กับกองทุนหมู่บ้านสูงสุด 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 30.5 รองลงมาคือ มีหนี้สินที่มีอยู่กับกองทุนหมู่บ้าน 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 17.2 มีหนี้สินที่มีอยู่กับกองทุนหมู่บ้าน 15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 13.8 มีหนี้สินที่มีอยู่กับกองทุนหมู่บ้าน 18,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 1.7 และมีหนี้สินที่มีอยู่กับกองทุนหมู่บ้านต่ำสุด 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 5.2 รายละเอียดดังตาราง 3

ตาราง 3 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับกู้เงินจากกองทุนและหนี้สินกับกองทุนหมู่บ้านในเขตหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

กู้เงินจากกองทุน	จำนวน	ร้อยละ
กู้	58	49.2
ไม่กู้	60	50.8
รวม	118	100.0
หนี้สินที่มีอยู่กับกองทุน *		
3,000 บาท	1	1.7
5,000 บาท	3	5.2
10,000 บาท	9	15.5
15,000 บาท	8	13.7
18,000 บาท	1	1.7
20,000 บาท	36	62.2
รวม	58	100.0

หมายเหตุ: * $\bar{x} = 16,775$ $SD = 4,731.54$ $Min = 3,000$ $Max = 20,000$

เงินออมหรือหุ้นในกองทุนหมู่บ้าน

จากการศึกษา พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีเงินออมหรือหุ้นในกองทุนหมู่บ้านมากกว่า 1,001 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 35.6 รองลงมา มีเงินออมหรือหุ้นในกองทุนหมู่บ้านจำนวน 901-1,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 22.0 มีเงินออมหรือหุ้นในกองทุนหมู่บ้านจำนวน 701 – 800 บาท คิดเป็นร้อยละ 18.6 มีเงินออมหรือหุ้นในกองทุนหมู่บ้านจำนวนไม่เกิน 700 บาท คิดเป็นร้อยละ 11.9 และ 801 – 900 บาท คิดเป็นร้อยละ 11.9 ตามลำดับ โดยเฉลี่ยประชาชนจะมีเงินออมหรือหุ้นในกองทุน 956 บาทต่อราย รายละเอียดดังตาราง 4

ตาราง 4 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับเงินออมหรือหุ้นในกองทุนหมู่บ้านในเขตหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ (n= 118)

เงินออมหรือหุ้นในกองทุน *	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เกิน 700 บาท	14	11.9
701 – 800 บาท	22	18.6
801 - 900 บาท	14	11.9
901 – 1,000 บาท	26	22.0
มากกว่า 1,001 บาทขึ้นไป	42	35.6
รวม	118	100.0

หมายเหตุ: * $\bar{x}$ = 956 SD = 358.73 Min = 600 Max = 1,080

วัตถุประสงค์ในการกู้เงินและความพึงพอใจกับวงเงินกู้

จากการศึกษา พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการกู้เงินไปทำการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 36.2 รองลงมาคือ นำไปเป็นเงินทุนในการค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 34.5 นำไปใช้หนี้ คิดเป็นร้อยละ 12.1 นำไปทำอย่างอื่นๆ เช่น ซื้อวัสดุก่อสร้าง เครื่องมือช่าง เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 12.1 และนำไปลงทุนด้านการบริการ คิดเป็นร้อยละ 5.2 ความลำค้ำ ซึ่งส่วนใหญ่มีความพึงพอใจกับวงเงินกู้ที่กองทุนหมู่บ้านให้กู้ยืม คิดเป็นร้อยละ 100.0 รายละเอียดดังตาราง 5

ตาราง 5 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการกู้เงินและความพึงพอใจกับวงเงินกู้ในกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ (n= 58)

วัตถุประสงค์ในการกู้เงิน	จำนวน	ร้อยละ
การเกษตร	21	36.2
ค้าขาย	20	34.5
ใช้หนี้	7	12.1
อื่นๆ	7	12.1
ลงทุนด้านการบริการ	3	5.2
รวม	58	100.0
ความพึงพอใจกับวงเงินกู้ในกองทุน		
พึงพอใจ	58	100.0
รวม	58	100.0

ตอนที่ 2 สภาพการดำเนินการทั่วไปของกองทุนหมู่บ้าน

การศึกษาเกี่ยวกับสภาพการดำเนินการทั่วไปของกองทุนหมู่บ้านหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ในประเด็น ลักษณะทั่วไปการดำเนินทั่วไปของกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา และระดับการดำเนินทั่วไปของกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ผลการวิจัยในแต่ละประเด็นมีดังนี้

2.1 ลักษณะทั่วไปของการดำเนินทั่วไปของกองทุนหมู่บ้าน

2.1.1 ลักษณะการดำเนินการทั่วไปของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

การศึกษาการดำเนินการทั่วไปของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้ศึกษาการดำเนินการทั่วไปของกรรมการกองทุนหมู่บ้านในประเด็น คณะกรรมการทำงานเป็นทีม มีความชัดเจนในบทบาทหน้าที่ ได้รับการยอมรับจากสมาชิก มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุน มีความสามารถในการบริหารจัดการ มีความเสียสละเพื่อส่วนรวม การศึกษาของคณะกรรมการมีผลต่อการปฏิบัติงาน มีความตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ และมีการวางแผนการปฏิบัติงานล่วงหน้า จากผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก โดยส่วนใหญ่ร้อยละ 100.0 การดำเนินการคณะกรรมการมีความชัดเจนในบทบาทหน้าที่ ได้รับการยอมรับจากสมาชิก และมีความซื่อสัตย์สุจริตในระดับปานกลางถึงมาก รองลงมา ร้อยละ 99.2 การดำเนินการคณะกรรมการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุน มีความสามารถในการบริหารจัดการ และมีความเสียสละเพื่อส่วนรวม ร้อยละ 97.5 คณะกรรมการทำงานเป็นทีม และการศึกษาของคณะกรรมการมีผลต่อการปฏิบัติงาน ร้อยละ 97.4 คณะกรรมการมีความตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ ร้อยละ 94.0 คณะกรรมการมีความเสียสละเพื่อส่วนรวม และร้อยละ 91.5 คณะกรรมการมีการวางแผนการปฏิบัติงานล่วงหน้า ตามลำดับ รายละเอียดดังตาราง 6

ตาราง 6 จำนวนและร้อยละของสมาชิกกองทุนที่มีต่อการดำเนินการทั่วไปของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ (n= 118)

การดำเนินการ	ระดับความคิดเห็น									
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. คณะกรรมการมีความชัดเจนในบทบาทหน้าที่	0	0	60	50.8	58	49.2	0	0	0	0
2. คณะกรรมการได้รับการยอมรับจากสมาชิก	0	0	46	39.0	72	61.0	0	0	0	0
3. คณะกรรมการมีความซื่อสัตย์สุจริต	1	0.8	40	33.9	77	65.3	0	0	0	0
4. คณะกรรมการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุน	1	0.8	33	28.0	84	71.2	0	0	0	0
5. คณะกรรมการมีความสามารถในการบริหารจัดการ	1	0.8	49	41.5	68	57.6	0	0	0	0
6. คณะกรรมการการทำงานเป็นทีม	0	0	33	28.0	82	69.5	2	1.7	1	0.8
7. การศึกษาของคณะกรรมการมีผลต่อการปฏิบัติงาน	1	0.8	40	33.9	75	63.6	2	1.7	0	0
8. คณะกรรมการมีความตั้งใจปฏิบัติหน้าที่	0	0	66	55.9	49	41.5	3	2.5	0	0
9. คณะกรรมการมีความเสียสละเพื่อส่วนรวม	0	0	22	18.6	89	75.4	7	5.9	0	0
10. คณะกรรมการมีการวางแผนการปฏิบัติงานล่วงหน้า	4	3.3	67	56.8	41	34.7	6	5.1	0	0

หมายเหตุ: แสดงผลรวมระหว่างระดับปานกลางกับระดับมาก

2.1.2 ลักษณะการดำเนินการทั่วไปของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่

การศึกษาดำเนินการทั่วไปของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้ศึกษาดำเนินการทั่วไปของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในประเด็น สมาชิกกองทุนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีความพึงพอใจการบริหารงานกองทุน นำเงินกู้ไปใช้ตามกิจกรรมที่ขอกู้จริง มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความชัดเจนในบทบาทหน้าที่ มีความเสียสละเพื่อส่วนรวม คืนหนี้เงินกู้ตามกำหนด มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุน และสมาชิกกองทุนที่กู้เงินกับไม่กู้เงินมีความขัดแย้งกัน จากผลการวิจัยพบว่า การดำเนินการของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก โดยส่วนใหญ่ร้อยละ 99.1 สมาชิกกองทุนมีความซื่อสัตย์สุจริต รองลงมา ร้อยละ 98.3 สมาชิกกองทุนคืนหนี้เงินกู้ตามกำหนด ร้อยละ 97.5 สมาชิกกองทุนมีความพึงพอใจการบริหารงานกองทุน และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุน ร้อยละ 95.8 สมาชิกกองทุนที่กู้เงินกับไม่กู้เงินมีความขัดแย้งกัน ร้อยละ 93.2 สมาชิกกองทุนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ร้อยละ 91.5 สมาชิกกองทุนนำเงินกู้ไปใช้ตามกิจกรรมที่ขอกู้จริง ร้อยละ 89.8 สมาชิกกองทุนมีความชัดเจนในบทบาทหน้าที่ และร้อยละ 69.5 สมาชิกกองทุนมีความเสียสละเพื่อส่วนรวม ตามลำดับ รายละเอียดดังตาราง 7

ตาราง 7 จำนวนและร้อยละของสมาชิกกองทุนที่มีต่อการดำเนินการทั่วไปของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ (n= 118)

การดำเนินการ	ระดับความคิดเห็น									
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. สมาชิกกองทุนมีความซื่อสัตย์สุจริต	0	0	45	38.1	72	61.0	1	0.8	0	0
2. สมาชิกกองทุนคืนหนี้เงินกู้ตามกำหนด	0	0	35	29.7	81	68.6	2	1.7	0	0
3. สมาชิกกองทุนมีความพึงพอใจการบริหารงานกองทุน	0	0	40	33.9	75	63.6	3	2.5	0	0
4. สมาชิกกองทุนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุน	0	0	54	45.8	61	51.7	3	2.5	0	0
5. สมาชิกกองทุนที่กู้เงินกับไม่กู้เงินมีความขัดแย้งกัน	0	0	59	50.0	54	45.8	5	4.2	0	0
6. สมาชิกกองทุนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น	0	0	22	18.6	88	74.6	8	6.8	0	0
7. สมาชิกกองทุนนำเงินกู้ไปใช้ตามกิจกรรมที่ขอกู้จริง	0	0	29	24.6	79	66.9	10	8.5	0	0
8. สมาชิกกองทุนมีความชัดเจนในบทบาทหน้าที่	0	0	27	22.9	79	66.9	12	10.2	0	0
9. สมาชิกกองทุนมีความเสียสละเพื่อส่วนรวม	0	0	26	22.0	56	47.5	35	29.7	1	0.8

หมายเหตุ: แสดงผลรวมระหว่างระดับปานกลางกับระดับมาก

2.2 สภาพของการดำเนินทั่วไป

2.2.1 สภาพการดำเนินการทั่วไปของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

จากการศึกษา พบว่า สมาชิกประเมินลักษณะการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านโดยสมาชิกที่เป็นคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.38 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.263 ซึ่งสมาชิกประเมินลักษณะการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีการทำงานเป็นทีมอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.634 รองลงมา มีความชัดเจนในบทบาทหน้าที่ของตนอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.53 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.549 ได้รับการยอมรับจากสมาชิกอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.50 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.502 มีความซื่อสัตย์สุจริตอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.43 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.514 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนอยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.38 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.489 มีความสามารถในการบริหารจัดการอยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.35 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.498 มีความเสียสละเพื่อส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.33 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.526 ระดับการศึกษาของกรรมการมีผลต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการอยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.29 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.476 มีความตั้งใจปฏิบัติหน้าที่อยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.24 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.521 มีการวางแผนการปฏิบัติงานล่วงหน้าอยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.12 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.481 ตามลำดับ รายละเอียดดังตาราง 8

ตาราง 8 ประเมินลักษณะการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ตามความคิดเห็นของสมาชิก (n= 118)

ประเมินลักษณะการปฏิบัติงานของ คณะกรรมการกองทุน	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	แปลผล
1. กรรมการการทำงานเป็นทีม	3.57	0.634	มาก
2. กรรมการมีความชัดเจนในบทบาทหน้าที่	3.53	0.549	มาก
3. กรรมการได้รับการยอมรับจากสมาชิก	3.50	0.502	มาก
4. กรรมการมีความซื่อสัตย์สุจริต	3.43	0.514	มาก
5. กรรมการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุน	3.38	0.489	ปานกลาง
6. กรรมการมีความสามารถในการบริหารจัดการ	3.35	0.498	ปานกลาง
7. กรรมการมีความเสียสละเพื่อส่วนรวม	3.33	0.549	ปานกลาง
8. การศึกษาของกรรมการมีผลต่อการปฏิบัติงาน	3.29	0.476	ปานกลาง
9. กรรมการมีความตั้งใจปฏิบัติหน้าที่	3.24	0.521	ปานกลาง
10. กรรมการมีการวางแผนการปฏิบัติงานล่วงหน้า	3.12	0.481	ปานกลาง
ภาพรวม	3.38	0.263	ปานกลาง

2.2.2 สภาพการดำเนินการทั่วไปของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

จากการศึกษา พบว่า การประเมินลักษณะการปฏิบัติของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านโดยสมาชิกที่เป็นคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.24 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.298 ซึ่งสมาชิกประเมินลักษณะการปฏิบัติของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.45 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.579 รองลงมามีความพึงพอใจการบริหารงานกองทุนอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.43 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.546 นำเงินกู้ไปใช้ตามกิจกรรมที่ขอกู้จริงอยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.37 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.502 มีความซื่อสัตย์สุจริตอยู่ในระดับปานกลางมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.31 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.518 มีความชัดเจนในบทบาทหน้าที่ของตนอยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.27 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.487 มีความเสถียรเพื่อส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.16 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.554 คินหนี้เงินกู้ตามกำหนดอยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.12 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.563 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนอยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.11 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.492 ที่กู้เงินกับไม่กู้มีความขัดแย้งกันอยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.90 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.739 ตามลำดับ รายละเอียดดังตาราง 9

ตาราง 9 ประเมินลักษณะการปฏิบัติของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่
อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ตามความคิดเห็นของสมาชิก (n= 118)

ประเมินลักษณะการปฏิบัติของสมาชิกกองทุน	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	แปลผล
1. สมาชิกกองทุนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น	3.45	0.579	มาก
2. สมาชิกกองทุนมีความพึงพอใจการบริหารงาน กองทุน	3.43	0.546	มาก
3. สมาชิกกองทุนนำเงินกู้ไปใช้ตามกิจกรรมที่ขอ กู้จริง	3.37	0.502	ปานกลาง
4. สมาชิกกองทุนมีความซื่อสัตย์สุจริต	3.31	0.518	ปานกลาง
5. สมาชิกกองทุนมีความชัดเจนในบทบาทหน้าที่	3.27	0.487	ปานกลาง
6. สมาชิกกองทุนมีความเสียสละเพื่อส่วนรวม	3.16	0.554	ปานกลาง
7. สมาชิกกองทุนคืนหนี้เงินกู้ตามกำหนด	3.12	0.563	ปานกลาง
8. สมาชิกกองทุนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ กองทุน	3.11	0.492	ปานกลาง
9. สมาชิกกองทุนที่กู้เงินกับไม่กู้เงินมีความ ขัดแย้งกัน	2.90	0.739	ปานกลาง
ภาพรวม	3.24	0.298	ปานกลาง

ส่วนที่ 2 ความเข้มแข็งในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านหนอง หลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

ตอนที่ 1 ความเข้มแข็งในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในเขต หมู่บ้าน หนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

การศึกษาเกี่ยวกับความเข้มแข็งในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ในประเด็น ลักษณะทั่วไปขององค์ประกอบความเข้มแข็งในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน และระดับความเข้มแข็งในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ลักษณะทั่วไปขององค์ประกอบความเข้มแข็งในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน หนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

การศึกษาขององค์ประกอบความเข้มแข็งในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ในประเด็น การมีส่วนร่วมของผู้นำทางความคิดในชุมชน ระเบียบ กฎเกณฑ์ โครงสร้างการบริหารงาน การเรียนรู้และเชื่อมโยงเครือข่ายผลของกองทุนที่มีต่อสมาชิก ผลการวิจัยในแต่ละประเด็นมีดังนี้

1.1.1 การมีส่วนร่วมของผู้นำทางความคิดในชุมชน

การมีส่วนร่วมของผู้นำทางความคิดในชุมชน ประกอบด้วยผู้นำในชุมชนได้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุน ผู้นำในชุมชนมีส่วนในการคัดเลือกกรรมการบริหารกองทุน และความถี่ในการเข้าประชุมกองทุนของผู้นำในชุมชน จากผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของผู้นำในชุมชนของกองทุนหมู่บ้านในภาพรวมอยู่ในระดับน้อยถึงปานกลาง โดยส่วนใหญ่ร้อยละ 96.7 ผู้นำผู้นำในชุมชนได้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุน และผู้นำผู้นำในชุมชนมีส่วนในการคัดเลือกกรรมการบริหารกองทุนอยู่ในระดับน้อยถึงปานกลาง รองลงมา ร้อยละ 86.5 ผู้นำมีความถี่ในการเข้าประชุมกองทุนอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก ตามลำดับ รายละเอียดดังตาราง 10

ตาราง 10 จำนวนและร้อยละความคิดเห็นของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีต่อการมีส่วนร่วมของผู้นำทางความคิดในชุมชน (n= 118)

การมีส่วนร่วมของผู้นำทางความคิดในชุมชน	ระดับความคิดเห็น									
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ผู้นำในชุมชนได้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุน	0	0	4	3.4	96	81.4	18	15.3	0	0
2. ผู้นำในชุมชนมีส่วนในการคัดเลือกกรรมการบริหารกองทุน	0	0	7	5.9	97	82.2	14	11.9	0	0
3. ความถี่ในการเข้าประชุมกองทุนของผู้นำในชุมชน	0	0	18	15.3	84	71.2	16	13.6	0	0

หมายเหตุ: แสดงผลรวมระหว่างระดับปานกลางกับระดับมาก

1.1.2 ระเบียบกฎเกณฑ์

ระเบียบกฎเกณฑ์ ประกอบไปด้วย การจัดทำระเบียบกฎเกณฑ์ของ กองทุนร่วมกันในชุมชน ระเบียบกฎเกณฑ์ที่คณะกรรมการกองทุนออกได้รับความเห็นชอบจากที่ ประชุมสมาชิกกองทุน การอนุมัติเงินกู้เป็นไปตามระเบียบกฎเกณฑ์ของกองทุน การจัดทำบัญชีของ กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นไปด้วยความถูกต้อง และความถี่ในการรายงานผลการ ดำเนินงานตามข้อบังคับกองทุนของคณะกรรมการ จากผลการวิจัยพบว่า ระเบียบกฎเกณฑ์ของ กองทุนหมู่บ้านในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก โดยส่วนใหญ่ร้อยละ 99.2 การอนุมัติเงินกู้ เป็นไปตามระเบียบกฎเกณฑ์ของกองทุนอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก รองลงมา ร้อยละ 98.3 การ จัดทำบัญชีของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นไปด้วยความถูกต้องอยู่ในระดับปานกลางถึง มาก ร้อยละ 97.5 ระเบียบกฎเกณฑ์ที่คณะกรรมการกองทุนออกได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุม สมาชิกกองทุนอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก และร้อยละ 97.4 การจัดทำระเบียบกฎเกณฑ์ของ กองทุนร่วมกันในชุมชน และความถี่ในการรายงานผลการดำเนินงานตามข้อบังคับกองทุนของ คณะกรรมการอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก ตามลำดับ รายละเอียดดังตาราง 11

ตาราง 11 จำนวนและร้อยละของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีต่อระเบียบกฎเกณฑ์ (n= 118)

ระเบียบกฎเกณฑ์	ระดับความคิดเห็น									
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. การอนุมัติเงินกู้เป็นไปตามระเบียบกฎเกณฑ์ของกองทุน	0	0	61	51.7	56	47.5	1	0.8	0	0
2. การจัดทำบัญชีของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นไปด้วยความถูกต้อง	0	0	13	11.0	102	86.4	3	2.5	0	0
3. ระเบียบกฎเกณฑ์ที่คณะกรรมการกองทุนออกได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมสมาชิกกองทุน	0	0	73	61.9	43	36.4	2	1.7	0	0
4. มีการจัดทำระเบียบกฎเกณฑ์ของกองทุนร่วมกันในชุมชน	0	0	37	31.4	78	66.1	3	2.5	0	0
5. ความถี่ในการรายงานผลการดำเนินงานตามข้อบังคับกองทุนของคณะกรรมการ	0	0	34	28.8	81	68.6	3	2.5	0	0

หมายเหตุ: แสดงผลรวมระหว่างระดับปานกลางกับระดับมาก

1.1.3 โครงสร้างการบริหารงาน

โครงสร้างการบริหารงาน ประกอบด้วย ความชัดเจนในโครงสร้างการบริหารงานของกองทุน โดยกองทุนมีความชัดเจนในการแบ่งงานของคณะกรรมการกองทุน กองทุนมีหลักฐานในการรับจ่ายเงินที่สามารถตรวจสอบได้ คณะกรรมการกองทุนได้ทำการตรวจสอบกำกับและดูแลผลประโยชน์ของกองทุนร่วมกัน คณะกรรมการได้ทำตามหน้าที่ของตนในการทำงานทุกคน เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นจะมีการประชุมคณะกรรมการและสมาชิกกองทุน และความถี่ในการเข้าร่วมประชุมกองทุนของคณะกรรมการทุกคน จากผลการวิจัยพบว่า โครงสร้างการบริหารงานของกองทุนหมู่บ้านในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก โดยส่วนใหญ่ร้อยละ 100 ความชัดเจนในโครงสร้างการบริหารงานของกองทุน และคณะกรรมการกองทุนได้ทำการตรวจสอบกำกับและดูแลผลประโยชน์ของกองทุนร่วมกันอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก รองลงมา ร้อยละ 99.2 กองทุนมีหลักฐานในการรับจ่ายเงินที่สามารถตรวจสอบได้อยู่ในระดับปานกลางถึงมาก ร้อยละ 97.5 กองทุนของท่านมีความชัดเจนในการแบ่งงานของคณะกรรมการกองทุนอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก ร้อยละ 96.7 คณะกรรมการได้ทำตามหน้าที่ของตนในการทำงานทุกคนอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก ร้อยละ 93.3 เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นจะมีการประชุมคณะกรรมการและสมาชิกกองทุนอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก ร้อยละ 78.8 ความถี่ในการเข้าร่วมประชุมกองทุนของคณะกรรมการทุกคนอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก ตามลำดับ รายละเอียดดังตาราง 12

ตาราง 12 จำนวนและร้อยละของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีต่อโครงสร้างการบริหารงาน
(n= 118)

โครงสร้างการบริหารงาน	ระดับความคิดเห็น									
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ความชัดเจนในโครงสร้างการบริหารงานของกองทุน	0	0	32	27.1	86	72.9	0	0	0	0
2. คณะกรรมการกองทุนได้ทำการตรวจสอบกำกับและดูแลผลประโยชน์ของกองทุนร่วมกัน	0	0	45	38.1	73	61.9	0	0	0	0
3. กองทุนมีหลักฐานในการรับจ่ายเงินที่สามารถตรวจสอบได้	0	0	73	61.9	44	37.3	1	0.8	0	0
4. กองทุนของท่านมีความชัดเจนในการแบ่งงานของคณะกรรมการกองทุน	0	0	19	16.1	96	81.4	3	2.5	0	0
5. คณะกรรมการได้ทำตามหน้าที่ของคนในการทำงานทุกคน	0	0	18	15.3	96	81.4	4	3.4	0	0
6. เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นจะมีการประชุมคณะกรรมการและสมาชิกกองทุน	0	0	39	33.1	71	60.2	8	6.8	0	0
7. ความดีในการเข้าร่วมประชุมกองทุนของคณะกรรมการทุกคน	3	2.5	32	27.1	61	51.7	22	18.6	0	0

หมายเหตุ: แสดงผลรวมระหว่างระดับปานกลางกับระดับมาก

1.1.4 การเรียนรู้และเชื่อมโยงเครือข่าย

การเรียนรู้และเชื่อมโยงเครือข่าย ประกอบด้วย กองทุนมีการเชื่อมโยงเครือข่ายระหว่างกองทุน การพัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการและผู้นำกองทุนอย่างต่อเนื่อง การเชื่อมโยงเครือข่ายเกิดการเรียนรู้ร่วมกันของสมาชิก การศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างกองทุน การพัฒนาความรู้และประสบการณ์ในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง การเรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์กันระหว่างกองทุนของคณะกรรมการกองทุน การเชื่อมโยงกันของกลุ่มต่างๆ ภายในหมู่บ้าน การสร้างเครือข่ายและมีการค้าขายระหว่างหมู่บ้าน และการรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาอาชีพของสมาชิกกองทุน จากผลการวิจัยพบว่า การเรียนรู้และเชื่อมโยงเครือข่ายของกองทุนหมู่บ้านในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก โดยส่วนใหญ่ร้อยละ 96.6 การพัฒนาความรู้และประสบการณ์ในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก รองลงมา ร้อยละ 94.1 การพัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการและผู้นำกองทุนอย่างต่อเนื่องอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก ร้อยละ 94.0 กองทุนมีการเชื่อมโยงเครือข่ายระหว่างกองทุนอยู่ในระดับน้อยถึงปานกลาง ร้อยละ 91.5 การเรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์กันระหว่างกองทุนของคณะกรรมการกองทุนอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก ร้อยละ 87.3 การเชื่อมโยงเครือข่ายเกิดการเรียนรู้ร่วมกันของสมาชิก และการศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างกองทุนอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก ร้อยละ 81.4 การรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาอาชีพของสมาชิกกองทุนอยู่ในระดับน้อยถึงปานกลาง ร้อยละ 74.6 การเชื่อมโยงกันของกลุ่มต่างๆ ภายในหมู่บ้านอยู่ในระดับน้อยถึงปานกลาง ร้อยละ 73.7 การสร้างเครือข่ายและมีการค้าขายระหว่างหมู่บ้านอยู่ในระดับน้อยถึงปานกลาง ตามลำดับ รายละเอียดดังตาราง 13

ตาราง 13 จำนวนและร้อยละของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีการเรียนรู้และเชื่อมโยงเครือข่าย (n= 118)

การเรียนรู้และเชื่อมโยงเครือข่าย	ระดับความคิดเห็น									
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. การพัฒนาความรู้และประสบการณ์ในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	0	0	42	35.6	72	61.0	4	3.4	0	0
2. การพัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการและผู้นำกองทุนอย่างต่อเนื่อง	0	0	12	10.2	99	83.9	7	5.9	0	0
3. กองทุนมีการเชื่อมโยงเครือข่ายระหว่างกองทุน	0	0	7	5.9	91	77.1	20	16.9	0	0
4. การเรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์กันระหว่างกองทุนของคณะกรรมการกองทุน	0	0	36	30.5	72	61.0	10	8.5	0	0
5. การเชื่อมโยงเครือข่ายเกิดการเรียนรู้ร่วมกันของสมาชิก	0	0	17	14.4	86	72.9	15	12.7	0	0
6. การศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างกองทุน	0	0	28	23.7	75	63.6	15	12.7	0	0
7. การรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาอาชีพของสมาชิกกองทุน	0	0	22	18.6	71	60.2	25	21.2	0	0
8. การเชื่อมโยงกันของกลุ่มต่างๆ ภายในหมู่บ้าน	0	0	30	25.4	54	45.8	34	28.8	0	0
9. การสร้างเครือข่ายและมีการค้าขายระหว่างหมู่บ้าน	0	0	31	26.3	51	43.2	36	30.5	0	0

หมายเหตุ: แสดงผลรวมระหว่างระดับปานกลางกับระดับมาก

1.1.5 ผลของกองทุนที่มีต่อสมาชิก

ผลของกองทุนที่มีต่อสมาชิก ประกอบด้วย การนำเงินที่ได้รับอนุมัติจากกองทุนไปใช้ในการพัฒนาอาชีพของสมาชิก มีการสร้างงานขึ้นในชุมชน มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการนำเงินที่ได้รับอนุมัติไปใช้ในการลงทุน ระเบียบวินัยในการชำระเงินกู้ของสมาชิก ฐานะทางเศรษฐกิจของสมาชิกดีขึ้นเมื่อกองทุนเกิดขึ้น เศรษฐกิจภายในหมู่บ้านดีขึ้นเมื่อกองทุนได้ดำเนินงานไประยะเวลาหนึ่ง การรวมกลุ่มกันของสมาชิกในหมู่บ้าน และผลผลิตทางการเกษตรมีปริมาณและคุณภาพเพิ่มขึ้น จากผลการวิจัยพบว่า ผลของกองทุนที่มีต่อสมาชิกของกองทุนหมู่บ้านในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก โดยส่วนใหญ่ร้อยละ 98.3 การนำเงินที่ได้รับอนุมัติจากกองทุนไปใช้ในการพัฒนาอาชีพของสมาชิก และระเบียบวินัยในการชำระเงินกู้ของสมาชิกอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก รองลงมา ร้อยละ 93.2 มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการนำเงินที่ได้รับอนุมัติไปใช้ในการลงทุนอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก ร้อยละ 87.3 มีการสร้างงานขึ้นในชุมชนอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก และผลผลิตทางการเกษตรมีปริมาณและคุณภาพเพิ่มขึ้นอยู่ในระดับน้อยถึงปานกลาง ร้อยละ 83.9 ฐานะทางเศรษฐกิจของสมาชิกดีขึ้นเมื่อกองทุนเกิดขึ้นอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก ร้อยละ 72.9 การรวมกลุ่มกันของสมาชิกในหมู่บ้านขึ้นอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก ร้อยละ 71.2 เศรษฐกิจภายในหมู่บ้านดีขึ้นเมื่อกองทุนได้ดำเนินงานไประยะเวลาหนึ่งอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก ตามลำดับ รายละเอียดดังตาราง 14

ตาราง 14 จำนวนและร้อยละของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีต่อผลของกองทุนที่มีต่อสมาชิก
(n= 118)

ผลของกองทุนที่มีต่อสมาชิก	ระดับความคิดเห็น									
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. การนำเงินที่ได้รับอนุมัติจากกองทุนไปใช้ในการพัฒนาอาชีพของสมาชิก	0	0	41	34.7	75	63.6	2	1.7	0	0
2. ระเบียบวินัยในการชำระเงินกู้ของสมาชิก	0	0	32	27.1	84	71.2	2	1.7	0	0
3. มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการนำเงินที่ได้รับอนุมัติไปใช้ในการลงทุน	1	0.8	38	32.2	72	61.0	7	5.9	0	0
4. มีการสร้างงานขึ้นในชุมชน	0	0	37	31.4	66	55.9	15	12.7	0	0
5. ผลผลิตทางการเกษตรมีปริมาณและคุณภาพเพิ่มขึ้น	0	0	15	12.7	68	57.6	35	29.7	0	0
6. ฐานะทางเศรษฐกิจของสมาชิกดีขึ้นเมื่อกองทุนเกิดขึ้น	0	0	30	25.4	69	58.5	19	16.1	0	0
7. การรวมกลุ่มกันของสมาชิกในหมู่บ้าน	0	0	34	28.8	52	44.1	32	27.1	0	0
8. เศรษฐกิจภายในหมู่บ้านดีขึ้นเมื่อกองทุนได้ดำเนินงานไประยะเวลาหนึ่ง	0	0	37	31.4	47	39.8	34	28.8	0	0

หมายเหตุ: แสดงผลรวมระหว่างระดับปานกลางกับระดับมาก

1.2 ระดับความเข้มแข็งในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

1.2.1 ระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำในชุมชนกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

จากการศึกษา พบว่า ประชาชนประเมินระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำทางความคิดในชุมชนกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนาในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.94 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.369 ซึ่งประชาชนประเมินการมีส่วนร่วมของผู้นำทางความคิดในชุมชนมีความถี่ในการเข้าประชุมกองทุนของผู้นำทางความคิดอยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.01 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.538 รองลงมาประเมินการมีส่วนร่วมของผู้นำทางความคิดในชุมชนผู้นำทางความคิดหรือผู้นำทางชุมชนมีส่วนในการคัดเลือกกรรมการบริหารกองทุนอยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.94 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.419 และประเมินการมีส่วนร่วมของผู้นำทางความคิดในชุมชนผู้นำทางความคิดหรือผู้นำทางชุมชนได้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนอยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.88 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.416 ตามลำดับ รายละเอียดดังตาราง 15

ตาราง 15 ประเมินกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ของสมาชิกกองทุนที่มีต่อการมีส่วนร่วมของผู้นำในชุมชน (n= 118)

การมีส่วนร่วมของผู้นำทางความคิดในชุมชน	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	แปลผล
1. ความถี่ในการเข้าประชุมกองทุนของผู้นำทาง ความคิด	3.01	0.538	ปานกลาง
2. ผู้นำทางความคิดหรือผู้นำทางชุมชนมีส่วนใน การคัดเลือกกรรมการบริหารกองทุน	2.94	0.419	ปานกลาง
3. ผู้นำทางความคิดหรือผู้นำทางชุมชนได้มีส่วน ร่วมในการบริหารจัดการกองทุน	2.88	0.416	ปานกลาง
ภาพรวม	2.94	0.369	ปานกลาง

1.2.2 ระดับระเบียบกฎเกณฑ์ของกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

จากการศึกษา พบว่า ประชาชนประเมินระดับระเบียบกฎเกณฑ์ของกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนาในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.34 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.256 ซึ่งประชาชนประเมินระดับระเบียบกฎเกณฑ์การจัดทำบัญชีของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นไปด้วยความถูกต้องอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.525 รองลงมาประเมินระดับระเบียบกฎเกณฑ์การอนุมัติเงินกู้เป็นไปตามระเบียบกฎเกณฑ์ของกองทุนอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.50 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.518 ประเมินระดับระเบียบกฎเกณฑ์ที่คณะกรรมการกองทุนออกได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมสมาชิกกองทุนอยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.28 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.508 ประเมินระดับระเบียบกฎเกณฑ์มีการจัดทำระเบียบกฎเกณฑ์ของกองทุนร่วมกันในชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.26 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.496 และประเมินระดับระเบียบกฎเกณฑ์ความถี่ในการรายงานผลการดำเนินงานตามข้อบังคับกองทุนของคณะกรรมการอยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.08 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.359 ตามลำดับ รายละเอียดดังตาราง 16

ตาราง 16 ประเมินกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
ของสมาชิกกองทุนที่มีต่อระเบียบกฎเกณฑ์ (n= 118)

ระเบียบกฎเกณฑ์	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	แปลผล
1. การจัดทำบัญชีของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นไปด้วยความถูกต้อง	3.60	0.525	มาก
2. การอนุมัติเงินกู้เป็นไปตามระเบียบกฎเกณฑ์ของกองทุน	3.50	0.518	มาก
3. ระเบียบกฎเกณฑ์ที่คณะกรรมการกองทุนออกได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมสมาชิกกองทุน	3.28	0.508	ปานกลาง
4. มีการจัดทำระเบียบกฎเกณฑ์ของกองทุนร่วมกันในชุมชน	3.26	0.496	ปานกลาง
5. ความถี่ในการรายงานผลการดำเนินงานตามข้อบังคับกองทุนของคณะกรรมการ	3.08	0.359	ปานกลาง
ภาพรวม	3.34	0.256	ปานกลาง

1.2.3 ระดับโครงสร้างการบริหารงานของกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

จากการศึกษา พบว่า ประชาชนประเมินระดับโครงสร้างการบริหารงานของกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนาในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.27 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.260 ซึ่งประชาชนประเมินโครงสร้างการบริหารงานกองทุนมีหลักฐานในการรับจ่ายเงินที่สามารถตรวจสอบได้อยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.61 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.506 รองลงมาประเมินโครงสร้างการบริหารงานคณะกรรมการกองทุนได้ทำการตรวจสอบกำกับและดูแลผลประโยชน์ของกองทุนร่วมกันอยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.38 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.487 ประเมินโครงสร้างการบริหารงานความชัดเจนในโครงสร้างการบริหารงานของกองทุนอยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.27 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.446 ประเมินโครงสร้างการบริหารงานเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นจะมีการประชุมคณะกรรมการและสมาชิกกองทุนอยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.26 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.576 ประเมินโครงสร้างการบริหารงานกองทุนของท่านมีความชัดเจนในการแบ่งงานของคณะกรรมการกองทุนอยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.13 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.411 ประเมินโครงสร้างการบริหารงานความถี่ในการเข้าร่วมประชุมกองทุนของคณะกรรมการทุกคนอยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.13 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.738 และประเมินโครงสร้างการบริหารงานคณะกรรมการได้ทำตามหน้าที่ของตนในการทำงานทุกคนอยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.11 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.416 ตามลำดับรายละเอียดดังตาราง 17

ตาราง 17 ประเมินกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
ของสมาชิกกองทุนที่มีต่อโครงสร้างการบริหารงาน (n= 118)

โครงสร้างการบริหารงาน	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	แปลผล
1. กองทุนมีหลักฐานในการรับจ่ายเงินที่สามารถ ตรวจสอบได้	3.61	0.506	มาก
2. คณะกรรมการกองทุนได้ทำการตรวจสอบ กำกับและดูแลผลประโยชน์ของกองทุนร่วมกัน	3.38	0.487	ปานกลาง
3. ความชัดเจนในโครงสร้างการบริหารงานของ กองทุน	3.27	0.446	ปานกลาง
4. เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นจะมีการประชุม คณะกรรมการและสมาชิกกองทุน	3.26	0.576	ปานกลาง
5. กองทุนของท่านมีความชัดเจนในการแบ่งงาน ของคณะกรรมการกองทุน	3.13	0.411	ปานกลาง
6. ความถี่ในการเข้าร่วมประชุมกองทุนของ คณะกรรมการทุกคน	3.13	0.738	ปานกลาง
7. คณะกรรมการได้ทำตามหน้าที่ของคนในการ ทำงานทุกคน	3.11	0.416	ปานกลาง
ภาพรวม	3.27	0.260	ปานกลาง

1.2.4 ระดับการเรียนรู้และเชื่อมโยงเครือข่ายของกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

จากการศึกษา พบว่า ประชาชนประเมินระดับการเรียนรู้และเชื่อมโยงเครือข่ายของกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนาในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.05 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.396 ซึ่งประชาชนประเมินการเรียนรู้และเชื่อมโยงเครือข่ายการพัฒนาความรู้และประสบการณ์ในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองอยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.32 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.537 รองลงมาประเมินการเรียนรู้และเชื่อมโยงเครือข่ายการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์กันระหว่างกองทุนของคณะกรรมการกองทุนอยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.22 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.586 ประเมินการเรียนรู้และเชื่อมโยงเครือข่ายการศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างกองทุนอยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.11 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.596 ประเมินการเรียนรู้และเชื่อมโยงเครือข่ายการพัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการและผู้นำกองทุนอย่างต่อเนื่องอยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.04 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.400 ประเมินการเรียนรู้และเชื่อมโยงเครือข่ายการเชื่อมโยงเครือข่ายเกิดการเรียนรู้ร่วมกันของสมาชิกอยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.01 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.522 ประเมินการเรียนรู้และเชื่อมโยงเครือข่ายการรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาอาชีพของสมาชิกกองทุนอยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.97 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.633 และประเมินการเรียนรู้และเชื่อมโยงเครือข่ายการเชื่อมโยงกันของกลุ่มต่างๆ ภายในหมู่บ้านอยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.96 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.738 ประเมินการเรียนรู้และเชื่อมโยงเครือข่ายการสร้างเครือข่ายและมีการค้าขายระหว่างหมู่บ้านอยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.95 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.755 และประเมินการเรียนรู้และเชื่อมโยงเครือข่ายกองทุนมีการเชื่อมโยงเครือข่ายระหว่างกองทุนอยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.88 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.467 ตามลำดับรายละเอียดดังตาราง 18

ตาราง 18 ประเมินกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
ของสมาชิกกองทุนที่มีต่อการเรียนรู้และเชื่อมโยงเครือข่าย (n= 118)

การเรียนรู้และเชื่อมโยงเครือข่าย	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	แปลผล
1. การพัฒนาความรู้และประสบการณ์ในการ บริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	3.32	0.537	ปานกลาง
2. การเรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์กัน ระหว่างกองทุนของคณะกรรมการกองทุน	3.22	0.586	ปานกลาง
3. การศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนประสบการณ์ ระหว่างกองทุน	3.11	0.596	ปานกลาง
4. การพัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการและผู้นำ กองทุนอย่างต่อเนื่อง	3.13	0.738	ปานกลาง
5. การเชื่อมโยงเครือข่ายเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน ของสมาชิก	3.01	0.522	ปานกลาง
6. การรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาอาชีพของสมาชิก กองทุน	2.97	0.633	ปานกลาง
7. การเชื่อมโยงกันของกลุ่มต่างๆ ภายในหมู่บ้าน	2.96	0.738	ปานกลาง
8. การสร้างเครือข่ายและมีการค้าขายระหว่าง หมู่บ้าน	2.95	0.755	ปานกลาง
9. กองทุนมีการเชื่อมโยงเครือข่ายระหว่างกองทุน	2.88	0.467	ปานกลาง
ภาพรวม	3.05	0.396	ปานกลาง

1.2.5 ระดับผลของกองทุนที่มีต่อสมาชิกของกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

จากการศึกษา พบว่า ประชาชนประเมินระดับผลของกองทุนที่มีต่อสมาชิกของกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนาในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.12 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.447 ซึ่งประชาชนประเมินผลของกองทุนที่มีต่อสมาชิกการนำเงินที่ได้รับอนุมัติจากกองทุนไปใช้ในการพัฒนาอาชีพของสมาชิกอยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.33 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.507 รองลงมาประเมินผลของกองทุนที่มีต่อสมาชิกมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการนำเงินที่ได้รับอนุมัติไปใช้ในการลงทุนอยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.27 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.583 ประเมินผลของกองทุนที่มีต่อสมาชิกระเบียบวินัยในการชำระเงินกู้ของสมาชิก มีการสร้างงานขึ้นในชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.26 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.462 ประเมินผลของกองทุนที่มีต่อสมาชิกมีการสร้างงานขึ้นในชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.18 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.639 ประเมินผลของกองทุนที่มีต่อสมาชิกฐานะทางเศรษฐกิจของสมาชิกดีขึ้นเมื่อกองทุนเกิดขึ้นอยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.09 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.640 ประเมินผลของกองทุนที่มีต่อสมาชิกเศรษฐกิจภายในหมู่บ้านดีขึ้นเมื่อกองทุนได้ดำเนินงานไประยะเวลาหนึ่งอยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.02 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.778 ประเมินผลของกองทุนที่มีต่อสมาชิกการรวมกลุ่มกันของสมาชิกในหมู่บ้านอยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.01 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.750 และประเมินผลของกองทุนที่มีต่อสมาชิกผลผลิตทางการเกษตรมีปริมาณและคุณภาพเพิ่มขึ้นอยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.82 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.624 ตามลำดับ รายละเอียดดังตาราง 19

ตาราง 19 ประเมินกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
ของสมาชิกกองทุนที่มีต่อผลของกองทุนที่มีต่อสมาชิก (n= 118)

ผลของกองทุนที่มีต่อสมาชิก	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	แปลผล
1. การนำเงินที่ได้รับอนุมัติจากกองทุนไปใช้ในการพัฒนาอาชีพของสมาชิก	3.33	0.507	ปานกลาง
2. มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการนำเงินที่ได้รับอนุมัติไปใช้ในการลงทุน	3.27	0.583	ปานกลาง
3. ระเบียบวินัยในการชำระเงินกู้ของสมาชิก	3.26	0.462	ปานกลาง
4. มีการสร้างงานขึ้นในชุมชน	3.18	0.639	ปานกลาง
5. ฐานะทางเศรษฐกิจของสมาชิกดีขึ้นเมื่อกองทุนเกิดขึ้น	3.09	0.640	ปานกลาง
6. เศรษฐกิจภายในหมู่บ้านดีขึ้นเมื่อกองทุนได้ดำเนินงานไประยะเวลาหนึ่ง	3.02	0.778	ปานกลาง
7. การรวมกลุ่มกันของสมาชิกในหมู่บ้าน	3.01	0.750	ปานกลาง
8. ผลผลิตทางการเกษตรมีปริมาณและคุณภาพเพิ่มขึ้น	2.82	0.624	ปานกลาง
ภาพรวม	3.12	0.447	ปานกลาง

เมื่อพิจารณาภาพรวมความเข้มแข็งในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง หมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ความเข้มแข็งในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.16 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.283 โดยความเข้มแข็งในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองด้านระเบียบกฎเกณฑ์ มีค่าเฉลี่ยมากกว่าด้านอื่นแต่ก็อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.34 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.256 รองลงมาคือ ความเข้มแข็งในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองด้านโครงสร้างการบริหารงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.27 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.260 ความเข้มแข็งในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองด้านผลของกองทุนที่มีต่อสมาชิก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.12 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.447 ความเข้มแข็งในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองด้านการเรียนรู้และเชื่อมโยงเครือข่าย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.05 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.396 และความเข้มแข็งในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองด้านการมีส่วนร่วมของผู้นำทางความคิดในชุมชนมีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าด้านอื่นแต่ก็อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.94 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.369 ตามลำดับ รายละเอียดดังตาราง 20

ตาราง 20 ประเมินกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ของสมาชิกกองทุนที่มีต่อความเข้มแข็งในการบริหารจัดการ (n= 118)

ความเข้มแข็งในการบริหารจัดการ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	แปลผล
ระเบียบกฎเกณฑ์	3.34	0.256	ปานกลาง
โครงสร้างการบริหารงาน	3.27	0.260	ปานกลาง
ผลของกองทุนที่มีต่อสมาชิก	3.12	0.447	ปานกลาง
การเรียนรู้และเชื่อมโยงเครือข่าย	3.05	0.396	ปานกลาง
การมีส่วนร่วมของผู้นำในชุมชน	2.94	0.369	ปานกลาง
ภาพรวม	3.16	0.283	ปานกลาง

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษา “ความเข้มแข็งในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่” มีวัตถุประสงค์การศึกษาเพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ และเพื่อศึกษาความเข้มแข็งในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

การเก็บข้อมูลโดยแบบสอบถามสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 107 คน และประธานกองทุนหมู่บ้าน คณะกรรมการบริหารกองทุนหมู่บ้าน บ้านหนองหลวงพัฒนา จำนวน 11 คน รวมทั้งหมดจำนวน 118 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม แล้วนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ในการศึกษาความเข้มแข็งในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งผลการศึกษาสามารถนำมาสรุปตามกรอบวัตถุประสงค์ได้ ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุเฉลี่ยของผู้ตอบแบบสอบถามเท่ากับ 49 ปี ส่วนใหญ่อยู่ในระหว่างช่วงอายุ 41-50 ปี ซึ่งมีสถานภาพสมรส โดยมีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาหรือต่ำกว่า ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ตอบแบบสอบถามเท่ากับ 7,254 บาทส่วนใหญ่อยู่ในช่วงรายได้ 5,001 - 10,000 บาท ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับกองทุนและชุมชนเมืองโดยการเป็นสมาชิก ซึ่งจะได้เข้าร่วมประชุมกรรมการหรือการประชุมสมาชิกกองทุนหมู่บ้านเป็นบางครั้ง โดยส่วนใหญ่ไม่กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้าน รองลงมากู้เงินจากกองทุน ซึ่งผู้ที่กู้เงินส่วนใหญ่โดยเฉลี่ยประชาชนมีหนี้สินอยู่กับกองทุนหมู่บ้าน 16,775 บาทต่อราย ส่วนใหญ่มีจำนวนหนี้สินกับหมู่บ้านจำนวน 20,000 บาท มีเงินออมหรือหุ้นในกองทุนหมู่บ้านโดยเฉลี่ยต่อราย 956 บาท ส่วนใหญ่มีเงินออมหรือหุ้นในกองทุนหมู่บ้านมากกว่า 1,001 บาทขึ้นไป ซึ่งวัตถุประสงค์ในการกู้เงินจากกองทุน

หมู่บ้านส่วนใหญ่จะนำไปทำการเกษตร นำไปเป็นเงินทุนในการค้าขาย นำไปใช้หนี้ และส่วนใหญ่มีความพึงพอใจกับวงเงินกู้ที่กองทุนหมู่บ้านให้กู้ยืม

สภาพการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

1. ลักษณะการดำเนินการทั่วไป

ลักษณะการดำเนินการทั่วไปของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ การดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก โดยส่วนใหญ่การดำเนินการคณะกรรมการมีความชัดเจนในบทบาทหน้าที่ ได้รับการยอมรับจากสมาชิก และมีความซื่อสัตย์สุจริตในระดับปานกลางถึงมาก รองลงมาคือ การดำเนินการคณะกรรมการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนมีความสามารถในการบริหารจัดการ และมีความเสียสละเพื่อส่วนรวม คณะกรรมการทำงานเป็นทีม และการศึกษาของคณะกรรมการมีผลต่อการปฏิบัติงาน อีกทั้งคณะกรรมการมีความตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ มีความเสียสละเพื่อส่วนรวม และมีการวางแผนการปฏิบัติงานล่วงหน้า

ลักษณะการดำเนินการทั่วไปของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ การดำเนินการของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก สมาชิกกองทุนมีความซื่อสัตย์สุจริต รองลงมาคือ สมาชิกกองทุนคืนหนี้เงินกู้ตามกำหนด สมาชิกกองทุนมีความพึงพอใจการบริหารงานกองทุน และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุน สมาชิกกองทุนที่กู้เงินกับไม่กู้เงินมีความขัดแย้งกัน สมาชิกกองทุนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น สมาชิกกองทุนนำเงินกู้ไปใช้ตามกิจกรรมที่ขอกู้จริง อีกทั้งสมาชิกกองทุนมีความชัดเจนในบทบาทหน้าที่ และ สมาชิกกองทุนมีความเสียสละเพื่อส่วนรวม

2. ระดับของการดำเนินทั่วไป

ระดับการดำเนินการทั่วไปของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ มีลักษณะการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านโดยประชาชนที่เป็นคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งลักษณะการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีการทำงานเป็นทีมอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ลักษณะการปฏิบัติงานของคณะกรรมการมีความชัดเจนในบทบาทหน้าที่ของตนอยู่ในระดับมาก และคณะกรรมการได้รับการยอมรับจากสมาชิกอยู่ในระดับ

มาก คณะกรรมการมีความซื่อสัตย์สุจริตอยู่ในระดับมาก มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนอยู่ในระดับปานกลาง มีความสามารถในการบริหารจัดการอยู่ในระดับปานกลาง มีความเสียสละเพื่อส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง การศึกษาของกรรมการมีผลต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการอยู่ในระดับปานกลาง คณะกรรมการมีความตั้งใจปฏิบัติหน้าที่อยู่ในระดับปานกลาง และการปฏิบัติงานของคณะกรรมการมีการวางแผนการปฏิบัติงานล่วงหน้าอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับการดำเนินการทั่วไปของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ลักษณะการปฏิบัติของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านโดยประชาชนที่เป็นคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งการปฏิบัติของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ สมาชิกกองทุนมีความพึงพอใจการบริหารงานกองทุนในระดับมาก โดยสมาชิกกองทุนนำเงินกู้ไปใช้ตามกิจกรรมที่ขอกู้จริงอยู่ในระดับปานกลาง มีความซื่อสัตย์สุจริตอยู่ในระดับปานกลาง การปฏิบัติของสมาชิกกองทุนมีความชัดเจนในบทบาทหน้าที่ของตนอยู่ในระดับปานกลาง มีความเสียสละเพื่อส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง สมาชิกกองทุนคืนหนี้เงินกู้ตามกำหนดอยู่ในระดับปานกลาง สมาชิกกองทุนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนอยู่ในระดับปานกลาง และสมาชิกกองทุนที่กู้เงินกับไม่กู้มีความขัดแย้งกันอยู่ในระดับปานกลาง

ความเข้มแข็งในการบริหารและจัดการกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

1. ลักษณะทั่วไปขององค์ประกอบความเข้มแข็งในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน

1.1 การมีส่วนร่วมของผู้นำทางความคิดในชุมชน การมีส่วนร่วมของผู้นำทางความคิดในชุมชนของกองทุนหมู่บ้านในภาพรวมอยู่ในระดับน้อยถึงปานกลาง โดยส่วนใหญ่ผู้นำทางความคิดหรือผู้นำทางชุมชนได้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุน ประกอบกับผู้นำทางความคิดหรือผู้นำทางชุมชนมีส่วนในการคัดเลือกกรรมการบริหารกองทุน และผู้นำทางความคิดมีความถี่ในการเข้าประชุมกองทุน

1.2 ระเบียบกฎเกณฑ์ ระเบียบกฎเกณฑ์ของกองทุนหมู่บ้านในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก โดยส่วนใหญ่การอนุมัติเงินกู้เป็นไปตามระเบียบกฎเกณฑ์ของกองทุนอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก รองลงมาคือ การจัดทำบัญชีของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นไปด้วยความถูกต้อง ประกอบกับระเบียบกฎเกณฑ์ที่คณะกรรมการกองทุนออกได้รับความเห็นชอบจากที่

ประชุมสมาชิกกองทุน อีกทั้งการจัดทำระเบียบกฎเกณฑ์ของกองทุนร่วมกันในชุมชน และความดีในการรายงานผลการดำเนินงานตามข้อบังคับกองทุนของคณะกรรมการ

1.3 โครงสร้างการบริหารงาน โครงสร้างการบริหารงานของกองทุนหมู่บ้านในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก โดยส่วนใหญ่ความชัดเจนในโครงสร้างการบริหารงานของกองทุน และคณะกรรมการกองทุนได้ทำการตรวจสอบกำกับและดูแลผลประโยชน์ของกองทุนร่วมกัน รองลงมาคือ กองทุนมีหลักฐานในการรับจ่ายเงินที่สามารถตรวจสอบได้ กองทุนของท่านมีความชัดเจนในการแบ่งงานของคณะกรรมการกองทุน คณะกรรมการได้ทำตามหน้าที่ของคนในการทำงานทุกคน เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นจะมีการประชุมคณะกรรมการและสมาชิกกองทุน และความดีในการเข้าร่วมประชุมกองทุนของคณะกรรมการทุกคน

1.4 การเรียนรู้และเชื่อมโยงเครือข่าย การเรียนรู้และเชื่อมโยงเครือข่ายของกองทุนหมู่บ้านในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก โดยส่วนใหญ่การพัฒนาความรู้และประสบการณ์ในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง รองลงมาคือ การพัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการและผู้นำกองทุนอย่างต่อเนื่อง กองทุนมีการเชื่อมโยงเครือข่ายระหว่างกองทุน การเรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์กันระหว่างกองทุนของคณะกรรมการกองทุน การเชื่อมโยงเครือข่ายเกิดการเรียนรู้ร่วมกันของสมาชิก และการศึกษาดูงานแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างกองทุน การรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาอาชีพของสมาชิกกองทุน การเชื่อมโยงกันของกลุ่มต่างๆ ภายในหมู่บ้าน และการสร้างเครือข่ายและมีการค้าขายระหว่างหมู่บ้าน

1.5 ผลของกองทุนที่มีต่อสมาชิก ผลของกองทุนที่มีต่อสมาชิกของกองทุนหมู่บ้านในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก โดยส่วนใหญ่การนำเงินที่ได้รับอนุมัติจากกองทุนไปใช้ในการพัฒนาอาชีพของสมาชิก และระเบียบวินัยในการชำระเงินกู้ของสมาชิก รองลงมาคือ มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการนำเงินที่ได้รับอนุมัติไปใช้ในการลงทุน มีการสร้างงานขึ้นในชุมชน และผลผลิตทางการเกษตรมีปริมาณและคุณภาพเพิ่มขึ้นฐานะทางเศรษฐกิจของสมาชิกดีขึ้นเมื่อกองทุนเกิดขึ้นการรวมกลุ่มกันของสมาชิกในหมู่บ้าน และเศรษฐกิจภายในหมู่บ้านดีขึ้นเมื่อกองทุนได้ดำเนินงานไประยะเวลาหนึ่ง

2. ระดับความเข้มแข็งในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน

ระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำทางความคิดในชุมชนกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่ ระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำทางความคิดในชุมชนกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนาในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง การมีส่วนร่วมของผู้นำทางความคิดในชุมชนมีความดีในการเข้าประชุมกองทุนของผู้นำทางความคิดอยู่ในระดับปานกลาง

รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมของผู้นำทางความคิดในชุมชนผู้นำทางความคิดหรือผู้นำทางชุมชนมีส่วนในการคัดเลือกกรรมการบริหารกองทุนอยู่ในระดับปานกลาง และการมีส่วนร่วมของผู้นำทางความคิดในชุมชนผู้นำทางความคิดหรือผู้นำทางชุมชนได้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับระเบียบกฎเกณฑ์ของกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ระดับระเบียบกฎเกณฑ์ของกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนาในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งระเบียบกฎเกณฑ์การจัดทำบัญชีของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นไปด้วยความถูกต้องอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ประเมินระเบียบกฎเกณฑ์การอนุมัติเงินกู้เป็นไปตามระเบียบกฎเกณฑ์ของกองทุนอยู่ในระดับมาก และระเบียบกฎเกณฑ์ที่คณะกรรมการกองทุนออกได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมสมาชิกกองทุนอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับโครงสร้างการบริหารงานของกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ระดับโครงสร้างการบริหารงานของกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนาในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งโครงสร้างการบริหารงานกองทุนมีหลักฐานในการรับจ่ายเงินที่สามารถตรวจสอบได้อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ โครงสร้างการบริหารงานคณะกรรมการกองทุนได้ทำการตรวจสอบกำกับและดูแลผลประโยชน์ของกองทุนร่วมกันอยู่ในระดับปานกลาง และ โครงสร้างการบริหารงานความชัดเจนในโครงสร้างการบริหารงานของกองทุนอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับการเรียนรู้และเชื่อมโยงเครือข่ายของกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ระดับการเรียนรู้และเชื่อมโยงเครือข่ายของกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนาในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งการเรียนรู้และเชื่อมโยงเครือข่ายการพัฒนาความรู้และประสบการณ์ในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ การเรียนรู้และเชื่อมโยงเครือข่ายการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์กันระหว่างกองทุนของคณะกรรมการกองทุนอยู่ในระดับปานกลาง และการเรียนรู้และเชื่อมโยงเครือข่ายการศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างกองทุนอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับผลของกองทุนที่มีต่อสมาชิกของกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ระดับผลของกองทุนที่มีต่อสมาชิกของกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนาในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ผลของกองทุนที่มีต่อสมาชิกการนำเงินที่ได้รับอนุมัติจากกองทุนไปใช้ในการพัฒนาอาชีพของสมาชิกอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ ผลของกองทุนที่มีต่อสมาชิกมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการนำเงินที่ได้รับอนุมัติไปใช้ในการลงทุนอยู่ในระดับ

ปานกลาง และผลของกองทุนที่มีต่อสมาชิกระเบียบวินัยในการชำระเงินกู้ของสมาชิก มีการสร้างงานขึ้นในชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “ความเข้มแข็งในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่” มีประเด็นที่พบจากการศึกษาที่สำคัญซึ่งสามารถนำมาอภิปรายผลการศึกษา ดังนี้

สภาพการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

จากการศึกษาสภาพการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง พบว่า กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองได้ดำเนินการไปแล้วเป็นระยะเวลาประมาณ 8 ปี โดยเริ่มจัดตั้งตั้งแต่ปี พุทธศักราช 2545 โดยเริ่มแรกกองทุนหมู่บ้านมีเงินจากการจัดสรรไว้ในสมัยนายก พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร จำนวน 1 ล้านบาทถ้วน หลังจากการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนาประมาณ 8 ปีปัจจุบันกองทุนหมู่บ้านมีเงินทั้งสิ้นจำนวน 1,185,000 บาท โดยแยกจำนวนวงเงินทั้งหมดได้ดังนี้ 1) วงเงินทุนในการกู้ยืม จำนวน 1,000,000 บาท 2) วงเงินทุนจากการออมหุ้น จำนวน 82,500 บาท 3) วงเงินจากผลกำไรจากอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 15 ต่อปี จำนวน 102,500 บาท ซึ่งในการบริหารจัดการของกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนาเพิ่มขึ้นประมาณ 185,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 18.50 ข้อมูล ณ วันที่ 20 พฤษภาคม พุทธศักราช 2554 ซึ่งสมาชิกกองทุนกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านทั้งหมดจำนวน 650,000 บาท ข้อมูล ณ วันที่ 20 พฤษภาคม พุทธศักราช 2554 ส่วนใหญ่สมาชิกกองทุนจะมีอายุเฉลี่ยประมาณ 49 ปี ซึ่งเป็นคนวัยกลางคนและมีหน้าที่โดยตรงในการเป็นสมาชิกของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ส่วนใหญ่จะมีการศึกษาอยู่ในระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาหรือต่ำกว่า เนื่องจากสมาชิกกองทุนที่ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นวัยกลางคน โดยจัดว่าเป็นกลุ่มที่ในอดีตมีการศึกษาภาคบังคับสูงสุดกำหนดไว้ที่ระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาเท่านั้น และส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป เนื่องจากเทศบาลตำบลป่าไผ่เป็นเขตไม่ไกลจากตัวเมืองมากนักประกอบกับพื้นที่มีลักษณะเป็นเขตการเกษตรที่ต้องใช้จำนวนของแรงงานมากสมาชิกกองทุนส่วนใหญ่จะออกไปประกอบอาชีพรับจ้างในสถานที่เหล่านี้รวมทั้งในตัวเมือง โดยส่วนใหญ่จะได้เข้าร่วมประชุมกรรมการหรือการประชุมสมาชิก

กองทุนหมู่บ้านเป็นบางครั้ง เพราะต้องปฏิบัติงานของตัวเองเป็นส่วนใหญ่จะเข้าร่วมประชุมก็ต่อเมื่อมีเนื้อหาการประชุมที่สำคัญเท่านั้น โดยส่วนใหญ่สมาชิกที่กู้ยืมเงินจากกองทุนมีวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเงินเพื่อการเกษตร ซึ่งตามระเบียบของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนดให้การชำระเงินคืนเงินกู้ให้คณะกรรมการกองทุนพิจารณากำหนดระยะเวลาตามความเหมาะสมแห่งสัญญาเงินกู้แต่ละราย ซึ่งการชำระเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทน ให้ผู้กู้ชำระให้แล้วเสร็จ ภายในกำหนดระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี นับแต่วันทำสัญญา (ประจักษ์ เข้มมุกต์, 2544 อ้างในวรารักษ์ ดวงแสง, 2546: 99) โดยการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมีลักษณะการทำงานเป็นทีม มีความชัดเจนในบทบาทหน้าที่ของตน มีความซื่อสัตย์สุจริต ซึ่งลักษณะการทำงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีความเสียสละเพื่อส่วนรวม ซึ่งมีลักษณะการดำเนินการเป็นกลุ่ม จีรพรรณ กาญจนะจิตร (2538: บทคัดย่อ) ได้กล่าวถึง ความสำเร็จของกลุ่มว่า กลุ่มไม่ว่าจะตั้งขึ้นโดยวัตถุประสงค์ใดก็ตาม ประสิทธิภาพในการทำงานของกลุ่มขึ้นอยู่กับความร่วมมือร่วมใจของบรรดาสมาชิกที่อยู่ในกลุ่ม การที่สมาชิกกลุ่มมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ก็จะช่วยให้จิตใจของสมาชิก ซึ่งมีความสอดคล้องกับองค์ประกอบที่สำคัญของกลุ่ม ได้แก่ 1) ผู้นำหรือคณะกรรมการที่มีความเสียสละ ซื่อสัตย์ เป็นที่ยอมรับของสมาชิก รับฟังความคิดเห็นของสมาชิก เน้นการมีส่วนร่วมยึดผลประโยชน์ของกลุ่ม 2) สมาชิกกลุ่มต้องมีความสามัคคีและให้ความร่วมมือในการร่วมคิด ร่วมทำในกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย มีจิตสำนึกที่ดี เอื้อเฟื้อ ผูกพันกัน 3) การมีทรัพยากรในท้องถิ่นที่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินงานของกลุ่ม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2544: 156)

ในส่วนของการปฏิบัติของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีความพึงพอใจการบริหารงานกองทุน มีความซื่อสัตย์สุจริต ซึ่งผลการศึกษาที่พบมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองตามระเบียบของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2551 กำหนดให้กองทุนเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนสำหรับการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้เพิ่มรายได้ และลดรายจ่าย หรือสำหรับการส่งเสริมและพัฒนาไปสู่การสร้างสวัสดิภาพ สวัสดิการหรือประโยชน์ส่วนรวมอื่นใดให้แก่ประชาชนในหมู่บ้าน หรือชุมชนเมือง เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียน เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนเร่งด่วนสำหรับประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง ซึ่งสมาชิกกองทุนนำเงินกู้ไปใช้ตามกิจกรรมที่ขอกู้จริง เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ คุณภาพชีวิต สวัสดิภาพ และสวัสดิการของสมาชิก หรือประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมืองรวมทั้งเสริมสร้างความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจของกองทุนหมู่บ้านตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

ความเข้มแข็งในการบริหารและจัดการกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

จากการศึกษาความเข้มแข็งในการบริหารและจัดการกองทุน พบว่า กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมีความเข้มแข็งปานกลาง ซึ่งการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลางเนื่องจากคณะกรรมการขาดความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการกองทุน การฝึกอบรมคณะกรรมการมีน้อย การจัดการบัญชีของกองทุนยังไม่มี ความชัดเจน อีกทั้งการเชื่อมโยงเครือข่ายระหว่างกองทุนมีน้อยจึงส่งผลให้ความเข้มแข็งในการบริหารและจัดการกองทุนอยู่ในระดับปานกลางแต่ก็พร้อมที่จะพัฒนาไปสู่การบริหารจัดการที่ก่อให้เกิดความเข้มแข็งในอนาคตหากกองทุนมีการสนับสนุนและมีการเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบซึ่งกรมการพัฒนาชุมชน (2541: 44) ได้กล่าวถึง ความเข้มแข็งของชุมชนว่า ชุมชนเข้มแข็งประกอบด้วย การทำให้องค์กรชุมชนเข้มแข็งมีเครือข่ายโยงกัน เพื่อเกื้อกูลส่งเสริม ประชาสังคม และความเข้มแข็งของชุมชน การดำรงรักษาแบบแผน ความคิด คุณค่า จิตสำนึกที่ดีงามของชุมชน การเสริมสร้างกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยเชื่อมโยงกับเครือข่ายองค์กรหน่วยงานภายนอก ซึ่งสอดคล้องกับ เฉลียว บุรีภักดี และคณะ (2545: 76) ได้กล่าวว่า ลักษณะชุมชนเข้มแข็ง คือ สมาชิกชุมชนมีความเชื่อมั่นในศักยภาพของคนและชุมชนที่จะแก้ไขปัญหาและพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของตนเอง สมาชิกมีจิตสำนึกการพึ่งตนเอง พร้อมที่จะร่วมกันจัดการกับปัญหาของตนเองและชุมชน สมาชิกเลือกกำหนด ผู้นำชุมชน ผู้การเปลี่ยนแปลงและตัวแทนชุมชน ที่หลากหลายด้วยตนเองอย่างค่อนเนื่อง มีกระบวนการชุมชนที่มีความเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่องจนเป็นวิถีของชุมชน ซึ่งขับเคลื่อนโดยผู้นำชุมชนในลักษณะเปิดกว้าง โปร่งใสและมีการแสดงความรับผิดชอบที่สามารถตรวจสอบได้ สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการประเมินสถานการณ์ของชุมชน กำหนดวิสัยทัศน์ร่วม ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ดำเนินงานติดตามและประเมินผล การแก้ปัญหาและการพัฒนาของชุมชน ผ่านกระบวนการของชุมชนเกิดการเรียนรู้ผ่านการเข้าร่วมในกระบวนการของชุมชน มีแผนของชุมชนที่ประกอบด้วย การพัฒนาทุกๆ ด้านของชุมชน ที่มุ่งการพึ่งตนเองเอื้อประโยชน์ต่อสมาชิกชุมชนทุกๆ คน และหวังผลการพัฒนาที่ยั่งยืน มีเครือข่ายความร่วมมือกับภาคี ในลักษณะการมีความสัมพันธ์ที่เท่าเทียม เช่นเดียวกับ วิเชียร แสงโชติ (2539: 118) ซึ่งได้กล่าวว่า องค์กรที่มีความเข้มแข็งหมายถึง องค์กรที่มีความสามารถบริหารจัดการได้อย่างต่อเนื่องและสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน และปัญหาอื่นๆ รวมทั้งยังสามารถเผชิญกับสภาวะวิกฤตต่างๆ ได้เป็นอย่างดี

เมื่อพิจารณาองค์ประกอบความเข้มแข็งที่ได้กล่าวมาในข้างต้นประกอบกับผลการศึกษาที่พบองค์ประกอบที่มีความสำคัญที่สุดที่จะทำให้กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมีความเข้มแข็งคือ

1. การมีส่วนร่วมของผู้นำทางความคิดในชุมชนกองทุนมีความดีในการเข้าประชุมกองทุนปานกลาง เพราะการเข้ามีส่วนร่วมบ่อยครั้งเป็นการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นกับกองทุนอย่างเป็นระบบ สุพรรณ ไชยอำพรและสนิท สมัครการ (2538: 37-38) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมที่แท้จริงได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ซึ่งองค์การสหประชาชาติได้ให้ความหมายว่า การมีส่วนร่วม คือ กิจกรรมที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทุกขั้นตอนของการดำเนินการ ตั้งแต่การวางแผนดำเนินการ ประเมินผลและบำรุงรักษา มีความสอดคล้องใกล้เคียงกับสีลาภรณ์ นาคทรพรพ (2539: 247) ได้กล่าวว่า ผู้นำด้านความคิดของสมาชิกในชุมชนเป็นผู้เชื่อมโยง สืบทอดภูมิปัญญามาสู่พิธีกรรมและกิจกรรมต่างๆ ที่เชื่อมโยงมาถึงพฤติกรรมทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและการเมืองของสมาชิกในชุมชน ชุมชนที่มีความเข้มแข็งจะต้องคำนึงถึงจำนวนผู้นำ ความรู้และทักษะของผู้นำ การมีผู้นำที่หลากหลาย ทั้งหลายหน้าและหลายด้านเป็นเครื่องประกันความมั่นคงและการพึ่งตนเองได้ของชุมชน อนเนก นาคบุตร (2536) อ้างในสีลาภรณ์ นาคทรพรพ (2539: 254) ได้กล่าวว่า การแสวงหาหรือพัฒนาระบบคุณค่าใหม่ของปัจเจกบุคคลหรือผู้นำชุมชนโดยการกระบวนการเสวนา ศึกษาดูงาน เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลใหม่ แล้วนำมาทดลองปฏิบัติจนเห็นผลและได้รับบทเรียนที่เป็นรูปธรรม จนสรุปเป็นระบบคุณค่าใหม่ โดยการเปิดเวทีแลกเปลี่ยน ตลอดจนการเชื่อมโยงองค์กรชุมชนและผู้นำแต่ละชุมชนนั้น เป็นหนึ่งในกระบวนการการเรียนรู้ที่เป็นหัวใจสำคัญของชุมชนเข้มแข็ง ดังนั้น การมีส่วนร่วมของผู้นำทางความคิดในชุมชนจึงเป็นตัวชี้วัดความเข้มแข็งในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

2. ระเบียบกฎเกณฑ์ โดยจากการศึกษากองทุนมีการจัดทำบัญชีของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นไปด้วยความถูกต้องซึ่งความซื่อสัตย์สุจริตและความเป็นจริงที่ตรงกับข้อมูลจะทำให้กองทุนมีศักยภาพที่จะดำเนินงานต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับสีลาภรณ์ นาคทรพรพ (2539: 251) ได้กล่าวว่า การกำหนดระเบียบและกติกาเพื่อควบคุมพฤติกรรมสมาชิก การวัดความเข้มแข็งของการจัดการกลุ่มจากประเด็นกติกาอาจวัดได้จาก ชุมชนมีการออกกฎระเบียบและกติกาเพื่อใช้บังคับสมาชิกในชุมชน กระบวนการออกกฎระเบียบและกติกา เป็นการลงมติร่วมกันของสมาชิก การปฏิบัติตามกฎระเบียบและกติกาของสมาชิก

3. โครงสร้างการบริหารงานของกองทุนมีหลักฐานในการรับจ่ายเงินที่สามารถตรวจสอบได้ซึ่งมีความสอดคล้องตามระเบียบตามตามระเบียบของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2551 กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด และจัดทำรายการรับ - จ่ายเงินกองทุนหมู่บ้าน และแจ้งให้สมาชิกทราบ รวมทั้งให้จัดทำสรุปผลการดำเนินงานประจำปี

รายงานคําคณะกรรมการ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านต้องจัดให้มีการตรวจสอบภายในเกี่ยวกับการบริหารจัดการการเงิน การบัญชี และการพัสดุ โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบของสมาชิกเป็นหลักให้คณะกรรมการแต่งตั้งผู้ตรวจสอบ เพื่อตรวจสอบ และประเมินผลการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและการดำเนินการของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ได้ตามที่เห็นสมควร โครงสร้างการบริหารงานของกองทุนเป็นสิ่งกำหนดหน้าที่รับผิดชอบของคณะกรรมการ มีโครงสร้างการบริหารงานที่ชัดเจนจะทำให้การบริหารจัดการเป็นไปด้วยความถูกต้องและมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลต่อความเข้มแข็ง

4. การเรียนรู้และเชื่อมโยงเครือข่ายของกองทุน ซึ่งการเรียนรู้และเชื่อมโยงเครือข่ายการพัฒนาความรู้และประสบการณ์ในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีความสอดคล้องกับสัปปาจารย์ (2539: 253-254) ได้กล่าวว่า กระบวนการเรียนรู้ของชุมชนนับเป็นหัวใจสำคัญที่ทำให้ชุมชนเข้มแข็ง กระบวนการเรียนรู้ที่ช่วยยกระดับสติปัญญาของปัจเจกบุคคลและชุมชนมีขั้นตอนหลัก 3 ขั้นตอน คือ การศึกษาคูณานเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลใหม่ อันจะนำมาซึ่งการสร้างภูมิปัญญา การเปิดเวทีแลกเปลี่ยนความรู้อันเป็นเครื่องมือในการระดมสมองของชาวบ้าน ในการวิเคราะห์ข้อมูลใหม่ร่วมกันและในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพิ่มเติมจากกันและกันทั้งในระดับชุมชนและระหว่างชุมชน ตลอดจนการเชื่อมโยงองค์กรชุมชนและผู้นำแต่ละชุมชน แต่ละท้องถิ่นที่มีปัญหาร่วมกัน โดยการเปิดเวทีชาวบ้านให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลซึ่งกันและกัน พัฒนาขีดความสามารถในการจัดการตนเองของชุมชนและพัฒนามาเป็นเครือข่ายการเรียนรู้และความร่วมมือระหว่างองค์กรที่มีความสนใจหรือมีปัญหาาร่วมกัน ประกอบกับ ชณัญญา กาญจนรังสีนนท์ (2545: 46-48) ได้ให้ความหมายของเครือข่ายว่า เครือข่าย คือ กลุ่มของคนหรือองค์กรที่สมัครใจแลกเปลี่ยนข่าวสาร ข้อมูลระหว่างกัน หรือทำกิจกรรมร่วมกัน โดยมีการจัดรูปหรือจัดระเบียบโครงสร้างที่คนหรือองค์กรสมาชิกยังคงมีความเป็นอิสระ กิจกรรมที่ทำในเครือข่ายต้องมีลักษณะเท่าเทียมกันหรือแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน และการเป็นสมาชิกเครือข่ายไม่มีผลกระทบต่อความเป็นอิสระ หรือความเป็นตัวของตัวเองของคน หรือองค์กรนั้นๆ ในขณะที่กรมพัฒนาชุมชน (2541: 44) ได้กล่าวว่า การเสริมสร้างกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยเชื่อมโยงกับเครือข่ายขององค์กรหน่วยงานต่างๆ ตลอดจนการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงกันเป็นสิ่งที่ทำให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็ง ดังนั้น การเรียนรู้และเชื่อมโยงเครือข่ายจึงเป็นตัวชี้วัดความเข้มแข็งในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

5. ผลของกองทุนที่มีต่อสมาชิกของกองทุน จากการศึกษา พบว่า ผลของกองทุนที่มีต่อสมาชิกการนำเงินที่ได้รับอนุมัติจากกองทุนไปใช้ในการพัฒนาอาชีพของสมาชิก ซึ่งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติจัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียน

ในหมู่บ้านและชุมชนเมืองสำหรับการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงานสร้างรายได้หรือเพิ่มรายได้ การลดรายจ่าย การบรรเทาเหตุฉุกเฉินและจำเป็นเร่งด่วน ส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีขีดความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการเงินทุนของตนเอง เสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของคนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในด้านการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่ม เพื่อการแก้ไขปัญหาและเสริมสร้างศักยภาพ ตลอดจนส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในหมู่บ้านและชุมชนเมือง กระตุ้นเศรษฐกิจในระดับฐานรากของประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคตและส่งเสริมศักยภาพและความเข้มแข็งทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง (ประจักร เข้มคุ้มและคณะ, 2545 อ้างใน วราภรณ์ ดวงแสง, 2546: 53) กองทุนที่ให้ผลในทางบวกแก่สมาชิกจึงเป็นกองทุนที่มีความเข้มแข็ง

เมื่อพิจารณาความหมายและองค์ประกอบความเข้มแข็งที่ได้กล่าวมาในข้างต้นนี้ จะเห็นได้ว่าสาเหตุที่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองไม่มีความเข้มแข็ง เกิดจากคณะกรรมการขาดความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการกองทุน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังขาดการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการให้แก่กองทุน การฝึกอบรมคณะกรรมการมีน้อย การจัดทำบัญชีของกองทุนยังไม่มีความชัดเจน ทั้งในด้านรูปแบบ ระเบียบกฎเกณฑ์ในการจัดทำบัญชีเปลี่ยนแปลงอยู่บ่อยครั้งไม่มีกฎเกณฑ์ที่ตายตัว การเชื่อมโยงเครือข่ายระหว่างกองทุนน้อย ถึงแม้ว่าปัจจุบันหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะพยายามจัดตั้งให้มีเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในระดับตำบล อำเภอ และจังหวัดก็ตาม แต่การเชื่อมโยงเพื่อการเรียนรู้ระหว่างกองทุนไม่เกิดขึ้นเลย การติดต่อระหว่างเครือข่ายส่วนใหญ่จะเป็นการติดต่อกันระหว่างประธานเครือข่ายระดับตำบลแต่ละตำบลเพื่อประสานงานไปยังประธานกองทุนในแต่ละกองทุน เพื่อแจ้งข่าวสารของกองทุน เช่น แจ้งการประชุม ซึ่งในส่วนของคณะกรรมการกองทุนจะมีส่วนร่วมในเครือข่ายของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองน้อยมาก

องค์ประกอบที่มีความสำคัญที่สุดที่จะทำให้กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมีความเข้มแข็ง คือ คณะกรรมการกองทุน การเรียนรู้และเชื่อมโยงเครือข่าย โดยคณะกรรมการกองทุนจะต้องมีศักยภาพในการบริหารจัดการกองทุน กองทุนจะต้องมีการเรียนรู้และเชื่อมโยงระหว่างเครือข่าย ซึ่งรวมถึง ประธาน คณะกรรมการ และสมาชิกของกองทุน ควรมีการใช้เครือข่ายกองทุนหมู่บ้านที่มีให้เกิดประโยชน์ มีการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างเครือข่าย มีการเชื่อมโยงระหว่างเครือข่ายเพื่อการเพิ่มศักยภาพคณะกรรมการ ฝึกอบรมด้านอาชีพแก่สมาชิก ตลอดจนเรียนรู้และแก้ไขปัญหา ร่วมกัน เนื่องจากการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงกันเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้กองทุนเกิดความเข้มแข็ง

อีกองค์ประกอบหนึ่งที่จะทำให้กองทุนมีความเข้มแข็งคือ ผลของกองทุนที่มีต่อสมาชิก หากสมาชิกกองทุนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการนำเงินกู้จากกองทุนมาลงทุน กองทุนย่อมเกิดความเข้มแข็งเนื่องจากสมาชิกสามารถชำระหนี้กองทุนได้ จะทำให้กองทุนเกิดความเข้มแข็งและยั่งยืน แต่ถ้าสมาชิกกองทุนนำเงินที่กู้ยืมมาลงทุนแล้วขาดทุน สมาชิกไม่มีเงินชำระหนี้ กองทุนก็จะไม่มีความเข้มแข็งและยั่งยืน การที่จะทำให้สมาชิกกองทุนสามารถมีรายได้ และมีศักยภาพในการชำระหนี้ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรให้การฝึกอบรมอาชีพให้คำปรึกษา แก่สมาชิก กองทุน (วรากรณ์ ควงแสง, 2546: 101-102)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากผลการศึกษาในครั้งนี้ทราบถึงสถานภาพการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองและความเข้มแข็งในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาที่ได้นำไปปรับใช้ในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้เกิดความเข้มแข็งกว่าที่เป็นอยู่ และให้มีความมั่นคง มีความเป็นระเบียบที่คณะกรรมการและสมาชิกสามารถที่จะมีความเข้าใจและดำเนินการไปในทิศทางที่ดีต่อไป ซึ่งในภาพรวมความเข้มแข็งในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนาอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเป็นระดับที่ไม่มากและไม่น้อยจนเกินไป ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. การเข้าร่วมประชุมของคณะกรรมการและสมาชิกทุนจะต้องมีกฎระเบียบหรือข้อบังคับที่ใช้ร่วมกันระหว่างคณะกรรมการและสมาชิกกองทุน โดยคณะกรรมการจะต้องชี้แจงรายละเอียดในการเข้าประชุมทุกครั้งว่ามีผลดีผลเสียอย่างไรต่อกองทุนและสมาชิกกองทุน เพื่อกระตุ้นให้เกิดความสนใจจากสมาชิกกองทุนและคณะกรรมการด้วยกันเอง

2. การมีผู้รับผิดชอบในการจัดทำบัญชี ทำให้กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมีความเข้มแข็ง ดังนั้นในการคัดเลือกคณะกรรมการ สมาชิกควรคัดเลือกผู้ที่มีความรู้ในการจัดทำบัญชี เข้าไปดำรงตำแหน่งเหรัญญิกของกองทุน เนื่องจากเหรัญญิกจะมีหน้าที่ในการจัดทำบัญชีกองทุน และควรมีการแบ่งหน้าที่กันของคณะกรรมการให้มีความชัดเจน อีกทั้งควรคัดเลือกคณะกรรมการที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองอยู่ในระดับดี และเปิดโอกาสให้คนรุ่น

ใหม่เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินการของกองทุนเพื่อความต่อเนื่องในการบริหารจัดการ กองทุนหากคณะกรรมการหมดวาระหรือเกิดเหตุการณ์ที่ไม่อาจคาดเดาได้

3. วัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเงินจากกองทุน ควรจะมีกฎระเบียบหรือข้อบังคับที่สามารถ ยึดหยุ่นของระยะเวลาการชำระเงินตามเงื่อนไขที่มีความจำเป็น และสถานการณ์ที่ประสบอยู่ ณ เวลา ที่จะต้องชำระเงินกู้ยืมเงินคืนแก่กองทุน เนื่องจากวัตถุประสงค์ส่วนใหญ่ใช้ในการเป็นต้นทุนใน การผลิตทางด้านการเกษตรที่มีราคาผันผวนตามสภาพเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมตามช่วงเวลา นั้นๆ ดังนั้นจึงก่อให้เกิดการขาดรายได้ในบางช่วงเวลาที่ไม่สามารถชำระเงินได้ตรงตามเวลาและ เงื่อนไขที่กองทุนได้กำหนดไว้

4. การดำเนินงานของกองทุนให้มีประสิทธิภาพและมีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการ ควรต้องมีการศึกษาความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุน มีการเรียนรู้ระหว่างเครือข่าย ร่วมกัน เพื่อเพิ่มศักยภาพของกองทุนควรมีการจัดฝึกอบรมแก่ตั้งแต่ประธาน คณะกรรมการ สมาชิก และมีหลักสูตรการฝึกอบรมด้านการประกอบอาชีพให้กับสมาชิกกองทุน

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งต่อไป ควรที่จะขยายพื้นที่ในการวิจัยมากขึ้น เช่น ระดับจังหวัด ระดับภูมิภาค และระดับประเทศ จะทำให้ผลการวิจัยเป็นประโยชน์ต่อการปรับเปลี่ยนระบบการบริหารจัดการ กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีความเข้มแข็งที่ดีมากยิ่งขึ้น พร้อมทั้งควรมีการศึกษาปัญหาหรือ อุปสรรคที่ไม่สามารถดำเนินการให้มีความเข้มแข็งได้ เพื่อเป็นการศึกษาที่หาแนวทางแก้ไขร่วมกัน ของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในระดับต่างๆ

บรรณานุกรม

- กรมการพัฒนาชุมชน. 2541. **เศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง: แนวคิด และยุทธศาสตร์**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น.
- กาญจนา แก้วเทพ. 2530. **การพึ่งตนเอง: ตักยภาพในการพัฒนาชนบท**. กรุงเทพฯ: สภาคณาธิการแห่งประเทศไทยเพื่อการพัฒนา.
- แก้วสรร อติโพธิ์. 2537. **บทความทางวิชาการเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชน: กฎแฉดออกสำคัญในการพัฒนาระบบประชาธิปไตย**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ขนิษฐา กาญจนรังษินันท์. 2545. **การสร้างเครือข่ายเพื่อการพัฒนา**. กรุงเทพฯ: กลุ่มงานวิจัยและพัฒนา กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย.
- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ. 2551. **“ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2551”**. (ระบบออนไลน์) แหล่งที่มา <http://www.rajabhat.ac.th/village/b7.doc> (30 มีนาคม 2545).
- คณิศร ชุมณีโชติ. 2542. **“การก่อเกิดและการจัดการกลุ่มออมทรัพย์ตำบลนาสวน อำเภอนะจะจังหวัดสงขลา”**. กรุงเทพฯ: ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาลังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- จิรพรรณ มุกระ. 2537. **“ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมขององค์กรชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด: กรณีศึกษาบ้านแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่”**. เชียงใหม่: ระดับปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- จิรพรรณ กาญจนะจิตรา. 2538. **การพัฒนาชุมชน**. พิมพ์ครั้งที่ 13. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง. 2527. **การบริหารการพัฒนาชนบท**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ฉัตรสุมณ ทศนา. 2549. **“ประสิทธิภาพของกองทุนหมู่บ้านเกษตรใหม่ ตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่”**. เชียงใหม่: ระดับปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เจลิชว บุรีภักดี. 2545. **ชุดวิชาการวิจัยชุมชน**. กรุงเทพฯ: เอส.อาร์.พรีนติ้งแมสโปรดักส์.

ชอบ เข้มกลัด. 2539. องค์การธุรกิจชุมชนหนทางสู่การพึ่งตนเองของคนจนในชนบท: กรณีศึกษา

สหกรณ์การเกษตรทำทางแมว จำกัด อำเภอแรงน้อย จังหวัดขอนแก่น. เอกสาร

ประกอบการสัมมนาวิชาการ สมาคมสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย 21 - 22 มีนาคม

2539. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ชาติ รัตนาวังเจริญ. 2545. “การวิเคราะห์การให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในธุรกิจหอพักอาศัย”.

เชียงใหม่: ระดับปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ณัฐชัย ชีวะศิริ. 2544. “ความเข้มแข็งในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน: กรณีศึกษาบ้าน

ท่าโป่ง ตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่”. เชียงใหม่: ระดับปริญญาโท,

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ทวีทอง หงษ์วิวัฒน์. 2527. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพฯ : ศักดิ์โสภา

การพิมพ์.

ทศดาว บุญปาล. 2531. “ปัจจัยบางประการที่มีผลต่อการเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษา

ของหัวหน้าครัวเรือนในเขตพื้นที่ตำบลสวก อำเภอเมือง จังหวัดน่าน”. กรุงเทพฯ: ระดับ

ปริญญาโท ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ทัศนีย์ ไทยาภิรมย์. 2526. “การพัฒนาชุมชน: วิธีการระดมการมีส่วนร่วมของชาวชุมชน”.

นิตยสารการประชาสงเคราะห์, 26(กรกฎาคม-สิงหาคม): 15.

ไทยธนาคาร. 2546. “อัตราดอกเบี้ยเงินกู้”. (ระบบออนไลน์) แหล่งที่มา

http://www.bankthai.co.th/rates/main_rates_f.html (25 กันยายน 2546).

ธวัช เบญจาทิกุล. 2529. “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเข้ามีส่วนร่วมของชาวเขาในการพัฒนา กรณี

ศึกษา: หมู่บ้านชาวเขาชนเผ่าเลีการประกวดหมู่บ้านพัฒนาตัวอย่างของศูนย์พัฒนาและ

สงเคราะห์ชาวเขา จังหวัดเชียงใหม่ ประจำปี พ.ศ.2527”. กรุงเทพฯ: ระดับปริญญาโท,

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

นรินทร์ชัย พัฒนพงศา. 2533. แนวทางในการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท.

กรุงเทพฯ: กองแปลและวิเทศน์สัมพันธ์ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. 2527. แนวนโยบายวิธีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน

ในงานพัฒนาชุมชน: การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพฯ:

ศักดิ์โสภาการพิมพ์.

นิตา ชูโต. 2532. การประเมินโครงการ. กรุงเทพฯ: ธรรมสารการพิมพ์.

บัณฑิต ประดิษฐ์สุวรรณ. 2544. “ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของ

ประชาคมในจังหวัดนครสวรรค์”. เชียงใหม่: ระดับปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- ประจักษ์ เข้มมุกต์. 2545. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง. (ระบบออนไลน์) แหล่งที่มา <http://www.rajabhat.ac.th>. (30 มีนาคม 2545).
- ปรัชญา เวสารัชช์. 2528. การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมเพื่อพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ: สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ปาริชาติ วลัยเสถียร. 2546. กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข.
- ปลิดา คำคำ. 2544. “ความเข้มแข็ง ของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน: กรณีศึกษา อำเภอ พญาเม็งราย จังหวัดเชียงราย”. เชียงใหม่: ระเบียบวิทยุอาโท, มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- พงษ์ธร ธัญญศิริ. 2543. แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการ ยุติธรรม. กรุงเทพฯ: กระทรวงยุติธรรม.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ: ศูนย์ หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรชัย รัชมีแพทย. 2541. หลักกฎหมายการปกครองท้องถิ่นไทย. พิมพ์ครั้งที่ 4. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พัฒน์ บุญบริตพันธุ์. 2517. การสร้างพลังชุมชนโดยกระบวนการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- พิทยา บวรวัฒนา. 2541. ทฤษฎีองค์การสำหรับรัฐประศาสนศาสตร์. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพรัตน์ เตชะรินทร์. 2527. นโยบายและกลวิธีการมีส่วนร่วมของชุมชน ยุทธศาสตร์การพัฒนา: การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพฯ: ศักดิ์โสภณาการพิมพ์.
- มหาวิทยาลัยขอนแก่น สถาบันวิจัยและพัฒนา. 2540. องค์การชุมชน กลไกเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาสังคม. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- มิ่งสรรพ ขาวสอาด. 2547. ทู่นสังคมและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. เอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการมูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย ประจำปี 2547 ณ โรงแรมแอมบาสซาเดอร์ ซิตี้ จอมเทียน ชลบุรี ระหว่างวันที่ 27-28 พฤศจิกายน 2547. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ยุวัฒน์ วุฒิเมธี. 2526. หลักการพัฒนาชุมชนและการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ: ไทยอนุเคราะห์ไทย.
- ระวี แก้วสุกใส. 2545. “ความเข้มแข็งของชมรมผู้สูงอายุวัดคำโน อำเภอบุณยวม จังหวัดเมือสองดอน”. เชียงใหม่: ระเบียบวิทยุอาโท, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- วราภรณ์ ดวงแสง. 2546. “ความเข้มแข็งในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในเขตอำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่”. เชียงใหม่: ระดับปริญญาโท, มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- วัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์ และสุริยา วีรวงศ์. 2543. การประเมินผลโครงการ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วันทนี จันทรเอี่ยม. 2543. “ความเข้มแข็งขององค์กรชุมชนในการแก้ปัญหาสภาพคิของชาวม้งในจังหวัดเชียงใหม่”. เชียงใหม่: ปริญญาคุณัฒบัณฑิต, มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน. 2531. การพัฒนาชนบทไทย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วิเชียร แสงโชติ. 2539. องค์กรชุมชนกลไกเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาสังคม. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- วีรวรรณ สีเขียว. 2542. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการปลูกป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติฯ กรณีศึกษาตำบลสวนเขื่อน อำเภอเมือง จังหวัดแพร่”. เชียงใหม่: ระดับปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วิรัช วิรัชนิการวรรณ. 2550. การบริหารจัดการและการบริหารการพัฒนาของหน่วยงานของรัฐ. กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- วิไล วีระปรีช และ จงจิตต์ หลีกภัย. 2540. ระบบบัญชี. พิมพ์ครั้งที่ 15. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วีระพล ทองมา, นวลจันทร์ ทองมา และรดาพร ทองมา. 2548. “การมีส่วนร่วมของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดเชียงใหม่ในการบริหารจัดการชุมชนท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน”. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- ศิริพงษ์ ลดาวัลย์ ณ อยุธยา. 2542. ทฤษฎีและแนวคิดทางรัฐประศาสนศาสตร์. เชียงใหม่: คณะสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สนธยา พลศรี. 2533. ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พริ้นติ้งเฮาส์.
- สมลักษณ์ ไชยเสริฐ. 2549. “การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจสถานีตำรวจนครบาล”. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- สถาบันพระปกเกล้า. 2545. แนวทางการเสริมสร้างประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540: ปัญหา อุปสรรค และทางออก. นนทบุรี: ธรรมดาเพรส.
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. 2541. การพัฒนาชุมชนแบบจัดการ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สัมพันธ์ เตชะอริก และคณะ. 2540. การพัฒนาความเข้มแข็งขององค์กรชาวบ้าน. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: เจริญวิทย์การพิมพ์.

สีลาภรณ์ นาคทรพ. 2539. แนวคิดเกี่ยวกับเครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิตและสังคม: ระดับกลุ่ม/ชุมชน.

อ้างอิงใน อนุชาติ พวงสำลี และ อรทัย อาจอ่ำ (บรรณาธิการ). การพัฒนาเครื่องชี้วัด

คุณภาพชีวิตและสังคมไทย. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

สุรพล กาญจนจิตรรา และประภาส ศิลประเสริฐ. 2529. “รายงานการวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อ

ความสำเร็จของกลุ่มอาชีพ”. กรุงเทพฯ: กองวิจัยและประเมินผล กรมการพัฒนาชุมชน.

สุพรรณิ ไชยอำพร และสนธิ สมัครการ. 2538. การวิเคราะห์ของสังคมเพื่อการพัฒนา:

แนวความคิดและวิธีการ. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

สุภาภรณ์ จันทวนิช. 2540. การวิจัยเชิงคุณภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุวิดา ธรรมณวิวงศ์. 2541. รูปแบบและแนวทางการพัฒนาความเข้มแข็งของการรวมกลุ่มใน

ชุมชนชาติ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สุวิมล ศิริภานันท์. 2548. การใช้สถิติในการวิจัยสังคมศาสตร์: แนวทางสู่การปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 2.

กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ. 2544. การศึกษาวิเคราะห์ปัจจัย

ทางเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรมที่สนับสนุนให้ชุมชนเข้มแข็ง. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

อศิน รพีพัฒน์. ม.ร.ว. 2527. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาชนบทในสภาพสังคมและ

วัฒนธรรมไทย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.

อนุภาพ ถิรลาภ. 2528. “การวิเคราะห์เชิงสมมูลฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชาว

เขา: กรณีศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี”. กรุงเทพฯ, ปรินญาโต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

อเนก นาเกษม. 2536. จุดเปลี่ยนในการพัฒนาชนบท และองค์กรพัฒนาชนบทไทย. กรุงเทพฯ:

สำนักงานสนับสนุนการวิจัย.

อโนชา วิปุลากร. 2544. “ความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่นในการจัดการมูลฝอย ภายใต้แนวคิด

ประชาสังคม: กรณีศึกษา ชุมชนกำแพงเมือง เทศบาลนครลำปาง จังหวัดลำปาง”.

เชียงใหม่: ปรินญาโต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

อมรา พงศาพิชญ์. 2537. ความหมายของการวิจัยเชิงคุณภาพ. อ้างอิงใน อุทัย คลยเกษม

(บรรณาธิการ). คู่มือการวิจัยเชิงคุณภาพเองานพัฒนา. ขอนแก่น: สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

อาจารย์พันธุ์ จันทร์สว่าง. 2522. คำบรรยายลักษณะวิชาทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน 2.

กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

อำนาจ อนันตชัย. 2527. การพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

อำพล ทิมसार. 2538. เทคนิคการติดตามและประเมินผลโครงการ. กรุงเทพฯ: สำนักประเมินผล
สำนักงานประมาณ.

เอี่ยมเดือน โกศลวิทย์. 2541. “ความรู้และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของพยาบาล
วิชาชีพในโรงพยาบาลลำปาง”. เชียงใหม่: ระเบียบวิทยุโท, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

Bales, R.F. 1950. **Interaction process analysis: A method for the study of small
group.** Reading Mass: Addison-Wesley.

Cohen, J.M. and N.T. Uphoff .1977. **Rural Development Participation: Concept and
Measures for Project Design, Implementation and Evaluation.** New York: Cornell
University.

Erwin, William. 1976. **Participatory Management: Concept, Theory, and Implementation.**
Atlanta, Ga: Georgia State University.

Goodman, R.I., K.A. Fretcher, and E.W. Schneider.1980. “The Effectiveness Index
asComparative Measure in Media Product Education,” **Education Technology.**
20(3): 30-34.

Herbert A.,Simon. 1961 .Smithburg, Donald W., and Thompson, Victor A., **Public
Administration .** New York: Alfred Aknopt.

Likert, Rensis. 1961. **The Human Organization: Its Management and Value.** New York:
McGraw-Hill.

Luther, Gulick., and Lyndall Urwick. 1936. **Papers on the Science of administration.** New
York: Institute of Public Administration Columbia University.

Peter Oakley and David Marsden. 1991. “Future Issues and Perspectives in the Evaluation of
Social Development” **Community Development Journal.** 26(4): 315-328.

Reeder,W.1973. **Some Aspect of the Informal Social Participation of Families.**
New York : Cornell University.

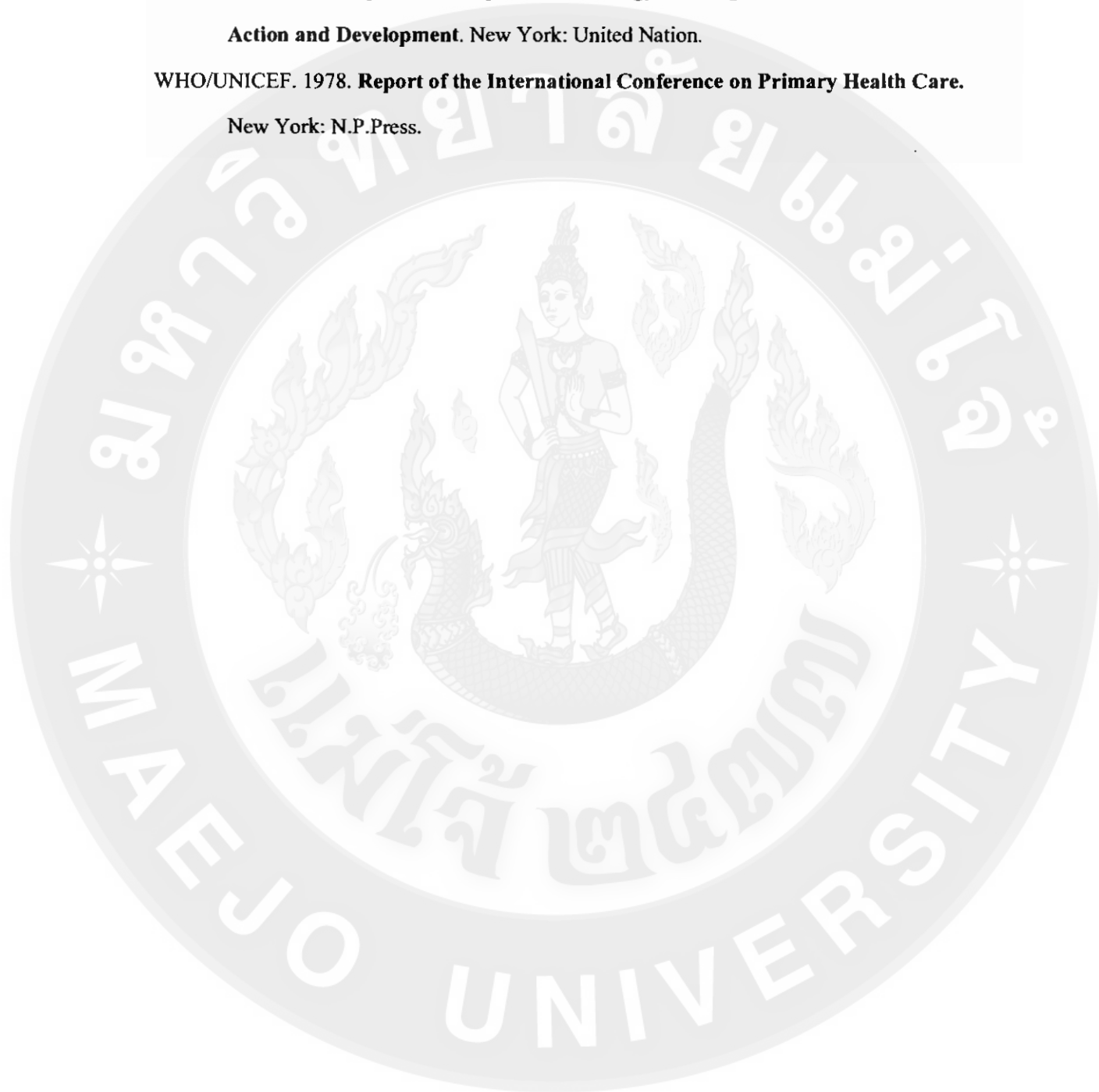
Robbins P.Stephen and Mary Coulter. 1999. **Management.** 6th ed. New Jersey: Prentice Hall
International.

United Nations. 1981. **Popular Participation as Strategy for Program Community Level**

Action and Development. New York: United Nations.

WHO/UNICEF. 1978. **Report of the International Conference on Primary Health Care.**

New York: N.P. Press.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม

แบบสอบถามที่.....

แบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้เป็นเครื่องมือสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลงานวิจัยเรื่อง ความเข้มแข็งในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองและชุมชนเมือง ในหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงาน ศึกษาความเข้มแข็งในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองและชุมชนเมือง ในเขตหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการพัฒนาความเข้มแข็งของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองและก่อให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนประเทศชาติต่อไป ข้อมูลที่ได้ในครั้งนี้จะถูกเก็บไว้เป็นความลับและผู้วิจัยจะนำเสนอ ข้อมูลในภาพรวม และใช้เพื่อประโยชน์ทางวิชาการเท่านั้น ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านเป็นอย่างสูง ในการให้ข้อมูลกับผู้วิจัยครั้งนี้จนเสร็จสิ้น

คำชี้แจง สำหรับผู้ตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามนี้ผู้วิจัยใช้รวบรวมข้อมูลของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองและชุมชนเมืองในเขตหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย
2. แบบสอบถามมีทั้งหมด 4 ตอนดังนี้
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 รายละเอียดเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
 - ตอนที่ 3 แบบสอบถามความเข้มแข็งในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
 - ตอนที่ 4 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย / ลงใน () ตามความเป็นจริง

1. เพศ

() ชาย

() หญิง

2. อายุ.....ปี

3. สถานภาพ

() โสด

() สมรส

() หม้าย

4. การศึกษา

() มัธยมศึกษาหรือต่ำกว่า

() ปวช. หรือ ปวส.

() ปริญญาตรี

() สูงกว่าปริญญาตรี(ระบุ).....

5. อาชีพ

() ว่างาน

() ทำนา/ทำสวน

() เลี้ยงสัตว์

() นักธุรกิจ/ค้าขาย

() พนักงานบริษัทเอกชน

() รับจ้างทั่วไป

() รับราชการ

() อื่นๆ.....

6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน.....บาท

7. ท่านเกี่ยวข้องกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองอย่างไร

() เป็นสมาชิก

() เป็นกรรมการ (ตำแหน่ง).....

8. ท่านได้เข้าร่วมประชุมกรรมการหรือการประชุมสมาชิกกองทุนหมู่บ้านมากน้อยเพียงใด

() บางครั้ง

() ทุกครั้ง

9. ท่านกู้เงินจากกองทุนหรือไม่

() กู้

() ไม่กู้

10. ท่านมีหนี้สินอยู่กับกองทุนหมู่บ้านรวมทั้งสิ้น.....บาท

11. ท่านมีเงินออม/หุ้น ในกองทุนหมู่บ้านรวมทั้งสิ้น.....บาท

12. ท่านมีวัตถุประสงค์ในการกู้เงินทำอะไร

() การเกษตร

() ค้าขาย

() ลงทุนด้านบริการ

() ใช้หนี้

() อื่นๆ.....

13. ท่านพึงพอใจกับวงเงินกู้หรือไม่

() พึงพอใจ

() ไม่พึงพอใจ เพราะ.....

ตอนที่ 2 รายละเอียดเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ตำบลป่าไผ่
อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

คำชี้แจง ขอให้ท่านประเมินลักษณะการปฏิบัติงานกองทุนหมู่บ้าน โดยให้คะแนนจากน้อยที่สุด

(1) ถึงมากที่สุด (5)

ลักษณะการปฏิบัติงาน	ระดับความคิดเห็น				
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด
กรรมการกองทุน					
1. คณะกรรมการมีความชัดเจนในบทบาทหน้าที่					
2. คณะกรรมการได้รับการยอมรับจากสมาชิก					
3. คณะกรรมการมีความซื่อสัตย์สุจริต					
4. คณะกรรมการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุน					
5. คณะกรรมการมีความสามารถในการบริหารจัดการ					
6. คณะกรรมการการทำงานเป็นทีม					
7. การศึกษาของคณะกรรมการมีผลต่อการปฏิบัติงาน					
8. คณะกรรมการมีความตั้งใจปฏิบัติหน้าที่					
9. คณะกรรมการมีความเสียสละเพื่อส่วนรวม					
10. คณะกรรมการมีการวางแผนการปฏิบัติงานล่วงหน้า					

ลักษณะการปฏิบัติงาน	ระดับความคิดเห็น				
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
สมาชิกกองทุน					
1. สมาชิกกองทุนมีความซื่อสัตย์สุจริต					
2. สมาชิกกองทุนคืนหนี้เงินกู้ตามกำหนด					
3. สมาชิกกองทุนมีความพึงพอใจการบริหารงานกองทุน					
4. สมาชิกกองทุนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุน					
5. สมาชิกกองทุนที่กู้เงินกับไม่กู้เงินมีความขัดแย้งกัน					
6. สมาชิกกองทุนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น					
7. สมาชิกกองทุนนำเงินกู้ไปใช้ตามกิจกรรมที่ขอกู้จริง					
8. สมาชิกกองทุนมีความชัดเจนในบทบาทหน้าที่					
9. สมาชิกกองทุนมีความเสียสละเพื่อส่วนรวม					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความเข้มแข็งในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา

ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

คำชี้แจง ให้ท่านพิจารณาว่าคำถามต่อไปนี้สอดคล้องต่อสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับการดำเนินงาน
ของกองทุนของท่านมากน้อยเพียงใด

สภาพการดำเนินงาน	ระดับความคิดเห็น				
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด
1. ผู้นำในชุมชนได้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุน					
2. ผู้นำในชุมชนมีส่วนในการคัดเลือกระบบการบริหารกองทุน					
3. ความถี่ในการเข้าประชุมกองทุนของผู้นำในชุมชน					
4. การอนุมัติเงินกู้เป็นไปตามระเบียบกฎเกณฑ์ของกองทุน					
5. การจัดทำบัญชีของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นไปด้วยความถูกต้อง					
6. ระเบียบกฎเกณฑ์ที่คณะกรรมการกองทุนออกได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมสมาชิกกองทุน					
7. มีการจัดทำระเบียบกฎเกณฑ์ของกองทุนร่วมกันในชุมชน					
8. ความถี่ในการรายงานผลการดำเนินงานตามข้อบังคับกองทุนของคณะกรรมการ					
9. ความชัดเจนในโครงสร้างการบริหารงานของกองทุน					

สภาพการดำเนินงาน	ระดับความคิดเห็น				
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
10. คณะกรรมการกองทุนได้ทำการตรวจสอบกำกับและดูแลผลประโยชน์ของกองทุนร่วมกัน					
11. กองทุนมีหลักฐานในการรับจ่ายเงินที่สามารถตรวจสอบได้					
12. กองทุนของท่านมีความชัดเจนในการแบ่งงานของคณะกรรมการกองทุน					
13. คณะกรรมการได้ทำตามหน้าที่ของตนในการทำงานทุกคน					
14. เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นจะมีการประชุมคณะกรรมการและสมาชิกกองทุน					
15. ความถี่ในการเข้าร่วมประชุมกองทุนของคณะกรรมการทุกคน					
16. การพัฒนาความรู้และประสบการณ์ในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง					
17. การพัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการและผู้นำกองทุนอย่างต่อเนื่อง					
18. กองทุนมีการเชื่อมโยงเครือข่ายระหว่างกองทุน					
19. การเรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์กันระหว่างกองทุนของคณะกรรมการกองทุน					
20. การเชื่อมโยงเครือข่ายเกิดการเรียนรู้ร่วมกันของสมาชิก					

สภาพการดำเนินงาน	ระดับความคิดเห็น				
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด
21. การศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยน ประสบการณ์ระหว่างกองทุน					
22. การรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาอาชีพของ สมาชิกกองทุน					
23. การเชื่อมโยงกันของกลุ่มต่างๆ ภายในหมู่บ้าน					
24. การสร้างเครือข่ายและมีการค้าขาย ระหว่างหมู่บ้าน					
25. การนำเงินที่ได้รับอนุมัติจาก กองทุนไปใช้ในการพัฒนาอาชีพของ สมาชิก					
26. ระเบียบวินัยในการชำระเงินกู้ของ สมาชิก					
27. มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการนำเงินที่ ได้รับอนุมัติไปใช้ในการลงทุน					
28. มีการสร้างงานขึ้นในชุมชน					
29. ผลผลิตทางการเกษตรมีปริมาณและ คุณภาพเพิ่มขึ้น					
30. ฐานะทางเศรษฐกิจของสมาชิกดีขึ้น เมื่อกองทุนเกิดขึ้น					
31. การรวมกลุ่มกันของสมาชิกใน หมู่บ้าน					
32. เศรษฐกิจภายในหมู่บ้านดีขึ้นเมื่อ กองทุนได้ดำเนินงานไประยะเวลาหนึ่ง					

ส่วนที่ 4 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข

ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑ เพื่อให้การดำเนินการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง สอดคล้อง ตามหลักการ เหตุผล และสาระสำคัญของพระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ ให้เหมาะสมยิ่งขึ้นอาศัยความตามมาตรา ๑๕ และมาตรา ๓๑ วรรคท้ายแห่งพระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ จึงออกระเบียบว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑ ไว้แทนดังนี้

หมวด ๑

ข้อความทั่วไป

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๔ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒ - ๗) ที่ออกตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๔ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒ - ๕)

ข้อ ๔ ให้ประธานกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติรักษาการตามระเบียบนี้

ข้อ ๕ ในระเบียบนี้

“กองทุนหมู่บ้าน” หมายความว่า กองทุนหมู่บ้าน หรือกองทุนชุมชนเมือง แล้วแต่กรณี

“หมู่บ้าน” หมายความว่า หมู่บ้านที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่อื่น ทั้งนี้ โดยมีขอบเขตตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

“คณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด” หมายความว่า คณะอนุกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับจังหวัด หรือกรุงเทพมหานคร

“คณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ” หมายความว่า คณะกรรมการสนับสนุน และติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับอำเภอ หรือเขต

“คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน” หมายความว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหรือ คณะกรรมการกองทุนชุมชนเมือง แล้วแต่กรณี

“กรรมการกองทุนหมู่บ้าน” หมายความว่า กรรมการในคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน หรือกรรมการในคณะกรรมการกองทุนชุมชนเมือง แล้วแต่กรณี

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

“ธนาคาร” หมายความว่า ธนาคารที่คณะกรรมการกำหนดให้ให้บริการในการดำเนินงาน กองทุนหมู่บ้าน

“ครัวเรือน” หมายความว่า ครอบครัวตามทะเบียนบ้าน อันประกอบด้วยบิดา มารดา สามี ภรรยา บุตร ญาติพี่น้อง เป็นต้น อยู่รวมกัน

“หัวหน้าครัวเรือน” หมายความว่า ผู้มีชื่อเป็นเจ้าบ้านตามทะเบียนบ้าน

“หุ้น” หมายความว่า การออมทรัพย์ในรูปแบบหนึ่ง โดยมูลค่าของหุ้นให้เป็นไป ตามระเบียบหรือข้อบังคับที่กองทุนหมู่บ้านกำหนด

“เงินฝากสัจจะ” หมายความว่า เงินที่สมาชิกตกลงที่จะฝากหรือออมไว้กับกองทุนหมู่บ้าน โดยให้ถือว่าเงินออมเป็นเงินสะสม ให้เป็นไปตามระเบียบหรือข้อบังคับที่กองทุนหมู่บ้านกำหนด

“เงินรับฝาก” หมายความว่า เงินรับฝากประเภทต่าง ๆ นอกเหนือจากเงินออมตามที่ กองทุนหมู่บ้านกำหนด

“สมาชิก” หมายความว่า สมาชิกของกองทุนหมู่บ้าน หรือสมาชิกของกองทุนชุมชนเมือง แล้วแต่กรณี

“ที่ประชุมสมาชิก” หมายความว่า ที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปีหรือที่ประชุมใหญ่วิสามัญ

“บัญชีกองทุนหมู่บ้าน” หมายความว่า บัญชีเงินฝากออมทรัพย์ภายใต้ชื่อกองทุนหมู่บ้าน (ชื่อหมู่บ้านหรือชื่อชุมชนเมือง) หรือบัญชีที่ ๑ ซึ่งกองทุนหมู่บ้านเปิดไว้รองรับเงินจัดสรรจากรัฐบาล

“บัญชีเงินสะสม” หมายความว่า บัญชีเงินฝากออมทรัพย์ภายใต้ชื่อกองทุนหมู่บ้าน (ชื่อหมู่บ้านหรือชื่อชุมชนเมือง) หรือบัญชีที่ ๒ ซึ่งกองทุนหมู่บ้านเปิดไว้รองรับเงินฝากประเภทอื่น นอกเหนือจากเงินที่ได้รับการจัดสรรจากรัฐบาล

“บัญชีเงินกู้ยืม” หมายความว่า บัญชีเงินฝากออมทรัพย์ภายใต้ชื่อกองทุนหมู่บ้าน (ชื่อหมู่บ้านหรือชื่อชุมชนเมือง) หรือบัญชีที่ ๓ ซึ่งกองทุนหมู่บ้านเปิดไว้รองรับการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงิน

“บัญชีเงินอุดหนุน” หมายความว่า บัญชีเงินฝากออมทรัพย์ภายใต้ชื่อกองทุนหมู่บ้าน (ชื่อหมู่บ้านหรือชื่อชุมชนเมือง) หรือบัญชีที่ ๔ ซึ่งกองทุนหมู่บ้านเปิดไว้รองรับเงินอุดหนุน หรือเงินบริจาค

ข้อ ๖ ในกรณีกองทุนหมู่บ้านใดไม่สามารถปฏิบัติตามระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เนื่องจากโดยสภาพข้อเท็จจริงสุดวิสัยที่ดำเนินการได้ ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านรายงานปัญหา และเสนอระเบียบปฏิบัติ เพื่อแก้ไขปัญหาคณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอพิจารณา และนำเสนอคณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบและประกาศใช้เป็นระเบียบต่อไป

หมวด ๒

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ข้อ ๗ ปรัชญาหรือหลักการสำคัญของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ คือ

- (๑) เสริมสร้างสำนึกความเป็นชุมชนและท้องถิ่น
- (๒) ชุมชนเป็นผู้กำหนดอนาคต และจัดการหมู่บ้านและชุมชนด้วยคุณค่า และภูมิปัญญาของตนเอง
- (๓) เกื้อกูลประโยชน์ต่อผู้ด้อยโอกาสในหมู่บ้านและชุมชน
- (๔) เชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างชุมชน ราชการ เอกชน และประชาสังคม

(๕) กระจายอำนาจให้ท้องถิ่น และพัฒนาประชาธิปไตยพื้นฐาน

ข้อ ๘ กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นแหล่งเงินทุน เพื่อจัดสรรให้กองทุนหมู่บ้านสำหรับการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพสร้างงานสร้างรายได้ เพิ่มรายได้ และลดรายจ่าย หรือสำหรับการส่งเสริม และพัฒนาไปสู่การสร้างสวัสดิภาพสวัสดิการ หรือประโยชน์ส่วนรวมอื่นใดให้แก่ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

(๒) เป็นผู้จัดหาแหล่งเงินทุน และประสานงานในการกู้ยืมเงินระหว่างกองทุนหมู่บ้าน

(๓) ส่งเสริม และพัฒนาหมู่บ้าน หรือชุมชนเมืองให้มีขีดความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของตนเอง

(๔) สนับสนุนการเสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านหรือชุมชนเมืองทั้งในด้านการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่ม เพื่อการแก้ไขปัญหา และเสริมสร้างศักยภาพ และส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในหมู่บ้าน หรือชุมชนเมือง

(๕) สนับสนุนการเสริมสร้างศักยภาพ และความเข้มแข็งทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมให้แก่ประชาชนในหมู่บ้าน หรือชุมชนเมือง

ข้อ ๘ ทูลและทรัพย์สินในการดำเนินการของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติประกอบด้วย

(๑) เงิน หรือทรัพย์สินที่ได้รับโอนมาตามมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗

(๒) เงินอุดหนุนจากรัฐบาล

(๓) เงิน หรือทรัพย์สินอื่นที่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติได้รับบริจาคโดยปราศจากเงื่อนไขหรือข้อผูกพันใด ๆ

(๔) ดอกผล รายได้หรือผลประโยชน์ที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ข้อ ๑๐ ให้กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติเปิดบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ “กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ” กับธนาคาร เพื่อสำรองจ่ายและเตรียมจัดสรรให้แก่กองทุนหมู่บ้านให้ธนาคารโอนเงินจาก “บัญชีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ” เข้าบัญชีกองทุนหมู่บ้านตามคำสั่งจ่ายของคณะกรรมการ

ข้อ ๑๑ ให้คณะกรรมการจัดสรรเงินจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติไปยังบัญชีกองทุนหมู่บ้านและบัญชีกองทุนชุมชนเมืองตามข้อ ๑๒ แห่งระเบียบนี้ บัญชีละหนึ่งล้านบาทภายในระยะเวลาสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งเป็นหนังสือจากคณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดในการคณะกรรมการไม่สามารถจัดสรรเงินให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลาที่กำหนดตามวรรคหนึ่งให้ขยายระยะเวลาได้อีกไม่เกินสิบห้าวัน

ข้อ ๑๒ ในการอนุมัติให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเริ่มเข้าบริหารจัดการและเบิกจ่ายเงินจากบัญชีกองทุนหมู่บ้าน หรือบัญชีกองทุนชุมชนเมืองให้คณะกรรมการพิจารณาในหลักการ ดังนี้

(๑) ความพร้อม ความสนใจ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมืองรวมทั้งการแสดงออกอย่างชัดเจนซึ่งความพร้อมในการเข้าร่วมบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน และการควบคุมดูแลตนเองในการใช้ประโยชน์จากกองทุนหมู่บ้านของประชาชนในหมู่บ้าน หรือชุมชนเมือง

(๒) ความพร้อมของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่เป็นความพร้อมของบุคคลด้านความรู้และประสบการณ์ในการบริหารจัดการกองทุนทางสังคมของหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง เช่น กลุ่มออมทรัพย์ธนาคารหมู่บ้าน กองทุนอาชีพ และกองทุนสวัสดิการ และความพร้อมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน

(๓) การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านที่สอดคล้องและเกื้อกูลกันในส่วนเงินอุดหนุนจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ และกองทุนทางสังคมหรือกองทุนที่หน่วยงานราชการจัดตั้งขึ้น

(๔) การมีระบบการตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน โดยสมาชิก และมีตัวชี้วัดประสิทธิภาพการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการพึ่งพาตนเอง เพื่อความโปร่งใสและมีประสิทธิภาพสูงสุดภายใต้บังคับแห่งบทบัญญัติในหมวด ๕ แห่งระเบียบนี้ เมื่อคณะกรรมการจัดสรรเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติไปยังบัญชีกองทุนหมู่บ้านและบัญชีกองทุนชุมชนเมืองให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านดำเนินการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านตามระเบียบข้อบังคับกองทุนหมู่บ้าน

ข้อ ๑๓ ในกรณีที่ผู้อำนวยการเห็นว่ากองทุนหมู่บ้านดำเนินการกองทุนหมู่บ้านในลักษณะที่อาจเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่กองทุนหมู่บ้าน หรือกองทุนหมู่บ้านไม่ปฏิบัติตามประกาศระเบียบข้อบังคับ หรือคำสั่งของคณะกรรมการ ให้ผู้อำนวยการเป็นผู้พิจารณาสั่งระงับการจ่ายเงินของกองทุนหมู่บ้านหรือให้กองทุนหมู่บ้านชดใช้หรือให้ส่งคืนเงินที่เบิกจ่ายไปแล้ว โดยให้แจ้งคำสั่งเป็นหนังสือไปยังกองทุนหมู่บ้าน หากกองทุนหมู่บ้านไม่เห็นด้วยกับคำสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้มีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำสั่งของผู้ราชการ

หมวด ๓

คณะกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน

ข้อ ๑๔ ให้มีคณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธาน ปลัดจังหวัด เป็นรองประธาน ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด ผู้แทนธนาคารออมสิน ผู้แทนธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ผู้แทนธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) คลังจังหวัด ผู้แทนสถาบันการศึกษาหรือศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ประชาสัมพันธ์จังหวัด ท้องถิ่นจังหวัด เกษตรจังหวัด พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด นายกองจัดการบริหารส่วนจังหวัด ผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กรประชาชนและอื่น ๆ จำนวนห้าคน ผู้แทนคณะกรรมการเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านระดับจังหวัดจำนวนห้าคน เป็นอนุกรรมการ พัฒนาการจังหวัด เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ หัวหน้ากลุ่มแผนงานและข้อมูลสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด เป็นอนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการคนที่หนึ่ง พนักงานสำนักงาน เป็นอนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการคนที่สองให้ประธานคณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด ออกคำสั่งแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กรประชาชนและอื่น ๆ จำนวนห้าคน สำหรับผู้แทนคณะกรรมการเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านระดับจังหวัดจำนวนห้าคน ให้เครือข่ายกองทุนหมู่บ้านเลือกกันเอง แล้วเสนอชื่อต่อประธานคณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด เพื่อออกคำสั่งแต่งตั้งต่อไปให้คณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- (๑) รับขึ้นทะเบียนกองทุนหมู่บ้านตามระเบียบและวิธีปฏิบัติที่คณะกรรมการกำหนด
- (๒) สนับสนุนให้เกิดการเตรียมความพร้อมของหมู่บ้านและชุมชนเมือง และให้ความเห็นผลการประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งผ่านการประเมินของคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอร่วมกับชุมชนตามระเบียบ หรือวิธีปฏิบัติที่คณะกรรมการกำหนด
- (๓) จัดทำยุทธศาสตร์ แผนงาน และงบประมาณการพัฒนา และบูรณาการการขับเคลื่อนงานกองทุนหมู่บ้าน
- (๔) เป็นหน่วยสนับสนุนการจัดการความรู้ให้กับกองทุนหมู่บ้าน ตลอดจนเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านทุกระดับ
- (๕) ติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านในจังหวัด ให้เป็นไปตามระเบียบหรือวิธีปฏิบัติที่คณะกรรมการกำหนด เพื่อให้เกิดความโปร่งใส และบรรลุตามเป้าหมาย และวัตถุประสงค์

(๖) ประสานความร่วมมือ เพื่อสนับสนุนด้านวิชาการ และการจัดการให้ สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการของกองทุนหมู่บ้านในจังหวัด

(๗) จัดทำระบบข้อมูลเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านต่าง ๆ ในจังหวัดเพื่อเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์แก่ประชาชน และส่วนที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ทราบ

(๘) รายงานผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านในจังหวัดให้คณะกรรมการ ทราบตามระเบียบหรือวิธีปฏิบัติที่คณะกรรมการกำหนด

(๙) แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อช่วยดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ สนับสนุนระดับจังหวัด

(๑๐) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ข้อ ๑๕ ให้มีคณะกรรมการสนับสนุนระดับกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย ปลัด กรุงเทพมหานคร เป็นประธาน ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด เป็นรองประธาน ผู้แทนการเคหะ แห่งชาติผู้แทนสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๒ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความ มั่นคงของมนุษย์ผู้แทนธนาคารออมสิน ผู้แทนธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ผู้แทนธนาคารกรุงไทยจำกัด (มหาชน) ผู้อำนวยการสำนักการคลังกรุงเทพมหานคร ผู้ทรงคุณวุฒิ จากองค์กรประชาชนและอื่น ๆ จำนวนห้าคน ผู้แทนคณะกรรมการเครือข่ายกองทุนชุมชนเมือง กรุงเทพมหานครจำนวนห้าคนเป็นอนุกรรมการ ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาสังคมกรุงเทพมหานคร เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ ผู้อำนวยการกองพัฒนาชุมชน สำนั กพัฒนาสังคม กรุงเทพมหานครเป็นอนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการคนที่หนึ่ง พนักงานสำนักงาน เป็น อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการคนที่สองให้ประธานคณะกรรมการสนับสนุนระดับ กรุงเทพมหานคร ออกคำสั่งแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กรประชาชนและอื่น ๆ จำนวนห้าคน สำหรับผู้แทนคณะกรรมการเครือข่ายกองทุนชุมชนเมืองกรุงเทพมหานครจำนวนห้าคน ให้ เครือข่ายกองทุนชุมชนเมืองเลือกกันเอง แล้วเสนอชื่อต่อประธานคณะกรรมการสนับสนุน ระดับกรุงเทพมหานคร เพื่อออกคำสั่งแต่งตั้งต่อไปให้คณะกรรมการสนับสนุนระดับ กรุงเทพมหานคร มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) รับขึ้นทะเบียนกองทุนหมู่บ้านตามระเบียบและวิธีปฏิบัติที่คณะกรรมการ กำหนด

(๒) สนับสนุนให้เกิดการเตรียมความพร้อมของชุมชนเมืองในเขต กรุงเทพมหานคร และให้ความเห็นผลการประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งผ่านการ ประเมินของคณะกรรมการสนับสนุนระดับเขตร่วมกับชุมชนตามระเบียบ หรือวิธีปฏิบัติที่ คณะกรรมการกำหนด

(๓) จัดทำยุทธศาสตร์ แผนงาน และงบประมาณการพัฒนา และบูรณาการ การขับเคลื่อนงานกองทุนหมู่บ้านในเขตกรุงเทพมหานคร

(๔) เป็นหน่วยสนับสนุนการจัดการความรู้ให้กับกองทุนหมู่บ้านในเขต กรุงเทพมหานครตลอดจนเครือข่ายกองทุนชุมชนเมืองทุกระดับ

(๕) ติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านในเขต กรุงเทพมหานคร ให้เป็นไปตามระเบียบ หรือวิธีปฏิบัติที่คณะกรรมการกำหนดเพื่อให้เกิดความ โปร่งใส และบรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์

(๖) ประสานความร่วมมือ เพื่อสนับสนุนด้านวิชาการ และการจัดการให้ สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการของกองทุนหมู่บ้านในเขตกรุงเทพมหานคร

(๗) จัดทำระบบข้อมูลเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านต่าง ๆ ในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์แก่ประชาชนและส่วนที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ทราบ

(๘) รายงานผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านในเขตกรุงเทพมหานคร ให้ คณะกรรมการทราบตามระเบียบ หรือวิธีปฏิบัติที่คณะกรรมการกำหนด

(๙) แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อช่วยดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของ คณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับกรุงเทพมหานคร

(๑๐) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ข้อ ๑๖ ให้มีคณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ ประกอบด้วย นายอำเภอ เป็น ประธาน ปลัดอำเภอ หัวหน้ากลุ่มหรือฝ่าย บริหารงานปกครอง เป็นรองประธาน ปลัดเทศบาลหรือ ปลัดเมืองพัทยาท้องถิ่นอำเภอ เกษตรอำเภอ ผู้อำนวยการศูนย์บริการการศึกษาโรงเรียนอำเภอ ผู้แทนสถาบันการเงินที่เกี่ยวข้อง ผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กรประชาชนและอื่น ๆ จำนวนห้าคน ผู้แทน คณะกรรมการเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านระดับอำเภอจำนวนห้าคน เป็นอนุกรรมการ พัฒนาการ อำเภอเป็นอนุกรรมการและเลขานุการ เจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอจำนวนหนึ่งคน เป็น อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการให้ประธานคณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ ออกคำสั่ง แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กรประชาชนและอื่น ๆ จำนวนห้าคน สำหรับผู้แทนคณะกรรมการ เครือข่ายกองทุนหมู่บ้านระดับอำเภอจำนวนห้าคน ให้เครือข่ายกองทุนหมู่บ้านเลือกกันเอง แล้ว เสนอชื่อต่อประธานคณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ เพื่อออกคำสั่งแต่งตั้งต่อไปให้ คณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) สนับสนุนการเตรียมความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านในอำเภอด้วย กระบวนการเรียนรู้การมีส่วนร่วม และการพึ่งพาตนเอง

(๒) จัดทำแผนปฏิบัติการรองรับแผนยุทธศาสตร์ แผนงานงบประมาณกองทุนหมู่บ้านของจังหวัด

(๓) จัดทำแผนงานและโครงการเพื่อบูรณาการการพัฒนากองทุนหมู่บ้าน

(๔) เป็นหน่วยจัดการความรู้เพื่อบูรณาการการพัฒนากองทุนหมู่บ้าน

(๕) ติดตาม ตรวจสอบ ให้คำแนะนำการแก้ไขปัญหา ขอร้องเรียน ขัดแย้งของกองทุนหมู่บ้าน

(๖) รายงานผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านในอำเภอให้คณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดตามระเบียบหรือวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

(๗) ปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดมอบหมาย

ข้อ ๑๗ ให้มีคณะกรรมการสนับสนุนระดับเขตกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย ผู้อำนวยการเขต เป็นประธาน ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด เป็นรองประธาน ผู้ช่วยผู้อำนวยการเขตหัวหน้าฝ่ายการคลังเขต ผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กรประชาชนและอื่น ๆ จำนวนห้าคน ผู้แทนคณะกรรมการเครือข่ายกองทุนชุมชนเมืองระดับเขตจำนวนห้าคน เป็นอนุกรรมการ หัวหน้าฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคมเขต เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ นักพัฒนาชุมชนระดับ ๖ ตามที่ผู้อำนวยการเขตมอบหมายจำนวนหนึ่งคน เป็นอนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการให้ประธานคณะกรรมการสนับสนุนระดับเขต ออกคำสั่งแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กรประชาชนและอื่น ๆ จำนวนห้าคน สำหรับผู้แทนคณะกรรมการเครือข่ายกองทุนชุมชนเมืองระดับเขตจำนวนห้าคน ให้เครือข่ายกองทุนชุมชนเมืองเลือกกันเอง แล้วเสนอชื่อต่อประธานคณะกรรมการสนับสนุนระดับเขต เพื่อออกคำสั่งแต่งตั้งต่อไปให้คณะกรรมการสนับสนุนระดับเขตกรุงเทพมหานคร มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) สนับสนุนการเตรียมความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านในระดับเขตด้วยกระบวนการเรียนรู้การมีส่วนร่วม และการพึ่งพาตนเอง

(๒) จัดทำแผนปฏิบัติการรองรับแผนยุทธศาสตร์ แผนงานงบประมาณกองทุนหมู่บ้านในระดับเขตกรุงเทพมหานคร

(๓) จัดทำแผนงานและโครงการ เพื่อบูรณาการการพัฒนากองทุนหมู่บ้านในระดับเขตกรุงเทพมหานคร

(๔) เป็นหน่วยจัดการความรู้ เพื่อบูรณาการการพัฒนากองทุนหมู่บ้านในระดับเขตกรุงเทพมหานคร

(๕) ติดตาม ตรวจสอบ ให้คำแนะนำการแก้ไขปัญหา ขอร้องเรียน ขัดแย้งของกองทุนหมู่บ้านในระดับเขตกรุงเทพมหานคร

(๖) รายงานผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านในเขตให้คณะกรรมการสนับสนุนระดับกรุงเทพมหานครตามระเบียบ หรือวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

(๗) ปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการสนับสนุนระดับกรุงเทพมหานครมอบหมาย

ข้อ ๑๘ ให้ประธานกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ แต่งตั้งคณะกรรมการสนับสนุน และติดตามการดำเนินงานกองทุนชุมชนอื่นที่จะดำเนินการจัดตั้งเป็นกองทุนหมู่บ้านตามแผน โดยให้มีอำนาจหน้าที่ในลักษณะเดียวกัน หรือเสมือนกับคณะกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับอำเภอ และคณะกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับจังหวัดในระยะเริ่มแรก หากประธานคณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด กรุงเทพมหานคร อำเภอ และเขต ที่ยังมีได้แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กรประชาชนและอื่น ๆ ผู้แทนคณะกรรมการเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านเป็นกรรมการตามข้อ ๑๔ ข้อ ๑๕ ข้อ ๑๖ และข้อ ๑๗ ให้คณะกรรมการสนับสนุนระดับต่าง ๆ สามารถดำเนินการประชุมได้โดยให้ถือว่าครบองค์ประชุมตลอดจนมีอำนาจหน้าที่ตามวรรคสามของข้อ ๑๔ ข้อ ๑๕ ข้อ ๑๖ และข้อ ๑๗ ได้เพื่อส่งเสริม และสนับสนุนกลไกของท้องถิ่นในการดำเนินการพัฒนา การเรียนรู้ร่วมกัน ในการบริหารการจัดการกองทุนด้วยความสมัครใจ ให้คณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด และกรุงเทพมหานครแต่งตั้งคณะทำงาน โดยคำนึงถึงผู้แทนเครือข่ายกองทุนหมู่บ้าน ผู้แทนกลุ่มหรือองค์กรประชาชน เครือข่ายชุมชน ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้นำธรรมชาติ ในท้องถิ่นที่มีความรู้หรือมีประสบการณ์ ด้านการพัฒนากองทุน หรือพัฒนาชุมชนท้องถิ่นในจำนวนตามความเหมาะสมของพื้นที่โดยให้นับบทบาทในการสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด และกรุงเทพมหานคร

หมวด ๔

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

ข้อ ๑๙ ให้กองทุนหมู่บ้านแต่ละกองทุน มีคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจำนวนไม่น้อยกว่าเก้าคนแต่ไม่เกินสิบห้าคน ซึ่งมาจากสมาชิกโดยการคัดเลือกกันเองจากบุคคลที่มีความรู้ความสามารถและมีความรับผิดชอบที่จะบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน เป็นที่ยอมรับของประชาชนในหมู่บ้าน และชุมชนเมือง และต้องมีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๒๐ การคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านนั้นควรคำนึงถึงจำนวนกรรมการชายและหญิงในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน หลักเกณฑ์และวิธีการในการคัดเลือกกรรมการกองทุนหมู่บ้านนั้น ให้คณะกรรมการกองทุน

หมู่บ้าน ออกระเบียบข้อบังคับกองทุนหมู่บ้าน ตามมติของที่ประชุมสมาชิก โดยให้คำนึงถึงหลักศาสนา วัฒนธรรม และจารีตประเพณีของแต่ละหมู่บ้าน หรือชุมชนเมือง

ข้อ ๒๐ กรรมการกองทุนหมู่บ้าน ต้องมีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังนี้

(๑) เป็นผู้มิใช่อยู่ในทะเบียนบ้านและอาศัยอยู่ในหมู่บ้านหรือชุมชนเมืองติดต่อกันเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสองปี ก่อนวันที่ได้รับคัดเลือกเป็นกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

(๒) เป็นผู้บรรลุนิติภาวะโดยมีอายุครบยี่สิบปีบริบูรณ์ หรือบรรลุนิติภาวะโดยการสมรสตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

(๓) เป็นผู้ที่ไม่มีความประพฤติบกพร่องในศีลธรรมอันดีมีความรับผิดชอบ เสียสละ มีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน ไม่ติดการพนัน ไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติด และไม่มีประวัติเสียหายทางการเงินตลอดจนยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

(๔) ไม่เป็นบุคคลวิกลจริตที่ศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถหรือบุคคลล้มละลาย

(๕) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

(๖) ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อทรัพย์สิน เว้นแต่ความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์ หรือบุกรุก

(๗) ไม่เคยถูกให้ออก ปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ หรือหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ เพราะกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือสร้างความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ทางราชการ องค์กร หรือหน่วยงานที่สังกัด

(๘) ไม่เป็นผู้ที่เคยพ้นจากตำแหน่งคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ตามข้อ ๒๓ (๓) และ (๔)

ข้อ ๒๑ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) บริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน รวมทั้งตรวจสอบ กำกับ ดูแล และจัดสรรดอก ผล รายได้หรือผลประโยชน์ที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินของกองทุนหมู่บ้าน

(๒) ออกประกาศ ระเบียบ หรือข้อบังคับ เกี่ยวกับการบริหารกองทุนหมู่บ้าน

(๓) จัดตั้งสำนักงานกองทุนหมู่บ้าน หรือสำนักงานกองทุนชุมชนเมือง แล้วแต่กรณี

(๔) รับสมาชิกและจัดทำทะเบียนสมาชิก

(๕) จัดหาทุนจากแหล่งเงินทุนตามประกาศที่คณะกรรมการกำหนด

(๖) พิจารณาเงินกู้ยืมให้แก่สมาชิก หรือกองทุนหมู่บ้านอื่นตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

(๗) ทำนิติกรรม สัญญา หรือดำเนินการเกี่ยวกับภาระผูกพันของกองทุนหมู่บ้าน

(๘) จัดทำบัญชีของกองทุนหมู่บ้านตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ คณะกรรมการกำหนด

(๙) สํารวจ และจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอุตสาหกรรมครัวเรือน และวิสาหกิจชุมชน ในเขตพื้นที่หมู่บ้านหรือชุมชนเมือง ตลอดจนข้อมูลและการดำเนินการเกี่ยวกับ กองทุนอื่น ๆ ที่มีอยู่แล้วในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

(๑๐) พิจารณาดำเนินการใด ๆ เพื่อสวัสดิภาพ สวัสดิการ หรือประโยชน์ส่วนรวม อื่นใดของสมาชิกและหมู่บ้าน หรือชุมชนเมือง

(๑๑) ดำเนินการอื่นใดเพื่อให้สอดคล้องและเกื้อกูลกับกองทุนอื่น ๆ ที่มีอยู่แล้วใน หมู่บ้าน หรือชุมชนเมือง

(๑๒) ติดตาม และประเมินผลการดำเนินการของกองทุนหมู่บ้าน

(๑๓) รายงานผลการดำเนินการปัญหา และอุปสรรค รวมทั้งฐานะการเงินของ กองทุนหมู่บ้านให้คณะกรรมการทราบอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ตลอดจนรายงานเรื่องดังกล่าวให้ สมาชิกทราบตามที่คณะกรรมการกำหนด

(๑๔) ปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามประกาศ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งตามที่ คณะกรรมการกำหนดหรือมอบหมายดำเนินการใด ๆ ตาม (๑๐) ให้ใช้จ่ายจากเงินรายได้ของ กองทุนหมู่บ้าน ซึ่งมีใช้เงินที่ได้รับจัดสรรจากกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ

ข้อ ๒๒ กรรมการกองทุนหมู่บ้าน มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปีเมื่อครบ กำหนดระยะเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่กรรมการกองทุนหมู่บ้าน ตามข้อ ๒๘ เข้าดำรงตำแหน่ง ให้ กรรมการกองทุนหมู่บ้านจับสลากออกจำนวนกึ่งหนึ่งของจำนวนคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ทั้งหมด กรรมการกองทุนหมู่บ้านที่ถูกจับสลากออกไม่ถึงวาระพ้นตำแหน่งตามวาระ กรรมการ กองทุนหมู่บ้านที่พ้นตำแหน่งอาจได้รับคัดเลือกอีกได้ในกรณีที่กรรมการกองทุนหมู่บ้านพ้นจาก ตำแหน่งตามวาระสอง และพ้นจากตำแหน่งตามวาระให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ประกอบด้วยกรรมการกองทุนหมู่บ้านทั้งหมดเท่าที่มีอยู่จัดให้มีการคัดเลือกบุคคลเข้าดำรงตำแหน่ง แทนกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๙ ภายในระยะเวลาสามสิบวันกรรมการกองทุนหมู่บ้านซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับ คัดเลือกอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันมิได้ เว้นแต่ในกรณีที่กรรมการกองทุน หมู่บ้าน ซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระได้รับมติจากที่ประชุมสมาชิกโดยมีคะแนนเสียงสามในสี่

รับรองให้เป็นกรรมการกองทุนหมู่บ้านต่อและมีความประสงค์ที่จะปฏิบัติงานต่อไปให้มีสิทธิเป็นกรรมการกองทุนหมู่บ้านต่อไปตามวาระให้กองทุนหมู่บ้าน จัดทำรายงานการประชุมและรายชื่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับการคัดเลือกเสนอให้คณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอหรือระดับเขตทราบ

ข้อ ๒๓ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระแล้ว กรรมการกองทุนหมู่บ้าน พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน มีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงเกินกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการกองทุนหมู่บ้านทั้งหมดเท่าที่มีอยู่
- (๔) ที่ประชุมสมาชิกมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงเกินกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมด
- (๕) ลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๒๐ (๔) (๕) (๖) และ (๗)
- (๖) คณะกรรมการให้ออก เนื่องจากมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าขาดคุณสมบัติและมีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๒๐ ในกรณีที่กรรมการกองทุนหมู่บ้านพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านอาจแต่งตั้งบุคคลจากสมาชิกเข้าดำรงตำแหน่งกรรมการกองทุนหมู่บ้านแทนก็ได้ และให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทนให้นำบทบัญญัติในข้อ ๒๒ วรรคสี่ มาใช้บังคับกับกรรมการกองทุนหมู่บ้านซึ่งพ้นจากตำแหน่งตาม (๒) และ (๓)

ข้อ ๒๔ ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเลือกกรรมการด้วยกันเป็นประธานกรรมการกองทุนหมู่บ้าน รองประธานกรรมการกองทุนหมู่บ้าน เสรฐัญญิกกองทุนหมู่บ้าน และเลขานุการกองทุนหมู่บ้าน

ข้อ ๒๕ การประชุมคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ต้องมีกรรมการมาประชุมเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการกองทุนหมู่บ้านทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ในขณะนั้น จึงจะเป็นองค์ประชุมถ้าประธานกรรมการกองทุนหมู่บ้านไม่มาประชุม หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการกองทุนหมู่บ้านทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการกองทุนหมู่บ้านและรองประธานกรรมการกองทุนหมู่บ้านไม่มาประชุม หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการกองทุนหมู่บ้านที่มาประชุมเลือกกรรมการกองทุนหมู่บ้านคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุมการวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการกองทุนหมู่บ้านคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

กรรมการกองทุนหมู่บ้านผู้ใดมีส่วนได้ส่วนเสียเป็นส่วนตัวในเรื่องใด ห้ามมิให้เข้าร่วมประชุมเรื่องนั้น

หมวด ๕

กองทุนหมู่บ้านและสมาชิก

ข้อ ๒๖ กองทุนหมู่บ้าน มีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนสำหรับการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้เพิ่มรายได้ และลดรายจ่าย หรือสำหรับการส่งเสริมและพัฒนาไปสู่การสร้างสวัสดิภาพ สวัสดิการหรือประโยชน์ส่วนรวมอื่นใดให้แก่ประชาชนในหมู่บ้าน หรือชุมชนเมือง

(๒) เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียน เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนเร่งด่วนสำหรับประชาชนในหมู่บ้าน หรือชุมชนเมือง

(๓) รับฝากเงินจากสมาชิกและจัดหาทุนจากแหล่งเงินทุนอื่น เพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์

(๔) ให้กู้ยืมเงินแก่กองทุนหมู่บ้านอื่น เพื่อประโยชน์ในการสร้างความเข้มแข็งให้แก่เศรษฐกิจของหมู่บ้าน หรือชุมชนเมือง

(๕) กระทำการใด ๆ เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ คุณภาพชีวิต สวัสดิภาพ และสวัสดิการของสมาชิก หรือประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง รวมทั้งเสริมสร้างความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจของกองทุนหมู่บ้านตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อ ๒๗ กองทุนหมู่บ้าน ประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังนี้

(๑) เงินที่คณะกรรมการจัดสรรให้

(๒) เงินอุดหนุนจากรัฐบาล

(๓) เงินที่สมาชิกลำมาลงหุ้น หรือฝากไว้กับกองทุนหมู่บ้านตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

(๔) เงิน หรือทรัพย์สินอื่นที่กองทุนหมู่บ้านได้รับบริจาคโดยปราศจากเงื่อนไขหรือข้อผูกพันใด ๆ

(๕) ดอกผล รายได้ หรือผลประโยชน์ที่เกิดจากเงิน หรือทรัพย์สินของกองทุนหมู่บ้าน

ข้อ ๒๘ ในวาระเริ่มแรกในส่วนของหมู่บ้าน ให้ผู้ใหญ่บ้านเรียกประชุมหัวหน้าครัวเรือนในหมู่บ้าน ครัวเรือนละหนึ่งคน เพื่อเปิดเวทีชาวบ้านในการชี้แจง ทำความเข้าใจ เตรียมความพร้อม และดำเนินการเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจากผู้ที่มีคุณสมบัติตามข้อ ๒๐ โดยมี

คณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอเป็นผู้ให้คำปรึกษาแนะนำ ตลอดจนสนับสนุนให้การเลือกสรรดำเนินไปด้วยความโปร่งใส บริสุทธิ์ ยุติธรรมการประชุมตามวรรคหนึ่ง ผู้มาประชุมจะต้องมีหัวหน้าครัวเรือนจำนวนไม่น้อยกว่าสามในสี่ของครัวเรือนทั้งหมดในหมู่บ้าน ทั้งนี้ หัวหน้าครัวเรือนอาจมอบหมายให้ผู้แทนครัวเรือนเข้าประชุมแทนได้เมื่อที่ประชุมกำหนดวิธีการเลือกแล้วเสร็จ ให้ผู้ใหญ่บ้าน และคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอสนับสนุนให้การเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเป็นไปตามมติของเวทีชาวบ้านในส่วนของชุมชนเมืองให้ประธานคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ หรือระดับเขตเป็นผู้ทำหน้าที่แทนผู้ใหญ่บ้านตามวรรคแรก

ข้อ ๒๕ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ตามข้อ ๒๔ ต้องดำเนินการยื่นขอจดทะเบียนจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านต่อคณะกรรมการ หรือหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ และเปิดบัญชีเงินฝากของกองทุนหมู่บ้านให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันหลังจากได้รับเลือกให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านตามข้อ ๒๔ เปิดบัญชีเงินฝากออมทรัพย์บัญชีที่ ๑ ภายใต้ชื่อบัญชี “กองทุนหมู่บ้านหรือกองทุนชุมชนเมืองแล้วแต่กรณี (ชื่อบ้านหรือชื่อชุมชน.....หมู่บ้านที่..... ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....)” ไว้กับธนาคาร เพื่อรับโอนเงินที่ได้รับจัดสรรจากคณะกรรมการคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านตามข้อ ๒๔ สามารถเปิดบัญชีสะสมหรือบัญชีที่ ๒ บัญชีเงินกู้ยืมหรือบัญชีที่ ๓ บัญชีเงินอุดหนุนหรือบัญชีที่ ๔ ได้ตามระเบียบ หลักเกณฑ์ เงื่อนไขและวิธีการตามที่กองทุนหมู่บ้านกำหนด

ข้อ ๓๐ สมาชิก ประกอบด้วยบุคคลธรรมดาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านหรือชุมชนเมืองนั้น และมีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามข้อบังคับของกองทุนหมู่บ้านการรับสมัครสมาชิกและการขาดจากสมาชิกภาพของสมาชิก ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์เงื่อนไข และวิธีการที่กองทุนหมู่บ้านกำหนด ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความต้องการ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในหมู่บ้าน หรือชุมชนเมืองเป็นหลัก

ข้อ ๓๑ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านสามารถกำหนดระเบียบเกี่ยวกับการส่งเสริมสนับสนุนให้สมาชิกถือหุ้นของกองทุนหมู่บ้าน หรือมีเงินฝากสัจจะไว้ที่กองทุนหมู่บ้านในการชำระค่าหุ้น สมาชิกอาจชำระเป็นเงิน ทรัพย์สิน หรือแรงงานตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กองทุนหมู่บ้านกำหนดไว้ในระเบียบ หรือข้อบังคับของกองทุนหมู่บ้าน

ข้อ ๓๒ ให้มีการประชุมใหญ่สามัญประจำปีสมาชิก อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งภายในกำหนดระยะเวลาสิบห้าวัน นับจากวันที่กรรมการกองทุนหมู่บ้านพ้นจากตำแหน่งตามวาระ เพื่อพิจารณาผลการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และรับรองกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

ที่ได้รับเลือกใหม่วิธีการในการเรียกประชุมให้เป็นไปตามที่กองทุนหมู่บ้านกำหนด โดยคำนึงถึงจารีตประเพณีของแต่ละหมู่บ้าน หรือชุมชนเมือง

ข้อ ๓๓ นอกจากการประชุมใหญ่สามัญประจำปีแล้ว คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านอาจเรียกประชุมวิสามัญเมื่อใดก็ได้ เมื่อมีเหตุที่ต้องขอมติ หรือขอความเห็นชอบจากที่ประชุมสมาชิกตามระเบียบนี้ หรือเมื่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจะเห็นสมควรจากกรณีตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเรียกประชุมใหญ่วิสามัญภายในระยะเวลาสิบห้าวัน นับแต่วันที่ได้รับการร้องขอเป็นหนังสือจากสมาชิกซึ่งเข้าชื่อกันมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมด

ข้อ ๓๔ ในการประชุมสมาชิกต้องมีสมาชิมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุมสมาชิกจะมอบอำนาจเป็นหนังสือให้บุคคลอื่นมาประชุมแทนตนก็ได้ แต่ผู้รับมอบอำนาจนั้นจะรับมอบอำนาจจากสมาชิกเกินกว่าหนึ่งรายมิได้การประชุมคราวใดมีสมาชิมาประชุมไม่ครบองค์ประชุม ให้นัดประชุมอีกครั้งหนึ่งภายในสิบห้าวันนับแต่วันนัดประชุมครั้งแรก ในการประชุมครั้งหลังถ้ามิใช่เป็นการประชุมใหญ่สามัญประจำปี เมื่อมีสมาชิมาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดให้ถือเป็นองค์ประชุม

ข้อ ๓๕ สมาชิกคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งในการออกเสียงลงคะแนนถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาดการวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก

หมวด ๖

การกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้าน

ข้อ ๓๖ สมาชิกที่ประสงค์จะขอกู้เงินจากกองทุนหมู่บ้านต้องจัดทำ คำขอกู้โดยระบุวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเงินอย่างชัดเจน โดยให้ยื่นคำขอกู้ดังกล่าวต่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านพิจารณาเงินกู้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กองทุนหมู่บ้านกำหนด

ข้อ ๓๗ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีอำนาจในการอนุมัติเงินกู้รายหนึ่งไม่เกินจำนวนสองหมื่นบาทในกรณีที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีมติเห็นควรอนุมัติเงินกู้รายใดเกินกว่าจำนวนที่กำหนดไว้ตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเรียกประชุมสมาชิกเพื่อให้สมาชิกพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดต่อไป แต่ทั้งนี้การอนุมัติเงินกู้รายหนึ่งต้องไม่เกินจำนวนห้าหมื่นบาท การอนุมัติเงินกู้ฉุกเฉิน หรือเงินยืมฉุกเฉินให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านอนุมัติได้รายหนึ่งจำนวนไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทจากเงินที่ได้รับจัดสรรจากรัฐบาล หรือบัญชีกองทุนหมู่บ้าน (บัญชีที่

๑) ไปใช้จ่าย เพื่อการฉุกเฉินหรือจำเป็นเร่งด่วน โดยกองทุนหมู่บ้านสามารถเบิกเงินฉุกเฉินจากบัญชีกองทุนหมู่บ้าน (บัญชีที่ ๑) มาเก็บรักษาไว้เป็นเงินสด ตามระเบียบข้อบังคับหรือข้อกำหนดของกองทุนหมู่บ้าน โดยวงเงินสดที่เก็บรักษาประจำวันจะต้องได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุม ซึ่งมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด

ข้อ ๓๘ ในกรณีที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีมติอนุมัติเงินกู้ยืมตามคำขอทั้งหมดหรือบางส่วน ให้บันทึกความเห็นในแบบคำขอกู้ยืมเงิน พร้อมทั้งส่งสำเนาแบบคำขอกู้ยืมเงิน ตลอดจนเงื่อนไขและรายละเอียดในการอนุมัติเงินกู้ แจ้งให้ผู้ขอกู้และธนาคารรับทราบโดยเร็วให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านแต่งตั้งผู้แทนกรรมการกองทุนหมู่บ้านอย่างน้อยสองคนเป็นผู้แทนคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการทำสัญญากู้ยืมเงินกับผู้ขอกู้ที่ได้รับอนุมัติเงินกู้ให้ผู้ขอกู้ที่ได้รับอนุมัติเงินกู้ เปิดบัญชีออมทรัพย์กับธนาคาร และแจ้งหมายเลขบัญชีออมทรัพย์ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านรับทราบโดยเร็วการโอนเงินเข้าบัญชีผู้กู้ตามวรรคสอง ธนาคารจะเป็นผู้ทำหน้าที่โอนเงินเข้าในบัญชี ผู้กู้ที่ผ่านการพิจารณาอนุมัติจากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านตามคำสั่ง และเงื่อนไขของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

ข้อ ๓๙ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านอาจเรียกหลักประกันเงินกู้ ไม่ว่าจะเป็นบุคคล หรือทรัพย์สินตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในระเบียบ หรือข้อบังคับกองทุนหมู่บ้าน

ข้อ ๔๐ ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านกำหนดอัตราดอกเบี้ย หรือค่าตอบแทนเงินฝาก และเงินกู้เป็นอัตราที่แน่นอนตามความเห็นชอบจากที่ประชุมสมาชิก โดยคำนึงถึงจารีตประเพณี และสภาพเศรษฐกิจและสังคมในหมู่บ้าน และชุมชนเมืองเป็นหลัก และเปิดเผยอัตราดอกเบี้ย หรือค่าตอบแทนดังกล่าวอย่างเปิดเผยให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเก็บรักษา หรือเบิกจ่ายดอกเบี้ย หรือเงินตอบแทนจากผลกำไรตามเงื่อนไขและวิธีการ ดังต่อไปนี้

(๑) ดอกเบี้ย และเงินตอบแทนจากผลกำไร ที่เกิดขึ้นจากการนำเงินจากบัญชีกองทุนหมู่บ้าน (บัญชีที่ ๑) ไปให้สมาชิกกู้ หรือยืมไปลงทุน หรือ เพื่อการฉุกเฉินจะต้องนำเข้าบัญชีกองทุนหมู่บ้าน(บัญชีที่ ๑)

(๒) ให้กองทุนหมู่บ้าน จัดทำงบการเงิน ทุกหกเดือน เพื่อจะได้รับทราบผลประกอบการของกองทุนหมู่บ้านโดยรวม

(๓) ให้เบิกจ่ายดอกเบี้ย หรือเงินตอบแทนจากผลกำไรสะสมที่เกิดขึ้นมาใช้จ่าย หรือนำไปจ่ายและจัดสรร ตามเงื่อนไข หรือระเบียบที่แต่ละกองทุนหมู่บ้านได้กำหนดขึ้น

(๔) ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านทำหลักฐานการเบิกถอนดอกเบี้ย หรือเงินตอบแทนจากผลกำไรจากบัญชีกองทุนหมู่บ้าน (บัญชีที่ ๑) รวมทั้งวัตถุประสงค์ในการเบิกถอน

พร้อมหลักฐาน แล้วเปิดประกาศให้สมาชิกกองทุนหมู่บ้านได้รับทราบ และตรวจสอบ ณ ที่ทำการกองทุนหมู่บ้าน

(๕) การเบิกจ่ายดอกเบี้ยหรือเงินตอบแทนจากผลกำไรให้กองทุนหมู่บ้านจัดทำงบการเงินตามแบบที่สำนักงานกำหนด เพื่อให้ธนาคารเบิกจ่ายตามระเบียบกองทุนหมู่บ้าน

ข้อ ๔๑ การกำหนดระยะเวลาชำระคืนเงินกู้ หรือเงินยืมให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านพิจารณาตามความเหมาะสมแห่งสัญญาเงินกู้แต่ละราย การชำระคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ย หรือเงินยืมพร้อมเงินตอบแทนจากผลกำไร ให้ผู้กู้ชำระให้แล้วเสร็จ ตามวิธีการดังต่อไปนี้

(๑) เงินกู้ หรือเงินลงทุนทุกประเภท ซึ่งให้กู้หรือยืมจากเงินและดอกเบี้ย หรือผลอันเกิดจากเงินที่ได้รับจากการจัดสรร หรือสมทบจากสำนักงาน ให้ผู้กู้ หรือผู้ยืมชำระให้แล้วเสร็จภายในกำหนดระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่ทำสัญญา ยกเว้นเงินบัญชีอื่น

(๒) เงินกู้ หรือเงินลงทุนทุกประเภท ซึ่งให้กู้ หรือยืมเงิน หรือดอกเบี้ย หรือผลอันเกิดจากเงินกู้หรือยืมจากสถาบันการเงิน ให้ผู้กู้ หรือผู้ยืมชำระคืนตามที่กำหนดไว้ในสัญญา สมาชิกที่ประสงค์จะชำระคืนเงินกู้ หรือเงินยืมทุกประเภทต้องไปติดต่อขอชำระคืนเงินกู้ หรือเงินยืมทุกประเภทกับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน เพื่อตรวจสอบเงินงวด (เงินต้นพร้อมดอกเบี้ยหรือเงินยืม และเงินตอบแทนจากผลกำไร) ที่จะต้องส่งชำระคืนให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจัดทำหนังสือแจ้งความประสงค์ในการชำระคืนเงินกู้ หรือเงินยืมทุกประเภทของสมาชิกให้กับสมาชิกจำนวนสามฉบับให้สมาชิกรับ (เงินต้นพร้อมดอกเบี้ย หรือเงินยืม และเงินตอบแทนจากผลกำไร) ไปฝากเข้าบัญชีออมทรัพย์ของสมาชิก พร้อมทั้งทำหลักฐานการถอนเงิน (ใบถอนเงิน) มอบไว้กับธนาคารเพื่อให้ธนาคารถอนเงินจำนวนดังกล่าวให้ธนาคารถอนเงินตามยอดเงิน ซึ่งระบุไว้ในหลักฐานการถอนเงิน (ใบถอนเงิน) แล้วนำฝากเข้าบัญชีกองทุนหมู่บ้าน (บัญชีที่ ๑) เมื่อธนาคารรับเงิน และหลักฐานการถอนเงิน (ใบถอนเงิน) จากสมาชิกกองทุนแล้วให้มอบหนังสือแจ้งความประสงค์ในการชำระคืนเงินกู้ หรือเงินยืม (ฉบับที่ ๑ และฉบับที่ ๒) ให้กับสมาชิกเพื่อให้สมาชิกรับไปเก็บไว้เป็นหลักฐานหนึ่งฉบับ และนำไปมอบให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านตามระเบียบหรือข้อบังคับของกองทุนหมู่บ้านหนึ่งฉบับ เพื่อเป็นหลักฐานในการจัดทำบัญชี หรือดำเนินการในส่วนหนึ่งที่เกี่ยวข้อง ส่วนอีกหนึ่งฉบับ (ฉบับที่ ๑) ให้ธนาคารจัดเก็บไว้เป็นหลักฐาน

ข้อ ๔๒ กองทุนหมู่บ้านสามารถดำเนินการตามข้อ ๔๑ หรืออาจสามารถกำหนดวิธีการชำระคืนเงินกู้ หรือเงินยืม โดยการชำระคืนต่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน หรือชำระคืนโดยใช้บริการของธนาคารในการให้บริการในหมู่บ้านหรือชุมชน ทั้งนี้จะต้องกำหนดขั้นตอน วิธีการ ตลอดจนการบริการที่โปร่งใสเป็นธรรมแก่สมาชิก ทั้งนี้โดยให้กำหนดไว้ในระเบียบ ข้อบังคับของ

กองทุนหมู่บ้านกองทุนหมู่บ้านใดมีวิธีการชำระคืนนอกเหนือจากข้อ ๔๑ และข้อ ๔๒ วรรคแรก สามารถขอความเห็นชอบต่อคณะกรรมการได้

ข้อ ๔๓ กองทุนหมู่บ้านสามารถกู้ยืมเงินกับกองทุนอื่นได้ เพื่อนำไปให้สมาชิกกู้ต่อไป ลงทุนในการสร้างงาน สร้างอาชีพ สร้างรายได้ ลดรายจ่าย และบรรเทาเหตุจำเป็นเร่งด่วน หรือ ฉุกเฉินได้ตามวิธีการดังต่อไปนี้

(๑) กองทุนหมู่บ้านที่ให้อำนาจ และกองทุนหมู่บ้านที่ขอกู้ต้องเรียกประชุมสมาชิก เปิดเวทีประชาคม พร้อมทั้งขอความเห็นชอบจากสมาชิก โดยชี้แจงรายละเอียด วัตถุประสงค์ วงเงิน ขอกู้เงื่อนไขของสัญญา ตลอดจนประเด็นสำคัญอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยต้องมีผู้มาประชุมไม่น้อยกว่า สามในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด และให้มีผู้แทนคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ หรือ ระดับเขตมาเป็นผู้สังเกตการณ์ด้วย

(๒) จัดทำสัญญากู้เงิน และมีหนังสือถึงธนาคารที่เกี่ยวข้อง เพื่อขอความร่วมมือ ให้โอนเงินจากบัญชีกองทุนหมู่บ้านที่ให้อำนาจ (บัญชีที่ ๑) ไปยังบัญชีกองทุนหมู่บ้านที่ขอกู้ (บัญชีที่ ๑)

(๓) มีหนังสือแจ้งคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ หรือระดับเขตอย่างเป็นทางการ ทั้งนี้ เพื่อคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ หรือระดับเขตจะได้แจ้งให้ คณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด หรือกรุงเทพมหานคร และคณะกรรมการสนับสนุน ระดับจังหวัด หรือกรุงเทพมหานครแจ้งให้สำนักงานได้ทราบเป็นลำดับ

ข้อ ๔๔ ในกรณีที่ผู้กู้ผิดสัญญาไม่ชำระคืนต้นเงินกู้พร้อมดอกเบี้ย หรือค่าตอบแทนตาม เงื่อนไขที่กำหนดไว้ในสัญญากู้ยืมเงิน ให้ผู้กู้เสียเบี้ยปรับตามจำนวนที่ระเบียบ หรือข้อบังคับที่ กองทุนหมู่บ้าน กำหนดไว้อย่างแน่นอนสำหรับจำนวนที่ขาด หรือค้างชำระวันแต่ผู้กู้ได้รับอนุญาต ให้ผ่อนผันการชำระหนี้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน อาจพิจารณายกเลิกหรือปรับลดเบี้ยปรับ ให้แก่ผู้กูรายหนึ่งรายใดก็ได้เมื่อมีเหตุผลอันสมควร และด้วยความเห็นชอบจากที่ประชุมสมาชิก ด้วยเสียงเกินกึ่งหนึ่ง หรือดำเนินการอื่น ๆ ตามระเบียบที่กองทุนหมู่บ้านกำหนด

ข้อ ๔๕ ในกรณีที่ผู้กู้มิได้เริ่มดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในการขอกู้ยืมเงิน หรือเมื่อมี หลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้กู้นำเงินไปใช้นอกกรอบวัตถุประสงค์โดยปราศจากเหตุผลอันสมควร ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีอำนาจยกเลิกสัญญาและเรียกคืนเงินกู้พร้อมดอกเบี้ย หรือ ค่าตอบแทนที่ค้างชำระคืนเต็มจำนวนได้โดยทันทีกรณีที่เกิดปัญหาผิดตามความในหมวดนี้ขัด หรือ ขัดแย้งกับหลักศาสนาของสมาชิกของกองทุนหมู่บ้าน ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านสามารถ กำหนดหลักเกณฑ์ และรูปแบบในการใช้ประโยชน์จากเงินกองทุนหมู่บ้าน และการกำหนด ผลตอบแทนใช้คืนกองทุนหมู่บ้าน ให้สอดคล้องกับหลักศาสนาของสมาชิกนั้นได้

หมวด ๘

การทำบัญชีและการตรวจสอบ

ข้อ ๔๖ ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจัดทำบัญชีของกองทุนหมู่บ้านตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด และจัดทำรายการรับ - จ่ายเงินกองทุนหมู่บ้านอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้งและแจ้งให้สมาชิกทราบ รวมทั้งให้จัดทำสรุปผลการดำเนินงานประจำปีรายงานต่อคณะกรรมการอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านต้องจัดให้มีการตรวจสอบภายในเกี่ยวกับการบริหารจัดการการเงิน การบัญชี และการพัสดุโดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบของสมาชิกเป็นหลักให้คณะกรรมการแต่งตั้งผู้ตรวจสอบ เพื่อตรวจสอบ และประเมินผลการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและการดำเนินการของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านได้ตามที่เห็นสมควร ในการนี้ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีหน้าที่อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบให้ผู้ตรวจสอบตามวรรคสาม จัดส่งผลประกอบการและงบการเงินให้สำนักงาน และแสดงความเห็นภายในหกสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี (วันที่ ๓๑ ธันวาคมของทุกปี)

ข้อ ๔๗ ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน จัดทำงบการเงินพร้อมทั้งรายละเอียดประกอบตามแบบที่คณะกรรมการกำหนด และส่งให้ผู้ตรวจสอบบัญชีที่คณะกรรมการกำหนดภายในระยะเวลาหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีของทุกปีให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน สรรหาผู้ตรวจสอบบัญชีของกองทุนหมู่บ้านเสนอต่อที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปี เพื่อขอความเห็นชอบในการทำหน้าที่ตรวจสอบ และประเมินผลการใช้จ่ายเงิน และทรัพย์สินของกองทุนหมู่บ้าน โดยให้แสดงความคิดเห็นเป็นข้อวิเคราะห์ว่าการใช้จ่ายดังกล่าวเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ประหยัด และได้ผลตามเป้าหมายเพียงใด และให้ทำบันทึกรายงานผลการสอบบัญชีต่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน พร้อมทั้งจัดพิมพ์เผยแพร่ต่อสมาชิก และสาธารณชน

ข้อ ๔๘ การจัดสรรกำไรสุทธิ เมื่อสิ้นปีบัญชีหากปรากฏว่าปีใดมีกำไรสุทธิคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านสามารถนำกำไรสุทธิมาจัดสรรตามระเบียบหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กองทุนหมู่บ้านกำหนดการจัดสรรกำไรสุทธิบัญชีที่ ๑ ให้คำนึงถึงประโยชน์ของประชาชน หมู่บ้าน และชุมชนโดยให้จัดสรรเป็นเงินสมทบกองทุน เงินประกันความเสี่ยง และเงินอื่นตามระเบียบกองทุนหมู่บ้านทั้งนี้ ห้ามมิให้จัดสรรกำไรสุทธิตามส่วนการถือหุ้นของสมาชิก สำหรับเงินสมทบกองทุน และเงินประกันความเสี่ยงให้คงไว้ในบัญชีที่ ๑ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านอาจกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไขวิธีการ ในการจัดสรรกำไรสุทธิของบัญชีที่ ๑ เพิ่มเติม เพื่อประโยชน์ของการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติได้

ภาคผนวก ค

ระเบียบข้อบังคับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา

ระเบียบข้อบังคับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา

หมู่ที่ 14 ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

เพื่อให้การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ซึ่งก่อตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมและสร้างนิสัยการออม เสี่ยงสละ เอื้ออาทร และเป็นไปด้วยความคล่องตัว มีประสิทธิภาพ รวมทั้งเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อสมาชิกโดยรวม จึงเห็นสมควรกำหนดระเบียบการเกี่ยวกับการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา

ข้อ 1. ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา”

ข้อ 2. ที่ตั้งกองทุนหมู่ที่ 14 ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ รหัสไปรษณีย์

50210

ข้อ 3. ระเบียบนี้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ 4. วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุน

- (1) เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนให้กับสมาชิก
- (2) เพื่อส่งเสริมการออมทรัพย์ด้วยวิธีการถือหุ้น การฝากเงินสัจจะและเงินรับฝาก
- (3) เพื่อให้บริการเงินกู้แก่สมาชิก
- (4) เพื่อพัฒนาจิตใจสมาชิกให้เป็นคนดีมีคุณธรรม 4 ประการ คือ
 1. เป็นคนมีความซื่อสัตย์
 2. เป็นคนไม่เห็นแก่ตัว
 3. เป็นคนไม่มัวเมาในสิ่งอบายมุข
 4. เป็นคนรู้จักสามัคคี

ข้อ 5. แหล่งที่มาของกองทุน ประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังนี้

- (1) เงินที่ได้รับจัดสรรจากคณะกรรมการ
- (2) เงินกู้ยืม
- (3) ดอกผลหรือประโยชน์ใดๆ ที่เกิดขึ้นจากกองทุน
- (4) ค่าธรรมเนียมแรกเข้า
- (5) เงินฝากสัจจะและเงินรับฝาก

- (6) เงินค่าหุ้น
- (7) เงินสมทบจากกลุ่มหรือองค์กรสมาชิก
- (8) เงินค่าทรัพย์สินอื่นๆ ที่กองทุนได้รับโดยไม่มีเงื่อนไขผูกพัน หรือภาระติดพันอื่นใด

ข้อ 6. คุณสมบัติของสมาชิก

- (1) เป็นผู้ที่พำนัก หรืออาศัยในหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนาเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 2 ปี และมีภูมิลำเนาอยู่ในหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนาไม่น้อยกว่า 6 เดือน
- (2) เป็นผู้มิมีนิสัยอันดีงาม มีความรู้ความเข้าใจ เห็นชอบด้วยหลักการของกองทุน และสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของกองทุน
- (3) เป็นผู้พร้อมที่จะปฏิบัติตามระเบียบกองทุน
- (4) เป็นผู้ที่คณะกรรมการกองทุน ได้มีมติเห็นชอบให้เป็นสมาชิก
- (5) มีเงินฝากสัจจะ และถือหุ้นคนละ 1 หุ้น

ข้อ 7. การรับสมัครเข้าเป็นสมาชิก

- (1) ยื่นคำขอสมัครเป็นสมาชิกกองทุนได้ที่คณะกรรมการกองทุน
- (2) ผู้ที่มีคุณสมบัติตามข้อ 6 สามารถยื่นความจำนงหรือสมัครเข้าเป็นสมาชิกได้ปีละครั้ง ภายในเดือนมกราคมของทุกปี
- (3) คณะกรรมการกองทุน เป็นผู้พิจารณาว่าจะรับบุคคลหนึ่งบุคคลใดเข้าเป็นสมาชิกโดยชอบธรรม

ข้อ 8. เมื่อคณะกรรมการกองทุนพิจารณาพิจารณาสมบัติตามข้อ 6 และเห็นควรรับบุคคลใดเข้าเป็นสมาชิก จะแจ้งบุคคลนั้นให้ชำระค่าธรรมเนียมแรกเข้า ค่าหุ้น และเงินฝากสัจจะภายในสามวัน นับจากวันที่ได้รับแจ้งให้เข้าเป็นสมาชิก

ข้อ 9. สมาชิกขาดหรือพ้นสภาพจากการเป็นสมาชิก ตามเหตุต่างๆ ดังต่อไปนี้

- (1) ตาย
- (2) ลาออกและได้รับอนุมัติให้ลาออกจากคณะกรรมการกองทุน
- (3) วิกลจริต จิตฟั่นเฟือน หรือถูกศาลสั่งให้เป็นบุคคลไร้ความสามารถ
- (4) ที่ประชุมใหญ่สมาชิกมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงในสามของผู้ร่วมประชุม

- (5) จงใจฝ่าฝืนระเบียบกองทุน หรือแสดงความเป็นปรปักษ์หรือไม่ให้ความช่วยเหลือหรือร่วมมือกับกองทุนไม่ว่าด้วยประการใด
- (6) จงใจปิดบังความจริงอันควรแจ้งให้ทราบในใบสมาชิก
- (7) นำทรัพย์สินของกองทุนไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ที่ได้รับไว้
- (8) มีลักษณะ และหรือคุณสมบัติไม่ตรงกับข้อ 6

ข้อ 10. สมาชิกผู้ไม่มีหนี้สินหรือภาระผูกพันใดๆ กับกองทุนทั้งในฐานะผู้กู้หรือผู้กู้ประกันอาจจะขอลาออกจากการเป็นสมาชิกกองทุนได้โดยแสดงความจำนงเป็นหนังสือต่อคณะกรรมการกองทุนเพื่อพิจารณาอนุญาตและให้ขาดจากสมาชิกในวันที่คณะกรรมการกองทุนดำเนินการอนุญาต

ข้อ 11. ผู้ที่ขาดจากการเป็นสมาชิกภาพอาจยื่นคำขอสมัครเป็นสมาชิกใหม่ได้ แต่ทั้งนี้จะต้องเป็นผู้ที่ขาดการเป็นสมาชิกติดต่อกันไม่น้อยกว่า 1 ปี

ข้อ 12. การคิดค่าธรรมเนียมแรกเข้า คณะกรรมการกองทุนคิดค่าธรรมเนียมแรกเข้ากับสมาชิกชุมชนเป็นรายๆ ละยี่สิบบาท โดยสมาชิกจะต้องชำระเมื่อได้รับการพิจารณาตามข้อ 7 และจะต้องชำระภายในสามวันนับจากวันที่ได้รับแจ้งจากคณะกรรมการกองทุน

ข้อ 13. หุ้่นๆ หนึ่งมีมูลค่าละยี่สิบบาท สมาชิกแรกเข้าตามข้อ 7 จะต้องถือหุ้่นหนึ่งหุ้่น โดยสามารถชำระค่าหุ้่นได้ปีละหนึ่งครั้งภายในเดือนมกราคมของทุกปี

ข้อ 14. วิธีการชำระหุ้่น สมาชิกสามารถชำระค่าหุ้่น โดยวิธีการ ชำระโดยใช้เงิน

ข้อ 15. เงินฝากสัจจะ สมาชิกทุกคนต้องส่งเงินฝากสัจจะทุกเดือนๆ ละเท่าๆ กัน ในวงเงินไม่ต่ำกว่ายี่สิบบาทและสูงสุดไม่เกินห้าร้อยบาทต่อเดือน แต่จะต้องจ่ายครั้งเดียวคือปีละหนึ่งร้อยยี่สิบบาท เพิ่มจำนวนเงินในสัจจะได้ปีละหนึ่งครั้งในวันประชุมใหญ่สามัญประจำปี พร้อมกันนี้สมาชิกสามารถถอนและปิดบัญชีได้ก็ต่อเมื่อพ้นสภาพเป็นสมาชิก

ข้อ 16. เงินรับฝาก สมาชิกสามารถนำเงินฝากไว้กับกองทุนได้ในวงเงินสูงสุดไม่เกินรายละห้าพันบาท โดยฝากได้ไม่เกินหนึ่งครั้งต่อเดือนและจะถอนได้ไม่เกินหนึ่งครั้งต่อเดือนโดยจะได้รับดอกเบี้ยอัตราร้อยละหกบาทต่อปี (อัตราดอกเบี้ยลอยตัว)

ข้อ 17. สมาชิกจะพิจารณาให้คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนจำนวนไม่น้อยกว่า 9 คน ประกอบด้วยคณะกรรมการทั้งชายและหญิงในสัดส่วนเท่าเทียมกัน ซึ่งมาจากคัดเลือกกันเองโดย

สมาชิก ซึ่งกรรมการดังกล่าวเป็นบุคคลที่มีความสามารถมีประสบการณ์และมีความรับผิดชอบที่จะบริหารจัดการกองทุนซึ่งเป็นที่ยอมรับของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง และต้องมีคุณสมบัติตามข้อ 17

ข้อ 18. คณะกรรมการกองทุน ประกอบด้วย ประธานกองทุน รองประธานกองทุน เภรัณญิก ผู้ตรวจสอบภายใน และประชาสัมพันธ์

กองทุนประกอบด้วยที่ปรึกษาของกองทุน จำนวน 3 คน

กองทุนประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิของกองทุน จำนวน 2 คน

ข้อ 19. เมื่อครบกำหนดระยะเวลาหนึ่งปี นับตั้งแต่วันที่กรรมการกองทุนเข้ารับตำแหน่งให้กรรมการกองทุนจับฉลากออกจำนวนกึ่งของคณะกรรมการกองทุนกำหนด

ในกรณี คณะกรรมการกองทุนพ้นออกจากตำแหน่งตามวาระ คณะกรรมการกองทุนประกอบด้วย กรรมการกองทุนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ และคณะกรรมการกองทุนจะจัดให้มีการคัดเลือกบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งแทนกรรมการกองทุนซึ่งพ้นตำแหน่งตามวาระภายในระยะเวลาสามสิบวัน

กรรมการกองทุนซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับการคัดเลือกอีกได้แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดกันไม่ได้

ข้อ 20. คุณสมบัติของคณะกรรมการกองทุน ให้เป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการกองทุนให้เป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544

ข้อ 21. คณะกรรมการกองทุนมีหน้าที่ ดังนี้

- (1) บริหารจัดการกองทุน ตรวจสอบ กำกับ ดูแล จัดสรรผลประโยชน์ของเงินกองทุน
- (2) ออกระเบียบข้อบังคับหรือหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการบริหารกองทุน
- (3) รับสมาชิกและจัดทำทะเบียนสมาชิก
- (4) ปฏิบัติหน้าที่อื่น ตามที่คณะกรรมการกองทุนกำหนดหรือมอบหมาย

ข้อ 22. ประธานกรรมการกองทุน มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

- (1) เป็นประธานในการประชุมคณะกรรมการกองทุน
- (2) เรียกประชุมคณะกรรมการกองทุน

(3) แต่งตั้งคณะกรรมการกองทุนเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติงานอย่างใดอย่างหนึ่ง
ตามมติที่คณะกรรมการกองทุนมอบหมาย

(4) ปฏิบัติหน้าที่อื่น ตามคณะกรรมการกองทุนกำหนดหรือมอบหมาย

ข้อ 23. ให้รองประธานกรรมการกองทุน ทำหน้าที่แทนประธานกองทุนเมื่อประธาน
กรรมการกองทุนไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือเมื่อประธานกรรมการกองทุนมอบหมายให้ทำ
การแทน

ข้อ 24. ถ้าประธานกรรมการกองทุนและรองประธานกรรมการกองทุนไม่สามารถปฏิบัติ
หน้าที่ในการประชุมชั่วคราวใดได้ ให้ที่ประชุมเลือกคณะกรรมการกองทุนคนใดคนหนึ่งเป็น
ประธานสำหรับการประชุมคราวนั้น

ข้อ 25. เสร็จญุกกองทุน มีหน้าที่รวบรวมจัดเก็บ ดูแลรักษาเงินทุนรายได้ของกองทุน
รวมทั้งการจัดทำบัญชี พร้อมทั้งควบคุมการใช้จ่ายเงินของกองทุนให้เป็นไปอย่างรอบคอบ

ข้อ 26. เลขานุการกองทุน มีหน้าที่ติดต่อประสานงานทั่วไป นัดประชุมกรรมการกองทุน
จดและบันทึกรายงานการประชุมตลอดจนรายงานผลการดำเนินงานของกองทุน

ข้อ 27. ผู้ตรวจสอบภายใน มีหน้าที่ตรวจสอบ มีหน้าที่ตรวจสอบบัญชี กำกับ ดูแล
เงินกองทุนให้เป็นไปตามมติที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด รวมทั้งประเมินผลการดำเนินงานของ
กองทุน

ข้อ 28. ประชาสัมพันธ์ มีหน้าที่ผลิตเอกสาร สิ่งพิมพ์ ให้ข่าวสารแก่สมาชิกและหน่วยงาน
อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ข้อ 29. กรรมการกองทุนอื่นๆ ให้มีหน้าที่ตามคณะกรรมการกองทุนกำหนดมอบหมาย

ข้อ 30. คณะกรรมการกองทุนต้องมีการประชุมอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง แต่ถ้ามีความ
จำเป็นประธานอาจเรียกประชุมได้มากกว่า 1 ครั้ง และต้องมีกรรมการกองทุนเข้าร่วมประชุมอย่าง
น้อยกึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงครบองค์ประชุม

ข้อ 31. การวินิจฉัยชี้ขาดที่ประชุม ให้ถือเสียงข้างมากและกรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงใน
การลงคะแนนหนึ่งเสียงในกรณีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีก
เสียงหนึ่งถือเป็นการชี้ขาด

ข้อ 32. ประเภทการกู้ยืม สมาชิกสามารถยื่นขอกู้เงินต่อกรรมการกองทุนเพื่อนำไปจ่ายในกิจกรรม ดังต่อไปนี้

- (1) การพัฒนาอาชีพ
- (2) การสร้างบ้าน
- (3) การสร้างและ/หรือเพิ่มรายได้
- (4) บรรเทาเหตุฉุกเฉิน และจำเป็นเร่งด่วน

ข้อ 33. คุณสมบัติของผู้ขอู้

- (1) เป็นสมาชิกมาแล้วไม่ต่ำกว่า 1 ปี
- (2) มีอายุไม่ต่ำกว่า 20 ปี และไม่เกิน 65 ปี
- (3) ไม่เป็นบุคคลล้มละลายหรือมีหนี้สินล้นพ้นตัว
- (4) ไม่เป็นบุคคลทุพพลภาพหรือเป็นบุคคลไร้ความสามารถ

ข้อ 34. การอนุมัติเงินกู้ สมาชิกที่ประสงค์จะขอู้เงิน สมาชิกที่ประสงค์จะขอู้เงินจำต้องทำตามโครงการเพื่อู้เงินจากคณะกรรมการกองทุน โดยระบุวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเงินอย่างชัดเจน

ข้อ 35. ลักษณะโครงการ สมาชิกสามารถยื่นขอเงินกู้ตามข้อ 32(1)(2)(3) ต้องมีลักษณะหรือคุณสมบัติคือเป็นโครงการที่ต้องสามารถดำเนินการได้จริง มีความเป็นไปได้จริง มีความเป็นไปได้ทางการตลาด และสามารถเห็นได้ชัดเจนว่ามีความคุ้มค่าทางการลงทุน

ข้อ 36. วงเงินกู้ เงินกู้ตามข้อ 32(1)(2) ให้แก่สมาชิกรายหนึ่งในวงเงินไม่เกินสองหมื่นบาท ในกรณีที่คณะกรรมการกองทุนมีมติเห็นสมควรอนุมัติเงินกู้อย่างใดเกินกว่าสองหมื่นบาท คณะกรรมการกองทุนจะเรียกประชุมสมาชิก เพื่อให้สมาชิกพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาด แต่ทั้งนี้การอนุมัติ เงินกู้อย่างหนึ่งต้องไม่เกินห้าหมื่นบาท

โครงการที่สมาชิกขอู้ตาม 32(4) ต้องเป็นการกู้เฉพาะกรณีเพื่อการอันจำเป็น หรือมีประโยชน์ตามที่คณะกรรมการกองทุนเห็นสมควร แต่จะให้กู้เพื่อการสุรุ่ยสุร่ายหรือการเก็งกำไรไม่ได้ ในวงเงินรายละไม่เกินสามพันบาท

ข้อ 37. การดำเนินการตามโครงการที่ขอกู้และการจัดทำรายงานสมาชิกจะต้องดำเนินการที่โครงการที่ขอกู้ให้สำเร็จไปตามวัตถุประสงค์ และจัดทำรายงานความก้าวหน้าตามแบบรายงานที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด

ข้อ 38. หลักประกันเงินกู้ มีข้อกำหนดดังนี้

- (1) เงินกู้ตามข้อ 32(1)(2)และ(3) ต้องให้สมาชิกของกองทุนจำนวนสองคนเป็นคนค้ำประกันสำหรับเงินกู้ตามข้อ 32(4) ให้ทำสัญญาเพียงอย่างเดียว

ข้อ 39. การชำระคืนเงินกู้ เงินชำระหนี้สำหรับเงินกู้กำหนดไว้ดังนี้

- (1) เงินกู้ตามข้อ 32(1)(2)และ(3) ให้ผู้กู้ส่งคืนพร้อมด้วยดอกเบี้ยภายในหนึ่งปี
- (2) เงินกู้ตามข้อ 32(4) ให้ผู้กู้ส่งคืนเงินกู้เต็มตามจำนวนพร้อมดอกเบี้ยภายในระยะเวลาไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวัน

ข้อ 40. อัตราดอกเบี้ย

- (1) อัตราดอกเบี้ย ร้อยละ 8 บาท/ปี
- (2) อัตราดอกเบี้ยเงินฝาก ร้อยละ 6 บาท/ปี

ข้อ 41. ค่าปรับ ในกรณีผู้ทำผิดสัญญาเงินกู้ ให้ผู้กู้เสียดอกเบี้ยปรับในอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 0.5 ต่อวัน เว้นแต่ผู้กู้ได้รับอนุญาตให้ผ่อนผันการชำระหนี้จากคณะกรรมการกองทุน

ข้อ 42. การจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี เมื่อสิ้นปีทางบัญชีของกองทุนและได้ปิดบัญชีตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไปแล้ว ปรากฏว่ากองทุนมีกำไรสุทธิ คณะกรรมการกองทุนจํานำกำไรสุทธิมาจัดสรรได้ (โดยประมาณ) ดังนี้

- (1) เป็นเงินปันผลค่าหุ้น ในอัตราร้อยละสิบห้า
- (2) เป็นเงินประกันความเสี่ยง ในอัตราร้อยละสิบห้า
- (3) เป็นเงินตอบแทนแก่คณะกรรมการกองทุน ในอัตราร้อยละสิบห้า
- (4) เป็นทุนเพื่อสมทบกองทุน ในอัตราร้อยละสิบห้า
- (5) เป็นทุนเพื่อจัดสวัสดิการให้แก่สมาชิก ในอัตราร้อยละสิบห้า
- (6) เป็นทุนการศึกษาและเพื่อสาธารณประโยชน์หมู่บ้าน ในอัตราร้อยละสิบห้า
- (7) อื่นๆ ตามที่คณะกรรมการกองทุนเห็นสมควร ในอัตราร้อยละสิบห้า

ข้อ 43. กองทุนจะจัดทำบัญชีเงินฝากและบัญชีค่าใช้จ่ายของกองทุนอย่างรอบคอบทุกสามแล้วตีตประกาศอย่างเปิดเผย ณ ที่ทำการกองทุนให้สมาชิกทราบ โดยมีประเภทบัญชีที่จะต้องดำเนินการจัดทำ ดังนี้

- (1) บัญชีเงินฝากออมทรัพย์
- (2) รายรับรายจ่ายของกองทุน
- (3) สินทรัพย์และหนี้สินของกองทุน

ข้อ 44. คณะกรรมการกองทุนจะตรวจสอบบัญชีของกองทุน และรายงานการตรวจสอบบัญชี ต่อคณะกรรมการสนับสนุนเพื่อทราบถึงความก้าวหน้า ฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานของกองทุนทุกสามเดือนและทุกรอบปี พร้อมทั้งแสดง บัญชีกำไรขาดทุน และ งบดุล ในปีบัญชีที่ล่วงมาภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวัน นับตั้งแต่วันสิ้นบัญชี

ข้อ 45. ให้คณะกรรมการกองทุนนัดประชุมใหญ่สมาชิกอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งโดยมีวาระการประชุมดังนี้

- (1) ประธานกล่าวเปิดการประชุม
- (2) เรื่องที่แจ้งให้ที่ประชุมทราบ
- (3) รับรองรายงานการประชุมครั้งที่ผ่านมา
- (4) พิจารณาเรื่องที่ค้างในที่ประชุมครั้งก่อน
- (5) เற்றுญูกรายงานฐานะทางการเงิน
- (6) วาระที่ต้องการพิจารณา
- (7) เรื่องอื่นๆ (ถ้ามี)
- (8) สรุปผลและปิดการประชุม

บทเฉพาะกาล

ข้อ 46. บรรดาประกาศ คำสั่ง ข้อบังคับและระเบียบต่างๆ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับให้ใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบ ข้อบังคับนี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะได้มีการแก้ไขหรือยกเลิก

ข้อ 47. ภายในหนึ่งปี นับตั้งแต่วันที่ระเบียบใช้บังคับ ให้คณะกรรมการกองทุนประเมินการดำเนินงานตามระเบียบนี้ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมต่อไป

ข้อ 48. ให้คณะกรรมการกองทุน เป็นผู้รักษาการตามระเบียบ

ทะเบียนคุณสมบัติรายชื่อสมาชิกกองทุน

หมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา ต.ป่าไผ่

จำนวนสมาชิก ณ วันที่ 30 เดือน มิถุนายน พุทธศักราช 2552

ชาย 59 คน

หญิง 61 คน

สมาชิกหลัก	114	คน
สมาชิกสมทบ	6	คน
อาชีพ 1. เกษตร-พืช	10	คน
-สัตว์	3	คน
2. รับจ้าง-จ้างเหมา	10	คน
-บริการ	2	คน
-ทั่วไป	49	คน
3. ค้าขาย	32	คน
4. กิจการส่วนตัว	6	คน
5. ข้าราชการ	8	คน
รวม	120	คน

รายชื่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง
1	นางพรรณนา คุณัญญาสกุล	ประธานกรรมการ
2	นายเพชรคำเนิน เตชะ	รองประธานกรรมการ
3	นายสหัสภาพ ธนอริยะทรัพย์	เลขานุการ
4	นางไฝทอง อุ่นจาย	เหรัญญิก
5	นางละเอียด วงค์จักร	ผู้ช่วยเหรัญญิก
6	นางจารุณี แสนวงศ์	ฝ่ายทะเบียน
7	นางอรทัย อินทะจักร	ฝ่ายประชาสัมพันธ์
8	นายประสิทธิ์ อินทะนนท์	ฝ่ายเฝ้าระวังหนี้สิน
9	นายวุฒิ คิตสมนึก	ฝ่ายเฝ้าระวังหนี้สิน
10	นายจำเริญ สุภาศรี	ฝ่ายเฝ้าระวังหนี้สิน

บัญชีรายชื่อ สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน บ้านหนองหลวงพัฒนา หมู่ที่ 14

ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

ลำดับที่	ชื่อ – นามสกุล	ลายเซ็น	หมายเหตุ
1	นางละเอียด วงค์จักร		
2	นางบุญเกิด บุญยะประณัย		
3	นางพรรณนา คุณัญญาสกุล		
4	น.ส.พรรณรัตน์ วงค์จักร		
5	นางยุพิน จักรवाल		
6	นายอนันต์ ควงแก้ว		
7	นายทน แก้วโมง		
8	นายวุฒิ คิคสมนึก		
9	นางเพ็ญศรี ต๊ะรังสี		
10	นางอรอุมา สร้อยอินตะ		
11	นางปราณี สายสุคนธ์		
12	นายมานพ วงค์ทะเนตร		
13	นางบัวลอย สุวรรณ		
14	นางจารุณี แสนวงศ์		
15	นางบัวผา ควงรัตน์		
16	นางสมใจ คำเขียว		
17	นายสมบุรณ์ เก่งกาจ		
18	น.ส.สุคำ ดีมา		
19	นางอำภา จอมใจป้อ		
20	นายอินคำ แสนวงศ์		

ลำดับที่	ชื่อ – นามสกุล	ลายเซ็น	หมายเหตุ
21	ร.ต.ค.จักรชัย พัลวัน		
22	นางศรีทร สุวรรณ		
23	นายวิชิต ลือวรรณ		
24	นายสมควร ถาดแสง		
25	นางบัวผัน คะตึบ		
26	นายทุน พันธุ์แก่น		
27	นางวิภา คำฟู		
28	นายพรม บัวชุ่ม		
29	นางศรีนวล อนิมา		
30	นายโพน หุ่นใจ		
31	นายสวัสดิ์ เป็งแก้ว		
32	นางก่องเงิน ขัติปัน		
33	นายรัชชัย พรพิพัฒน์ไพบูลย์		
34	นางวิไล ม้าแก้ว		
35	นางดวงบาล ปิงคะยอม		
36	นายประสิทธิ์ อินทนนท์		
37	นางบุญมี อินต๊ะแก้ว		
38	นายวิเชียร แซ่จิว		
39	นางจันทร์รา คิคตัน		
40	นางจันทร์รา ทิพนี		
41	นายสมเกียรติ จันทิมา		
42	นางอำพร วงค์จักร		
43	นางไฝทอง อุ่นชาย		

ลำดับที่	ชื่อ – นามสกุล	ลายเซ็น	หมายเหตุ
44	นายเพชรดำเนิน เตชะ		
45	นายเจริญ สุภาศรี		
46	นายจ่านงค์ บุญมา		
47	นายอนันต์ มงคล		
48	นายประเทือง ทิพนี		
49	นางอำนาจ ปานเงิน		
50	นายสิทธิพงษ์ พึ่งเทศ		
51	นายสหภาพ ธนอริยะทรัพย์		
52	นางบัวจันทร์ เรือนแก้ว		
53	นายพิชสอน ตาเรือน		
54	นายสมบูรณ์ ตีมา		
55	นายประสิทธิ์ วงค์จักร		
56	นางประทุม ไธสงเนิน		
57	นางมาลี วงค์จักร		
58	นายเดช อินทจักร		
59	นายประจบ อินทจักร		
60	นางจินดา อูบชัย		
61	นางฉลาด มิตรหนูน		
62	นางรวงทอง สุธรรม		
63	นายชวลิตร์ สติกรสกุล		
64	นายสุรพอด สติกรสกุล		
65	นายปรีชา สติกรสกุล		
66	นางทองใบ ศรีดาวเรือง		

ลำดับที่	ชื่อ – นามสกุล	ลายเซ็น	หมายเหตุ
67	นางกิ่งแก้ว วงค์จักร		
68	นายคำป็น โป่งหาญ		
69	นายดวงจันทร์ เชื้อนแสง		
70	นางอำภรณ์ คุณยศยิ่ง		
71	นายทา คำสร้อย		
72	นายทวี ทิพนี		
73	นางอำไพ สงวนศรี		
74	นางแสงหล้า แก้วโม่ง		
75	ร.อ.จรัญ คุณยศยิ่ง		
76	พ.ท.วีรยุทธ อุ่นจิตร		
77	นายสมสุข ทิพนี		
78	นายสุตสาคร ฉาดแสง		
79	นายธนิตย์ สุวรรณ		
80	นายสมคิด ป้องภัย		
81	ส.ต.อ.จักรริน ไชยรังสี		
82	ส.ต.อ.สุวิจักร สุจา		
83	ร.ต.ท.วิชิต ขำมส์		
84	นางทองย้อย แยมยาม		
85	ส.ต.อ.บัญชา คำธิ		
86	นางสุภณูดา เรือนแปง		
87	น.ศ.นิศากรณ์ ชมดวง		
88	นายอินสอน เรือนแปง		
89	ร.ต.อ.ธาดา ธิติปัญญา		

ลำดับที่	ชื่อ – นามสกุล	อายุเข็นต์	หมายเหตุ
90	นางสุภา ดวงสร้อย		
91	นางสุพิน สารคำ		
92	นายประจวบ ปุณณะมา		
93	นายณรงค์ นฤมนต์		
94	นายรัชชัย จำมา		
95	นายอินทร อินทจักร		
96	นางศรีจันทร์ มหาไม้		
97	นายปรีดา คำมี		
98	นายเกียรติศักดิ์ นิลสุทธิ์		
99	นางคณินิจ สุวรรณ		
100	นางพัชนี โทธิพงษ์		
101	นางวรรณกร กองปิ่น		
102	นางฟองแก้ว ขยัน		
103	นายสมพิศ แซ่ด่าน		
104	นายประภาส วงค์จักร		
105	นางอัมภา คิตสมนึก		
106	นายเข็มชาติ ทิพนี		
107	นายไพฑูรย์ ชุ่มใจ		
108	นายดวงจันทร์ ดีมา		
109	นางดวงศรี มิตรหนูน		
110	นายนิรันดร์ คุณะแสน		
111	นางคำ ตันบุญเรือง		
112	นางกัลยา ระหงส์		

ลำดับที่	ชื่อ – นามสกุล	ลายเซ็นต์	หมายเหตุ
113	นางสงกรานต์ เผ่าทหาร		
114	นางแสงเทียน ธนรู้วงศ์		
115	นายสำเริง คำดวงดาว		
116	นางรัชนี้ ดวงแก้ว		
117	น.ส.เสาวนิตย์ ดวงแก้ว		
118	นางเต็มอุทัย วงศ์ทะเนตร		
119	นางภัสชนก ถาดแสง		
120	นางอำพันธ์ ดวงบาท		
121	นางจันดี คำเขียว		
122	น.ศ.ราชวดี ดวงศิริรุ่งโรจน์		

แบบคำขอกู้ยืมเงิน

กองทุนหมู่บ้าน บ้าน.....หมู่ที่.....ตำบล.....

อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

1. ข้าพเจ้า นาย, นาง, นางสาว.....

บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

โทรศัพท์.....เลขที่สมาชิก.....มีความประสงค์

ขอกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้าน เป็นจำนวนเงิน.....บาท

(.....)

โดยจะนำเงินไปใช้เพื่อวัตถุประสงค์ ดังนี้

1.1จำนวน.....บาท

1.2จำนวน.....บาท

1.3จำนวน.....บาท

1.4จำนวน.....บาท

1.5จำนวน.....บาท

รวมทั้งสิ้นบาท

(ลงชื่อ)

ผู้ขอกู้

(.....)

ความเห็นของคณะกรรมการ

☐

เห็นควรอนุมัติ

จำนวน.....บาท

☐

ไม่อนุมัติ

(ลงชื่อ)

(.....)

ประธานกองทุนหมู่บ้าน.....

เลขที่สัญญา...../.....

สัญญากู้ยืมเงิน

กองทุนหมู่บ้าน บ้าน.....

หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัดเชียงใหม่

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้า นาย, นาง, นางสาว.....

สมาชิกเลขที่.....อายุ.....ปี บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัดเชียงใหม่ รหัสไปรษณีย์..... ซึ่งต่อไปในสัญญาเรียกว่า “ผู้กู้” ได้ทำหนังสือสัญญาฉบับนี้ไว้กับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งต่อไปในสัญญาเรียกว่า “ผู้ให้กู้” เพื่อเป็นหลักฐานว่า

1. ผู้กู้ได้ตกลงกู้เงิน และให้ผู้กู้ตกลงให้ผู้กู้เงิน จำนวน.....บาท

(.....) โดยผู้กู้สัญญาว่าจะนำเงินกู้ดังกล่าวไปใช้ เพื่อวัตถุประสงค์ ซึ่งผู้กู้ได้รับเงินจำนวนดังกล่าวไปจากผู้ให้กู้ถูกต้องครบถ้วนแล้ว

2. ผู้กู้ยินยอมชำระเงินกู้สามัญ เงินต้น.....บาท ดอกเบี้ย.....บาท
รวมทั้งสิ้น.....บาท ภายในวันที่.....

3. ผู้กู้ยินยอมชำระเงินกู้ฉุกเฉิน ดังนี้

3.1 ว/ค/ป.....เงินต้น.....บาท ดอกเบี้ย.....บาท

3.2 ว/ค/ป.....เงินต้น.....บาท ดอกเบี้ย.....บาท

3.3 ว/ค/ป.....เงินต้น.....บาท ดอกเบี้ย.....บาท

3.4 ว/ค/ป.....เงินต้น.....บาท ดอกเบี้ย.....บาท

3.5 ว/ค/ป.....เงินต้น.....บาท ดอกเบี้ย.....บาท

3.6 ว/ค/ป.....เงินต้น.....บาท ดอกเบี้ย.....บาท

3.7 ว/ค/ป.....เงินต้น.....บาท ดอกเบี้ย.....บาท

3.8 ว/ค/ป.....เงินต้น.....บาท ดอกเบี้ย.....บาท

3.9 ว/ค/ป.....เงินต้น.....บาท ดอกเบี้ย.....บาท

3.10 ว/ค/ป.....เงินต้น.....บาท ดอกเบี้ย.....บาท

4. หากผู้กู้ ผิดสัญญาไม่ชำระเงินกู้ตามกำหนด ผู้กู้จะต้องเสียค่าปรับในอัตราร้อยละ.....
บาทต่อเดือน ของเงินต้นที่ค้างอยู่

5.เมื่อผู้กู้ผิดสัญญา ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ให้ผู้ให้กู้มีสิทธิเรียกร้องให้ชำระหนี้เงินกู้ที่ค้างชำระได้ทั้งหมดก่อนกำหนด หรือเมื่อผู้ให้กู้มีสิทธิตามสัญญา หรือตามกฎหมายที่จะเลิกสัญญาได้ และหรือเรียกร้องให้ผู้กู้ชำระหนี้คืนแล้ว ผู้กู้ยินยอมที่จะปฏิบัติตามทันที พร้อมทั้งยินยอมรับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหาย บรรดาที่ผู้ให้กู้พึงได้รับอันเนื่องมาจากการผิดสัญญา หรือการไม่ปฏิบัติตามที่ผู้ให้กู้เรียกร้อง ซึ่งรวมทั้งค่าใช้จ่ายในการเดือน เรียกร้อง ทวงถาม ดำเนินคดี และการบังคับการชำระหนี้ด้วยเงินเต็มจำนวนทุกประการ

/6. เงื่อนไข....

6. เงื่อนไขและข้อตกลงอื่นๆ ให้เป็นไปตามบันทึกต่อท้ายสัญญา และให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของสัญญา ผู้กู้เข้าใจข้อความในสัญญาโดยตลอดแล้ว เห็นว่าถูกต้องตามความประสงค์ จึงลงลายมือชื่อไว้ต่อหน้าพยาน

(ลงชื่อ)

ผู้กู้

(.....)

(ลงชื่อ)

พยาน

(.....)

(ลงชื่อ)

พยาน

(.....)

กองทุนหมู่บ้านหนองหลวงพัฒนา

สัญญาค้ำประกัน

ที่ทำกองทุนหมู่บ้าน.....
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

(1) ข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว).....อายุ.....ปี
สัญชาติ.....อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ซอย.....ถนน.....
ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....
รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์.....และ

(2) ข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว).....อายุ.....ปี
สัญชาติ.....อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ซอย.....ถนน.....
ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....
รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์.....และ

(3) ข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว).....อายุ.....ปี
สัญชาติ.....อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ซอย.....ถนน.....
ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....
รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์..... ซึ่งต่อไปใน
สัญญานี้รวมเรียกว่า “ผู้ค้ำประกัน” ทำหนังสือสัญญานี้ฉบับนี้ให้ไว้แก่กองทุนหมู่บ้าน ซึ่งต่อไปใน
เรียกว่า “ผู้ให้กู้” เพื่อเป็นหลักฐาน
คงมีข้อความต่อไปนี้

ข้อ 1. ตามที่กองทุนหมู่บ้าน ได้ขอมให้ (นาย/นาง/นางสาว).....
ซึ่งต่อไปนี้เรียกว่า “ผู้กู้” ได้ทำสัญญาเงินกู้ ลงวันที่.....จำนวน
เงิน.....บาท (.....)
นั้น ผู้ค้ำประกันขอรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมในการที่จะชำระหนี้ดังกล่าวไว้แก่กองทุนหมู่บ้าน
จนครบถ้วนเต็มจำนวนหนี้ที่ผู้กู้เป็นหนี้แก่กองทุนหมู่บ้านและผู้ค้ำประกันได้ทราบข้อผูกพันของผู้
กู้ทุกประการ

ข้อ 2. กรณีผู้กู้ผิดนัดชำระหนี้ตามสัญญาที่กล่าวข้างต้นไม่ว่าด้วยเหตุใดๆ ซึ่งเป็นเหตุให้
กองทุนหมู่บ้านไม่ได้รับชำระหนี้ตามสัญญาก็ที่กล่าวแล้วเต็มจำนวนและตามกำหนดที่ระบุไว้ใน
สัญญาก็ดี ผู้ค้ำประกันขอรับผิดร่วมกับผู้กู้ ในอันที่จะต้องชำระหนี้ตามสัญญาที่ตนทำ

ข้อ 3. ไม่ว่าจะเป็กรณใดๆ ถ้ากองทุนหมู่บ้านจะได้ผ่อนเวลาหรือค่ออายุสัญญาให้แก่ผู้กู้ หรือได้มีการคดลงกันตดหนี ประนีประนอมยอมความ หรือเปลี่ยนแปลงข้อคดลง หรือเปลี่ยนแปลงหลักประกัน หรือเปลี่ยนแปลงอัตราคดเบี๋ย โดยจะแจ้งหรือมิแจ้งให้ผู้ประกันทราบก็ ตาม ผู้ค้ำประกันก็ยอมคดลงกับการกระทำนั้นๆ ด้วยทุกครั้งไป และยอมให้อือเอาการกระทำเช่นนั้น เป็นเหตุปลดเปลื้องความรับผิดชอบของผู้ค้ำประกัน

ข้อ 4. ผู้ค้ำประกันยอมสละสิทธิในกรณที่จะค่อผู้เรียกร้องให้กองทุนหมู่บ้าน คำนินคคิ หรือบังคับเอาจากทรัพย์สินของผู้กู้หรือตัวผู้กู้ก่อน และหากกองทุนหมู่บ้านไม่ได้รับชำระหนี้หรือ ได้รับไม่เต็มจำนวน ผู้ค้ำประกันยินยอมจะชำระหนี้ที่ค้างอยู่โดยพลัน ทั้งยอมชดใช้บรรดา ค่าธรรมเนียม และค่าใช้จ่ายทั้งสินอันกองทุน

ข้อ 5. การค้ำประกันนี้มีผลใช้บังคับและผูกพันผู้ค้ำประกันคดลคดไปโดยผู้ค้ำประกันจะ บอกเลิกเสียมิได้ ทั้งนี้ไม่ว่าจะเป็นด้วยเหตุประการใดๆ ตราบเท่าที่กองทุนหมู่บ้านยังมีได้รับชำระ หนี้ตามสัญญานี้ครบถ้วน

ข้อ 6. การค้ำประกันนี้ยอมผูกพันผู้ค้ำประกันอย่างสมบูรณ์ถึงแม้หากจะปรากฏในภายหลัง ว่าผู้กู้ไม่ต้อรับผิดตามสัญญาที่กล่าวแล้วกับกองทุนหมู่บ้าน เพราะเหตุทำด้วยความสำคัญผิดก็คิ หรือโดยปราศจากอำนาจ หรือไร้ความสามารถก็คิ ความรับผิดชอบของผู้ค้ำประกันยอมไม่หลุดพ้น ไปได้

ข้อ 7. ถึงแม้จะปรากฏว่า การกระทำใดอย่างหนึ่งของกองทุนหมู่บ้านเป็นเหตุให้ผู้ค้ำ ประกันไม่อาจเข้ารับช่วงสิทธิได้ทั้งหมดหรือแต่เพียงบางส่วนในสิทธิก็คิ จ้างองก็คิ จ้างนำก็คิ ซึ่งผู้กู้ ได้ให้ไว้แก่กองทุนหมู่บ้านก่อนหรือในขณะที่ทำสัญญาค้ำประกันก็คิ ความรับผิดชอบของผู้ค้ำ ประกันคดสัญญานี้ยอมไม่หลุดพ้นไป ไม่ว่าจะเป็ทั้งหมดหรือบางส่วนก็ตาม

ข้อ 8. กรณที่ผู้กู้ถึงแก่ความคาย ผู้ค้ำประกันยินยอมรับผิดชอบชดใช้หนี้จำนวนที่ผู้กู้ยังคดง ต้องชำระอยู่กับกองทุนหมู่บ้านนั้นค่อไปจนครบ

ข้อ 9. ผู้ค้ำประกันยอมรับว่าการกระทำใดๆ ของผู้กู้หรือของบุคคลภายนอกอันเหตุทำให้ อายุความแห่งนี้ที่ตนได้เข้าประกันนั้นสะดุดหยุดลงจนคดเป็นโทษแก่ผู้กู้แล้ว ย่อมคดเป็น โทษแก่ผู้ ค้ำประกันเช่นกัน

ข้อ 10. แม้ว่าสิทธิเรียกร้องให้ผู้ค้ำประกันชำระหนี้ที่ค้างชำระจะพ้นกำหนดอายุความ เรียกร้องด้วยเหตุประการใดๆ ผู้ค้ำประกันก็ยินยอมชำระหนี้และไม่ขอยกเอาอายุความที่ขาดไปนั้น ขึ้นเป็นข้อค่อสู้กับกองทุนหมู่บ้านไม่ว่ากรณใดๆ ทั้งสิน

ข้อ 11. กรณที่กองทุนหมู่บ้านงคเว้นไม่เรียกร้อง หรือปลดหนี้ให้แก่ผู้ค้ำประกันคนหนึ่ง คนใดไม่ว่ากองทุนหมู่บ้านจะได้ขอความยินยอมหรือบอกกล่าวให้ผู้ค้ำประกันคนอื่นๆ ทราบก่อน

หรือไม่ก็ตามผู้ค้ำประกันคนอื่นที่เหลือยู่ยินยอมรับผิดชอบในหนี้ทั้งหมดต่อไปจนเต็มจำนวน ใน
ฐานะลูกหนี้ร่วม

ข้อ 12. เพื่อเป็นหลักประกันการปฏิบัติตามสัญญา ผู้ค้ำประกันขอ
มอบ.....

.....

ให้ไว้เป็นประกันจนกว่าผู้ค้ำประกันจะชำระหนี้ตามสัญญา โดยครบถ้วน และผู้ค้ำประกันขอให้คำ
รับรองว่าทรัพย์สินที่ได้นำมามอบไว้แก่กองทุนหมู่บ้านนี้ เป็นทรัพย์สินซึ่งเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ค้ำ
ประกันโดยชอบ และโคดเค็ดขาดแต่ผู้เดียว ผู้ค้ำประกันมิได้นำไปจำนอง จำน่า หรือนำไปวางไว้
เป็นประกันแก่ผู้อื่นแต่อย่างใด

ข้อ 13. ทรัพย์สินดังกล่าวในข้อ 12. ที่มอบไว้กับกองทุนหมู่บ้านนั้น ผู้ค้ำประกันจะขายที่
เก็บนำไปจำนอง จำน่า ฯลฯ โดยมีได้รับอนุญาตจากกองทุนหมู่บ้านเป็นลายลักษณ์อักษรไม่ได้ และ
ถ้าเกิดการเสียหายอย่างใดๆ ขึ้นแก่ทรัพย์สินดังกล่าวผู้ค้ำประกันยอมรับผิดชดใช้ให้แก่กองทุน
หมู่บ้านทั้งสิ้นไม่ว่าจะได้เสียหายไปโดยเหตุอื่นใด หรือโดยเหตุสุดวิสัยก็ตาม

ข้อ 14. ในกรณีที่ผู้ค้ำประกันได้เปลี่ยนแปลงชื่อตัว หรือชื่อสกุล ผู้ค้ำประกันต้องแจ้งให้
กองทุนหมู่บ้านทราบโดยเร็วหลังจากที่เจ้าพนักงานรับจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงให้

ลายมือชื่อ.....ผู้ค้ำประกัน
(.....)

ลายมือชื่อ.....ผู้ค้ำประกัน
(.....)

ลายมือชื่อ.....ผู้ค้ำประกัน
(.....)

ลายมือชื่อ.....พยาน
(.....)

ลายมือชื่อ.....พยาน
(.....)

ลายมือชื่อ.....ผู้เขียนหรือผู้พิมพ์
(.....)

ภาคผนวก ง
ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล	นายสาริต กฤดาคม	
เกิดเมื่อ	8 มกราคม 2514	
ประวัติการศึกษา	พ.ศ.2532	ประกาศนียบัตรวิชาชีพสาขาการพิมพ์ วิทยาเขตเทคนิค กรุงเทพ
	พ.ศ.2541	ประกาศนียบัตรกฎหมายการที่ดินและทรัพยากร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
	พ.ศ. 2546	ปริญญาตรี นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ประวัติการทำงาน	พ.ศ. 2533	ตำแหน่งเจ้าหน้าที่พิมพ์ กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
	พ.ศ. 2538	ตำแหน่งเจ้าหน้าที่พิมพ์ สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล
	พ.ศ. 2540	ตำแหน่งเจ้าหน้าที่พิมพ์กรมที่ดิน กระทรวงมหาดไทย
	พ.ศ. 2546	ตำแหน่งนักวิชาการที่ดิน สำนักงานที่ดิน จังหวัดเชียงใหม่ สาขาสำรวจ
	พ.ศ. 2553	ตำแหน่งนักวิชาการที่ดินชำนาญการ สำนักงานที่ดิน จังหวัดเชียงใหม่ สาขาสำรวจ